

qz spōsam dñi sui accipiens ei9 matris
nū uolasse vinceret Itā et tu Rex sci
ens ephigemā Regis eterni spōsam effec
tas et sacro velamie consecratas quomodo
poteris spōsam potēcoris te tollere et tuo
mīsimonio coplare Quo audito Rex p
tra isaniens furibūd9 abscessit Apl's au
tē intrepid9 et cōstās oēs ad paciēciam et
cōstāciā cōfortauit et ephigemiam corā se
ex timore pstratas cū ceteris v̄ginib9 be
nedixit Post missas autem sollemnia rex
spiculatorē misit q̄ iuxta altare matris
stantē et expāsis manib9 in celū orantē
misso a tergo gladio interfecit et martirē
consecrauit Qd̄ ip̄us audiens ad palaci
um regis incēsur9 omnia p̄perabat sed
a presbiteris et dyacomb9 uix detenti apli
martirium cum gaudio celebrauerūt
Rex vero cum nec per matronas ad eas
directas nec per magos ephigemiam pos
set aliquatenus immutare totam eius
domum igne copioso vallauit ut ipsas
cum ceteris v̄ginib9 cōcremaret Apos
tolus autem eisdem apparens omnem
ignem ab earum domo excussit Qu
erumpens Regis palacium inuasit et so
lo rege euadente uix cū v̄mco filio cūcta
consumpsit Statimqz filius arzeptus
a demōnio patris crimina confitens ad
sepulchr9 apli p̄perauit Patet vero tur
pissim9 lepius effectus cū curari n̄ pos
set manu p̄a gladio se pemit. p̄s aut
fratrē ephigemie ab ap̄lo baptizatū regem
constituit Qui p̄ annos lxx. regnauit
et filnū suū sibi substituēs xp̄ianū cultum
māgnifice āpliauit et totā ethiopiae p̄
uinaaz eccl'is xp̄i repleuit Tarcus aut
et arphaxat ab ea die q̄ regis filii apl9
fuscitauit i phidē fugerūt s3 symō et ur
das ibidē eos vicerūt Notādū qz i b̄ro
mattho. iij. p̄ncipalit̄ cōsiderat p̄mū est
obediēcie v̄locitas qz mox vt xp̄s eum

uocauit cōtinuō theloniū reliq̄t nec do
minos suos timēs rācōes v̄c̄tigalū im
p̄fectas reliq̄t et xp̄o p̄fecte adhesit p
hac v̄locitate obediēcie q̄dāz occasio ēz er
roris sibi assūpserūt sicut reatit Jero.
i originali sup̄ p̄dictū locū dīcēs Arg
uit i h̄ loco porphi9 et Julian9 augus
t9 v̄l̄ ip̄icāz historia mēcētis v̄l̄ stulti
ciāz eoz q̄ statim secuti sūt saluatorē. q.
irzōnabilit̄ quēlib9 uocantē hoīēz sūt se
cuti. cum tante v̄tutes tantaqz signa p̄
cesserūt q̄ apl'os anteq̄ crederēt uidisse
n̄ dubiū ē Certe fulgor ipse et maiestas
dītatis ocella q̄ etiāz i hūa facie reluce
bat ex p̄mo ad se uidētis trahere poterat
aspectu. Si enī i magnete lapide h̄ ēē v̄
tus dīcēt vt ānulos et festucas sibi co
pulet q̄tomagis do9 oīm creaturaz ad
se poterat trahere q̄s uolebat h̄ Jero. fm
ē ei9 largitas siue liberalitas qz statim fe
cit ei diuinū magnū i domo sua Qd̄ q̄
dē diuinū n̄ tm̄ fuit magnum rōne laude
p̄paracōis s3 etiā fuit magnū p̄mo rōne
voti qz cū magno affectu et desiderio ip̄s
fū recepit Secūdo rōne misterij qz illud
fuit i dīcātm̄ magni misterij qd̄ misterū
expōit glo. sup̄ lucā dīcēs. Qui diuilio
xp̄m recepit it̄no māgis exuberantū pa
scit de letacōib9 voluptatū Tercō rōe do
cūntoz qz ibi māgā documta exhibuit
sicut mīam volo et n̄ sacrificiū et n̄ egent
q̄ sani sūt medico et c̄ Q̄to rōe iuitoroz
qz magni discubentes et iuicati fuerunt
sc3 xp̄s et discip̄lī ei9 Tercū ei9 hūilitas
q̄ apparuit i duob9 p̄mo i h̄ qz se pub
licanū māifestauit Ceteri euāgeliste vt
dīcāt glo. v̄recūdie cā et euāgeliste h̄
re nom̄ uulgatū n̄ ponūt Ip̄e fm qz scri
ptū ē iust9 i p̄mis accātoz ē sui matheū
se et pblicanū noīat vt oñdat nullum
ouerfū debere de salute diffidere cum apl's
et euāgelista de pblicano rep̄te sit fact9

Secundo in hoc q̄ ad suas iniurias pa-
ciens fuit. Quando ei p̄bisei murmurabāt
q̄ p̄ps ad hoīes peccatozē descēdissz. potu-
isset eis m̄. **R**ndere ac dicere vos por-
cus miserī ac peccatores estis qui vos
iustos arbitantes medicum refugitis
Ego autē iam peccator dia nō valeo q̄
ad medicū salutis ofugio ⁊ eidē volnus
meū nō abscondo. **Q**uartū est euāgelij
ipsi⁹ in ecclesia magna solemnitatis. eius
enim euāgelium p̄ceteris euāgelij⁹
magis in ecclesia frequētatur. sicut p̄s
dauid et epistole pauli p̄ceteris scri-
pturis amplius in ecclesia recitantur.
Cuius h̄ est ratio qm̄ teste Jacobo tria
sunt genera peccatoz. s. peccatū sup̄bie
peccauit saul⁹ a saule sup̄bissimo rege
dic̄⁹ qui ecclesiā sup̄za modū p̄secutus
est. Peccato luxurie peccauit dauid qui
et adulteriū cōmisit. et p̄pter ip̄sū adulte-
rium fidelissimū militem v̄riam occidit.
Peccato auaricie peccauit **M**athe⁹ qui
p̄ auariciā lucris turpib⁹ ihiabat. Fuit
enī thelonearius. Est autē theloneū vt
diat yfider⁹. locus in portu maris vbi
merces nauū et nautaz emolumenta
reddunt. Thelos autē grece vt diat be-
da latine diat v̄tigal. Licet igitur isti
peccatores extiterint eoz tñ p̄nia adeo
placuit vt nō solū dñs eoz culpis ig-
nosceret sed etiā in eis dona sua multipli-
cus cumularet. **N**ā seuisimū p̄secutozē
fecit fidelissimū p̄dicatozē. **A**dulterum
et homicidam. fecit p̄phetā et psalmistā.
lucris ihiantem et cupidū fecit aposto-
lum et euāgelistam. **J**ō igit⁹ hoz trium
dic̄ta nobis tam frequēt⁹ recitant. vt
n̄p̄l⁹ qui ouerti voluerit despet de v̄mia
qm̄ tantos in culpa tales cōspiciat fuisse
mi grā. **N**otandum insup q̄ scdm̄ beatū
ambrosiū circa ouersionē beati mathei
quedā ex pte media. qdā ex pte infirmi

sanati. quedam ex parte modi sanandi
cōsideratur. **I**n medico tria fuerūt scilicet
sapientia q̄ radicē morbi agnouit. boni-
tas que medicamenta adhibuit. potētia
qua ip̄sū tam subito mutare potuit. **D**e
hij⁹ trib⁹ sic idē diat ambrosi⁹. i p̄sona
ipsius mathei. hic si potest auferre cor-
dis mei dolorem et anime pallozē qui
nouit occulta. et hoc quantū ad primū
Inueni medicū qui in celis habitat et
in terzis spergit medicamēta. hoc q̄ntū
ad scdm̄. hic potest sol⁹ sanare volnera
mea qui nescit sua hoc quātū ad terciū
In ip̄so ante infirmo sanato. s. in beato
matheo tria cōsiderantur secundum qd̄
dictus ambrosius ostēdit. **I**pse namq̄
morbū p̄fecte exiit. curanti gratis exi-
tit et in sanitate recepta semp mundum
se seruauit. **V**n̄ ait **S**eq̄batur mathe⁹
Jam letus et alacer et exultat dicens.
Jam nō publicanū gero. **J**ā nō porto
leui. exiit leui. post q̄ cristū induit ⁊ hoc
quo ad primū odio genus meū. fugio
uitam meam solum te sequor. **D**omie-
ihesu qui sanas volnera mea. hoc q̄ ad
secundum. **Q**uis est qui me sepat a ca-
ritate dei qui i me est tribulatio an an-
gustia an fa. hoc q̄ ad tertium. **M**odus
autē sanadi secundum beatū ambrosium
triplex fuit. **P**rimo enī cristus ip̄sū vin-
culis ligauit. **S**ecdo cauteriū ip̄m ip̄sū
Tertio omnem putredinē emundauit
Vnde ait ambrosius loquēs in p̄sona
Mathei ligatus sū fidelis clavis et bonis
cōpedib⁹ caritatis. **A**ufer ihesu meorum
putredines peccatoz dū habes v̄melis
caritatis ligatū. **S**eca qd̄cūq̄ inuenieris
uictosum hoc quantū ad primum omē
mandatū tuum sicut cauteriū ip̄pressum
tenebo et si v̄rit cauteriū mandati tamē
putrefacta carnis exurit nec ad uicū
usurpat otagio ⁊ si mordet medicamēti

in vlcetis tollit viciū. q̄tū ad sm. veni
ato dñe iades occultas et latentes vari
as passioēs. **A**pi ato uulnus ne noxi⁹
serpat humor. emunda oē qd̄ fetidū ē.
pegrmo lauacro h̄ q̄tū ad fetū **E**⁹ aut
euangelium āno dñi. d. qd̄ manib⁹ suis
scripserat cū ossib⁹ bti barnabe reptum
ē. **Q**d̄ qd̄ euāgelium bti barnabas secū
ferebat s̄ infirmos ill⁹ ponēs oēs tñ fide
bar. quē merito mathei otinuo liberabat

De sancto maurino

Maurin⁹ d̄ a marl et as qd̄ d̄
vomēs v̄ dur⁹. et huc qd̄ in
terptat̄ cōsiliator v̄ festinās. v̄ dicitur
a maurō qd̄ sm yudoꝝ ḡce dicit̄ migꝝ
Ip̄e nāq̄ hūit amaritudiēs p̄ incolatu
miserie et dilacōe patrie. **F**uit vomēs p̄
supfluoz abiectionez. dur⁹ et firm⁹ p̄
tormentoz ip̄essioēs. **C**ōsiliator p̄ om̄ili
tonū exhortacoēs. **F**estinās p̄ feruozes et
tonoz opū m̄ultiplica coēs. **M**iger p̄ sui de
sp̄toēs. **D**oz passioēs scripsit et sp̄lau⁹
batus Eucharis lugdunen archieps

Maurin⁹ i sac̄tissima legiōe que
thebea d̄ dux extitisse p̄hibetur
Dicit̄ aut̄ fuit thebei a ciuitate sua q̄ the
bea nūcupata ē. **E**st aut̄ ip̄a regio i p̄t̄
b̄ oriētis v̄ l̄ fines arabie. **A**bil opib⁹
fructib⁹ fertil̄. arborib⁹ delectabil̄. **H**a
bitatores v̄ro illi⁹ regiōis dicitur esse
magm corpis. armis strenui i bello for
tissimi callidi igemio. sapia locupletissi
Ip̄a aut̄ citas. c. portas hūit et sup̄ **R**i
lum fluuiū q̄ de paradiso egredis et ḡo v̄t
dicit̄ sita fuit de q̄ dicit̄ **E**cce v̄t̄ thebe
-c. iac̄ obruta portis **H**is **J**acob⁹ frat̄
dñi v̄bnm salutis p̄dicauit et fide xp̄i p̄
fecte eos docuit **D**yocele⁹ aut̄ et maxia⁹
q̄ ceperūt āno dñi. cc. lxxvij. volēs fi
de xp̄i p̄it⁹ extirpare tales ep̄las p̄ om̄i
p̄uicias i q̄b⁹ xp̄iani morabāt trāsmise

tūt **S**i aliqd̄ determiari oporteret aut
seiri et tot⁹ mund⁹ ex vna p̄te cōgatus
ēet et sola roma ex alia p̄te cōsisteret mun
d⁹ tot⁹ uict⁹ fugeret et sola roma i cul
mine scie remaneret **C**ur ḡ vos parua
plebecula eius p̄ceptis resistitis et con
tra ipsius statuta tam stolide superbitis
aut igitur deozum immortalium fidem
fiscipite aut immutabilis a nobis sen
tētia p̄feretur damnacois **C**ristiani
autem huiusmodi litteras fuscipientes
nuncios omnes vacuos remiserunt.
Tunc dyocleianus et **M**aximianus in
fram commoti per omnes p̄ouincias
miserunt vt omnes bellias armis apti
venirent et omnes rebelles Romano im
perio subiugarent. **L**ittere autem **A**us
gustozum ad populum thebeozum des
late sunt **Q**ui populus secundum dei p̄
ceptum que dei erant deo et que erant
Cesaris cesari reddebant **C**ongregans
tes elec̄ tam militum legionem scilicet
-vi. **M**. dc. lxxvi. eos ad imperatores mi
serunt vt in bellis iustis imperatores ius
uarent. **N**on contra cristianos arma
mouerent. sed eos potius defensarent.
Huc autem sac̄ratissime legioni **D**ux
erat inclitus vir **M**auricius signiferi aut̄
candidus **I**nnocenti⁹ exuperius victor
et **C**onstantinus. **D**yoceleianus igitur
Maximianum quem sibi in collegam
imperij assumpserat contra gallias cum
mifinito exercitu misit et ei legionem the
beam sociauit **H**is a sancto **M**arcellino
papa exhortati sunt vt ante gladijs
interirent quam fidem cristi quam ac
ceperant uolarent **C**um igitur v̄muer
sus exercitus montes alpium transme
asser et **O**todorum adueniss̄ iubet **I**mpa
tor vt omnes qui secum erant ydolis
ymmolarent et contra rebelles imperio
et maxie otia xp̄ianos vnaimie diuaret

Quod sancti milites audientes dicto mi-
 liti ab exercitu secesserunt et in quodam
 loco ameno cui aganum nomen est iuxta
 rodanum sederunt. **Q**uod audiens maxianus
 missis militibus precepit ut ad deorum sacrifi-
 cia cum alijs festinaret. **Q**ui se non posse
 facere responderunt utpote qui fidem christi
 habent. **T**unc imperator ira successus ait
Jungitur despectui mee celestis iuria:
 et mecum religio romana contempnitur
Sentiat utrumque miles non solum michi
 sed etiam deus meus me posse dare uindictam
Tunc cesar missis militibus suis iussit ut
 aut deus sacrificare eos compellerent. aut
 demum quemque eorum pertinenter decollerent. **S**ancti
 igitur cum gaudio capita extendentes.
Dominus ante altare festinabat et ad mortem
 preuenire sperabat. **T**unc sanctus mauri-
 cius assurgens in cetera sic orationem est
Congratulor vobis quia pro fide christi omnes
 mori parati estis. **C**onmilitiones vestros
 necari sustinui quia vos ad passionem pro
 christo paratos uidi et domini mandatum seruauit
 qui ait petro **M**itte gladium tuum in uaga-
 nam **Q**uia ego iam conmilitionum corporibus
 vallati sumus et sociorum sanguinibus rube-
 bricatas vestes habemus nos ipsos ad mar-
 tirium sequimur. **H**ec ergo si placet cesari
 mandemus. **R**esponsa. **M**ilites tui imperator
 sumus et ad defensionem rei publice arma
 suscepimus. **N**on est in nobis perditio non
 formido sed christi fidem non platenus deseremus
Cum hoc imperator audisset iussit iterum ut
 decimum trucidarent. **Q**uo facto exuperius
 signifer arripens et inter conmilitiones
 stans **G**loriosus dux noster mauricius de
 nostrorum conmilitionum gloria est locutus
 nec exuperius signifer noster ideo haec arma
 arripuit ut talibus resistamus. **P**roiciat
 dextere nostre arma haec carnalia et armemur
 uirtutibus et talia si placent cesari reman-
 demus. **M**ilites sumus imperator tui. seru-

aut quod libere profitemur christi. tibi debemus
 militiam. illi innocenciam. **A** te laboris
 stipendium ab illo exordium suscipimus uere.
Omnia pro ipso tormenta suscipere parati
 sumus. et ab eius fide nunquam discedemus
Tunc impius cesar iussit suum exercitum totam
 legionem circū dare ita ut unus euas-
 dere non posset **V**allantur igitur milites
 christi a militibus dyaboli et nephandis mac-
 chibus trucidantur. et pedibus calcantur
 equorum et cristo preciosi martires ascendantur
Passi sunt autem circa annos domini cc.
 lxxx. **D**ei autem nutu quamplures euaserunt
 ut in regiones alias uementes christi
 nomen predicarent et gloriosissime in
 locis alijs triumpharent **E**x quibus fuisse
 dicuntur solutor et iuuetor octauus apud
 thaurinum. **A**lexander apud bethanum
 secundus apud uricumlium. necnon et
 beatus constantinus et uictor et uersus et
 quamplures alij. **C**um igitur carnifices per-
 diuiderent et insimul epularentur quedam
 senem nomine uictorem inde casu inueniunt
 ad secum conuiuandum inuitant **I**lle re-
 quere cepit quomodo inter tot milia occisorum
 possent cum gaudio epulari. **C**um autem
 a quodam audisset quod pro fide christi mortui
 essent suspirans ille vehementer in gemuit
 beatum omnino se clamitans si cum illis
 fuisset occisus **C**um autem cognouissent quoniam
 christianus esset in eum impetum fecerunt.
 et ipsum pertinenter trucidarunt. **P**ost hec
 autem maximianus apud mediolanum
 dyodecanus uero apud nichomediam
 una die purpuram deposuerunt ut per
 tam uitam agerent et ad adulescentiores
 scilicet constantius et maximus et gar-
 lerius quos cesares fecerant imperaret **Q**ui
 cum maximianus itaque tyrannice imperare
 uellet a constantio genero suo persecutus
 suspensio uitam finiuit. **T**andem corpus
 sancti innocencij de eadem legione munda

rodani immerſi a domiano genanen
et gratio auguſtano et prothasio eiſdeſ
loa epiſcopis cū alijs in eccleſia ē ſepul
tum In cui⁹ conſtructōne q̄dam gentili
artifex qui alijs die domnico ſolemnit̄
tibus ſolus opus ſuū exercebat A deſt
ſanc̄torum exercitus rapitur ceditur et
arguitur q̄ opus ſuum p̄phanus aſſūp
ſerit ⁊ die dominica cū alijs diuinis inten
derent ipſe opibus mechamcis inhiare
Correctus ad eccleſiaz cucurrit et ſe fieri
xp̄ianum poſtulauit Ambroſi⁹ in p̄ſa
cōe de hijs martiribus ſic ait. Ceterua
fidelium diuino luſtrata lumine ab extre
mis terre ſimib⁹ ueniens ⁊ fideliter ſuppli
cauit Et tam corpeis bellatoꝝ legio mu
cromibus circumſepta q̄ q̄ ſpiritualibus
etiā armis vallata ad martirium uigil
li conſtancia p̄perauit Quos peſtifer ty
rann⁹ ut eos metu p̄terzeret ad iternae
onē ſupplicij gladio decimauit. atq̄ poſt
modum cōſtanter eos perdurantes i fide
vniuerſos pariter capite plecti p̄cepit
Sed hijs tanto caritatis ardore feruebāt
ut electis armis flexo p̄oblite paſſi ges
mculantes ſpiculatoꝝum tela hylari cor
de ſuſciperent Inter q̄s. b. Maurici⁹ tue
fidei amore ſuccenſus decerto martirij
eſt coronam adeptus. h. Ambroſi⁹ mu
lier q̄dam filium ſuum abbati monaſ
terij i quo ſanc̄toꝝ martirij corpora re
quieſcūt erudiendum tradidit quem in
breui deſunctum irremediabili luctu plā
gebat Cui apparens Maurici⁹ cur filiū
ſuum ſic fleret queſiuit Que ſibi reſpō
dit q̄ q̄d uī uīeret et lacrimis non ceſ
ſaret. Cui ille noli eum flere ut mortuū
ſed ſcias eum habitare nobiſcum. Qd
ſi probare deſideras cras et in omnibus
diebus uite tue ſi ad matutinas ſurrexe
ris uocem eius inter monachoꝝ pſallē
cum uoces audire ualebis Quod illa

ſemp̄ ſcat et uocem filij cū monachis
cantantem ſemp̄ audiuit Rex gaturamic⁹
cum thōs ſuos relectis ſeculi pompis
pauperib⁹ ⁊ eccleſijs erogaret quēdam
p̄ſb̄ter⁹ miſit ut ſibi de ſacroſanc̄tis
ipſoꝝ reliq̄ijs aſportaret. q̄ cū reliq̄ijs
ipetrans rediens nauis orta tempeſtate
i lacū lauſanenē periret capſas cū reliq̄s
fluctibus oppoſuit et mox ſecuta fuit trā
quillitas magna Anno domini. d. cccc.
lxxij. cū quidaz monachi obtentu hie
roli a Nicholao papa corpora ſc̄i urbani
pape et ſanc̄ti tiburcij martiris impetraſ
ſent ⁊ recedentes ſanc̄toꝝ martirij eccleſiā
uiſitaſſent ab abbate ⁊ monachis impe
trarūt ut corpus ſanc̄ti Mauricij et ca
put. ſ. Innocencij apud antiochoꝝ in
eccleſia quam. ſ. german⁹ eiſdem marti
ribus dudum dedicauerat trāſportarenē
Refert. p. damiani q̄ in burgundia erat
q̄dam clericus ſupbus ⁊ ambicōſus qui
quandam eccleſiaz. ſ. Mauricij ſibi uſur
pauerat. quodaz potente milite ſibi plu
rimū obſiſtente. Dum autem q̄dam die
miſſa cantaretur ⁊ in ſine euangelij di
ceretur omnis qui ſe exaltat humiliabi
tur Deriſit miſer et ait. falſū eſt Nam ſi
ego meis hoſtibus me humiliatſem tot
hodie diuitias ecclē non haberem Et ecce
fulmen inſtar i os ei⁹ p̄ qd̄ blaſphemie
vba euomit iſc̄rouit ⁊ ſbito eū extinxit

De ſanc̄ta Juſtina

Juſtina ā uſticia dicta. Ipſa
tē p̄ uſticiam vniuerſiq̄ quod
ſuum eſt reddidit ſc̄z deo obedienciaz. ſu
piori p̄clato reuerenciā. pari cōcordiā
Inferiori diſciplinam. inimias paciend
az. miſeris et afflic̄tis opationem. opo
ſam ſibi ſanc̄timoniam

Juſtina uirgo de ciuitate anthi
ochie filia ſacerdotis ydoloꝝ co
tidie ad fenestram ſedens p̄clū

dyaconē euāgelii legentē audiebat a
 quo tandem cōuersa est. **Q**d cū mat̄ pa-
 tri in lecto retulisset et ambo dormissent
 cristus cū angelis apparuit eis dicens ve-
 nite ad me et dabo vob̄ regnū celozum
Qui euigilātes statim cum filia sua se
 baptisari fecerūt. **H**oc igit̄ iustina uirgo
 a cypriano pl̄imū molestata ipsū tan-
 dem ad fidē cōuertit. **C**yprian⁹ .n. a sua
 puericia mag⁹ existerat. **R**ā cū vij. āno-
 rum esset a p̄tib⁹ dyabolo cōsecrat⁹ ē b̄
 magice arti inserebat et matronas in
 numenta ouertere uidebat et multa alia
 p̄stigia exercebat. **A**rdens igit̄ ī amore
 iustine v̄ginis ad magicas artes se con-
 tulit vt ipsam p̄ se vel p̄ uro quodam a-
 cladio q̄ similis in eius amorē exarserat
 posset habere. **A**duocat igit̄ demonem
 vt ad se veniat et iustina p̄ eum valeat
 habere. **A**dueniēs demō dixit ei. **Q**uid
 me vocasti. **C**ui cyprian⁹. **A**mo v̄ginē
 de galileis potes ne facere vt ipsam ha-
 beam et voluntatē meā secū pficiās. **C**ui
 demon. **E**go q̄ hominē de paradiso eicere
 potui cayn fr̄m suū occidere p̄curavi
Judeos x̄pm occidere feci hoīes p̄turba-
 ui et nō potero facere vt vnā puellam
 habeas et ea iuxta tuū placitū fruaris.
Vngentū h̄ accipe et circa domū eius de-
 foris sparge et ego supueniēs cor ei⁹ in-
 tuum amorē mēdam et tibi eā assētire
 cōpellam. **S**equētī nocte demō ad eam
 ingredit⁹ et cor eius ad amorē illicitum
 inatate conatur. **Q**d illa sciēs deuote
 se dño cōmendauit et totū corp⁹ suum
 signo crucis muniuit. **A**d signū autem
 sancte crucis dyā⁹ territus fugit et ad
 cyprianū veniēs ante eum stetit. **C**ui cy-
 prian⁹ dixit. **Q**uare n̄ adduxisti ad me
 uirginem illam. **C**ui demō. **A**udui tuā
 iustionem et uidi illius impossibilitatem.
Sed ego emēdo et tuā cōplebo uolūtātē

Aggrediar eam et corp⁹ ei⁹ vulnerabo
 in amorē libidinis et ea iuxta desiderū
 tuum p̄frueris. **I**ngrediēs igit̄ dyā⁹ mi-
 rebatur et p̄suadere et animū ei⁹ ad amo-
 rem illicitū inflāmare. **I**lla autē se deo
 deuote recōmendās signo crucis omnē
 tēptacionem repulit et misufflans in de-
 monē p̄tin⁹ eū abiecit. **D**emō autē cōfu-
 s⁹ abiit et aufugit et an̄ cyprianū stetit.
Ad quē cyprian⁹. **E**t ubi est uirgo ad
 quā te trāsmisi. **E**t demō victū me fate-
 or et q̄liter dicere p̄timeo. **Q**d dā em̄ si-
 gnum terribile in ea uidi et cōtinuo ro-
 bur om̄e amisi. **T**ūc cyprian⁹ eū deridēs
 dimisit et ipsū p̄ncipē demonū aduoca-
 uit. **C**umq; uenisset ad eū dixit. **Q**ue est
 uirtus v̄ra tam modica vt vincatur ab
 una puella. **D**ixit demō. **E**cce. **E**grediēs
 uarijs febrib⁹ eā vexabo et animū ei⁹
 arden⁹ inflammabo et totū corp⁹ eius
 uexemēt ardoze respergam et freneticam
 illam facā et uaria sibi fantasinata offe-
 ram et media nocte eā adducā tibi. **T**ūc
 dyā⁹ in specie vni⁹ uirginis se trāsfigu-
 raui et ad uirginē ueniēs dixit. **E**cce ad
 te uenio qz tecū in castitate uiuere cōcu-
 pisco vrūptamē dic q̄so te q̄ nam certa-
 minis nostri merces erit. **C**ui sancta v̄go
 respōdit. **M**erces q̄dem m̄tra. labor mo-
 dicus. **D**ixit ei demō. **Q**uid est q̄ quod
 deus p̄cepit. **C**rescite et multiplicamini
 et replere terram. **T**imeo q̄ bona socia q̄
 si in uirginitate manserim⁹ verbum des-
 tritū faciem⁹ et velut cōtēpnentes et in o-
 bedientes in ḡue iudiciū deadem⁹ et vnde
 uidebamur sperare p̄mium et graue in-
 curremus tormentum. **C**epit autem
 cor uirginis grauib⁹ cogitacionib⁹ per-
 missionē demonis occuti et ardoze cōcu-
 piscencie fort⁹ inflammari adeo ut iam
 surgens abire uellet. **T**ūc sancta v̄go
 ad se reuerla et quis esset q̄ secū loq̄retur

intelligens continuo se cruce muniuit et
in dya^o sufflans ipſu inſtar cere p^otin^o
liq̄ſcat. et ab om̄i tēptacione ſtatim li-
beratam ſe ſenſit Poſtmodū dya^o ī ſpec-
em iuuenis pulcherrimi ſe trāſfigurauit
et thalamū eius ingrediens cū ipſa in
lectulo iaceret ipudenter ī eius lectulū
pſiliuit ⁊ ī eius amplex^o ruere voluit
Quid uidens iuſtina ⁊ malignum ſpiritu
adeſſe agnoſcens mox ſignū crucis edi-
dit ⁊ inſtar cere dya^o liq̄ſcat Tūc dya-
bolus p^omittēte deo febrib^o eā fatigās. et
plures cū gregib^o ⁊ armentis occidens
maximā mortalitatē in tota antiochia
futurā p^o demoniacos p^odicebat nō iuſtina
cōiugio oſentiret **Q**uap^o tota ciuitas
morbo lāguēs ad ianuā pentū iuſtine
cōuenit clamans vt iuſtinā cōiugio tra-
derent ⁊ ſic ciuitatē a tanto piculo libera-
rent **S**ed cū iuſtina nullaten^o oſentiret
et ex h^o mortē eidē om̄s minarent. vij.
anno mortalitatis ipſa p^o eis orauit et
omnē peſtilenciā p^opullauit **V**idēs dya^o
q^o nichil p^oficeret in formā iuſtine ſe trāſ-
mutauit ut famā iuſtine pollueret ⁊ cy-
prianum deludens ſe iuſtinam ad ſe ad-
duxiſſe iac^o tabat **P**ergēs igit^o dya^o ad
cyprianū ī ſpecie iuſtine ad ipſū cucur-
rit et eum quaſi q^o eius amore languer-
ret oſculari voluit **Q**uā cyprian^o ui-
dens et iuſtinā eē credēs gaudio replet^o
ait **B**ene ueniſti iuſtina omniū femiāz
decoza **A**o^o vt cyprian^o nomē iuſtine
nominauit dya^o nomen illud ferre nō
potuit **S**ed ad eius placōnem iſtar fu-
mi ſtatim euauit **Q**uā cyprian^o delu-
ſum ſe uidens triftis remanſit **V**nde et
amplius ī amorem iuſtine eſtuans ad
oſtium uirginis diu uigilauit ⁊ quādo
q^o in feminam quādoq^o ī auem vt uide-
batur arte magica ſe omutans cū ueniſ-
ſet ad oſtium uirginis neq^o femiā neq^o

auis ſc^o cyprianus p^otin^o apparebat **A**-
cladius q^o arte dyabolica mutatus in
paſſerem cū ad fenestrā iuſtine uolaſſet
mox vt uirgo eum aſpexit nō paſſer
ſed acladi^o apparuit aguſtariq^o nimis
cepit ac tremere q^o nec fugere poterat
nec ſalire **T**imens uero iuſtina ne cader-
ret et creparet eum per ſcalam depomi fe-
cit et admonēs vt a ſua uſamia ceſſaret
ne iuxta leges tanq^o maleficus puni-
retur **I**ſta omnia ſecūdum figmenta dy-
abolica ad quādam apparentiam fie-
bant **V**idēs igit^o p^o omnia dyabol^o ad
cyprianū rediit et ante eum oſuſus ſte-
tit **C**ui dixit cyprian^o **N**unq^o et tu ui-
ctus eſ? **Q**ue eſt miſer uirtus ueſtra ut
vnam puellā nō poſſitis uincere nec in
eam poteſtatem habere **S**ed econuerſo
ipſa uos uincat et tam miſerabilis uos
p^oſternat **D**ic tamen michi obſecro in
quo eſt eius tam maxima fortitudo **C**ui
demon ait **S**i michi iuraueris vt a me
nequaq^o recedas uirtutem eius uictorie
tibi pandam **C**ui cyprianus **P**er quid
tibi iurabo **C**ui demō **I**ura michi p^o uir-
tutes meas magnas q^o a me nunq^o di-
ſcedas dicit ei cyprianus **P**er uirtutes
tuas magnas tibi iuro q^o a te nunq^o di-
ſcedam **T**unc dyabolus quaſi ſecurus
ei dixit **P**uella illa ſignum crucifixi edi-
dit et ſtatim tabui et omnem uirtutem
amiſi et quaſi cera a ſacie ignis effluſi.
Dicit ei cyprianus **E**rgo crucifixus ma-
ior te eſt **E**t demon utiq^o maior omni-
bus eſt et uos omnes quōs ſc^o decipim^o
tradet igni inextinguibili cruciandos.
Cui cyprianus. **E**rgo et ego amicus de-
beo fieri crucifixi ne tantam aliquando
penam incurram. **C**ui dyabolus. **I**ura-
ſti michi p^o uirtutes mei exercatus p^o
quas nemo periurare ualet q^o a me nū-
q^o diſcederes. **A**d quem cyprianus.

Te et omnes fumigantes tuas uirtutes
 cōtēpno et tibi et oib; dyabolis tuis ab
 renuncio et crucifigi salutari signo me
 mumio **S**tattmq; ab eo dyabol; cōsul;
 discessit **T**unc cyprian; ad episcopum
 iuit **Q**uem uidens episcop; et credēs cū
 uimisse ut cristianos i errorem mitteret
Ait ei **S**ufficant tibi cy. hij qui foris
 sunt **N**ichil enim poteris aduersus eccle
 siam dei **I**n uicta est em̄ uirtus cristi.
Cui cyprian; **C**ertus sum qz in uicta est
 uirtus cristi. **N**arzansq; que sibi accis
 derant ab eo se baptisari fecit **Q**ui post
 modum tam in sciencia quam in uita
 ualde p̄ficiens mortuo episcopo ipse in
 episcopū ordinatus est **B**eatā uir
 ginem iustinam in monasterio posuit
 et multis sacris uirginib; eam ibidem in
 abbatisam p̄fecit **S**anc; autem cy
 prian; martiribus epistolas sepe mitte
 bat et eos in certamine roborabat **C**o
 mes autem regionis illius audiens fa
 mam cyp. et iustine eos ad se presenta
 ri fecit et an sacrificare uellet requisit
Qui dum in fide xp̄i p̄sisterent firmi ius
 sit eos in sartagine plenam cera pice et
 adipe pom̄ que tamen eis mirum refris
 gerum p̄stitit. nec aliqd sup̄licium ir
 rogauit **S**acerdos autem ydolorū p̄fes
 cto dixit **I**ubeas me ante sartagine
 stare et cōfestim uincam omnē uirtutē
 eorum **C**ū ergo iuxta sartagine uemisset
 dixit **M**agnus es deus hercules et pat
 deorum **J**upiter **E**t ecce continuo de sarta
 gine ignis exiit et p̄mitus eum cōsump
 sit **T**unc cyprian; et iustina de sarta
 gine extrahunt et data sup̄ eos sententia
 piter decollant **H**orum corpora cū vij.
 diebus ad canes p̄iecta fuissent postmo
 dum romam translata sunt **N**ūc autē
 ut dicit placencie requiescunt **P**assi sūt
 aut. vj. kl̄ octobris circa annos dñi

cc. lxxx. b. dyocletiano. **De s̄o colma**

Colmas dicit a colmos qd est
 forma vel ornatus vel secundū
 ysidor; colmos grece dicit mū
 dus latine **F**uit enim forma alijs in ex
 emplis ornatus uirtutib; bonis mund;
 ab omnib; uicij; **D**amian; dicitur est
 a dama quedā bestia que humilis est et
 mansueta. vel damian; a dogma qd est
 doctrina et ana qd est sursum. vel damū
 qd est sacrificium. vel damian; quasi do
 mini man; **I**psē em̄ mansuetudine hā
 buit in ouerfacione. doctrinā sup̄nam
 habuit et docuit i predicatione **S**acri
 ficium fuit i carnis maceracione. domini
 man; fuit in medianali curacione.

De s̄o colma et damiano

Colmas et damianus germani
 fratres in ciuitate egea ex religio
 gloriā marie noie theodoche nati sunt
Hij arte medicine edocti tantam a sp̄i
 ritu sancto gratiam acceperūt ut om̄s
 languores non solum ab hominib; sed
 etiam a uementis curarent gratis omnia
 tribuentes **M**atrona autē qdam noie
 palladia cum omnia sua in medicis cō
 sūp̄sisset ad sacros accessit et ab eis sa
 mitatē integram reportauit **T**unc illa
 quoddam munusculū sancto damiano
 optulit **E**t cū nollet reape illa cū sacra
 mentis terribilib; adiurauit **Q**d ille ac
 queuit reape non quidem ductus cu
 piditate muneris s; et deuocioni satisfaci
 ens offerentis et ne nomen domini uide
 retur spernere p̄ qd uidebat sic se adiura
 tum esse hoc ubi sanc; colmas op̄ijt
 p̄cepit ne corpus eius vna cū ipsius
 corpe poneretur **S**equenti nocte dñs
 colme apparuit et fratrē de suscepto mu
 nere excusauit **A**udiēs eorum famam p̄
 consul̄ licias eos ad se accersire fecit. et
 que eorum sunt noia que patria. que

fortuna inq̄reze fecit. Sancti martires
dixerunt **R**oia nostra sūt cos. et da. ali
os tres fratres habem⁹ quoz nōia sūt
amtinus leontius et eupēptus. Patria
autē nostra atabia est. Porro fortunā
xp̄iam nesciunt. Iussit ḡ p̄cōsul ut fr̄es
suos adducerent et simul ydolis imola
rent. Sed cū omnino imolare cōpne
rent p̄cepit eos ī manib⁹ et pedib⁹ dure
torq̄ri. Cū autem eius tormēta deriderēt
iussit eos cathena ligari et in mare p̄ci
pitari. Sed statim ab angelo de mari
liberantur et ante p̄sidem statuunt. Qd
p̄ses cōsiderans ait. Per deos magos ma
leficijs unctis qz tormenta cōpmitis et
mare sopitis. Docete ergo me h̄ vestra
malefica et in nomine dei adziam seq̄r
vos. Et hoc dicto statim duo demones
affuerunt et eum grauissime in facie ced
derunt. Et ille clamans dixit. Deprecor
vos o boni uiri vt p̄ me ad dominum
vestrum oretis. Quib⁹ orantib⁹ cōtinuo
demones discesserūt. P̄ses autē dixit.
Vidētis qualit̄ aduersū me dij idignas
ti sunt. qz eos relinq̄re cogitabā. Jam
ergo deos meos vos n̄ p̄ciat̄ blasphemare.
Tunc eos ī ignem copiosū iac
tari p̄cepit sed tamen eos nil leuit quin
pocus flāma p̄silijt longe ⁊ multos de
astantib⁹ interemit. Iubentur ergo ī ec
leo suspendi. Sed ab angelo ipsos cu
stodiente fatigatis admodum in cecēdo
ministris ante p̄sidem deponuntur illesi.
Tres igitur fratres in carcerem fecit re
cludi et cos. et da. crucifigi et a populo
lapidari. Sed in suos lapides redibāt
auctores. et q̄ plurimos vulnerabant.
Tūc p̄ses furore repletus educ̄tis trib⁹
fratrib⁹ et stantib⁹ iuxta crucem iussit
cos. et damianum iuxta crucem poni et
a. iij. militib⁹ sagittari. Sagitte vero cō
uerse plurimos vulnerabāt. S; sacros

martires non ledebant. Vidēs autē p̄ses
in omnib⁹ se cōfusum vsq; ad mortē an
gustatus om̄s. v. fratres fecit mane de
collari. **A**emozes autē xp̄iam verbi qd
dixerat sanct⁹ cos. ne in vnū sepelirent
cogitabāt quō vellent martires sepeliri.
Et ecce subito camelus aduenit humana
voce p̄clamans sanctos ī vno loco se
peliri p̄cepit. Passi sunt sibi dyocleciano
q̄ cepit circa annos domini. cc. lxxvij.
Rusticus q̄dam cū post laborem messis
in campo ap̄to ore dormiret serpens in
eius ore ingressus est. Eutgilans autem
cū nichil sc̄t̄et domū redijt et sero facto
grauissime torq̄ri se sensit. Voces igitur
miserabiles emittebat et sanctos dei cos.
et da. in sui auxiliū iuocabat. S; cū
dolor semper cresceret ad eccā; sacroz
martirum confugit et ibidem eo subito
dormiente serpens sicut intrauerat per os
eius exiit. Vir quidam longe p̄fectus
rus sanctis martiribus cosine et da.
prozem suam cōmendauit dans ei sig
num crucis cū p̄tinus deberet annue
re si aliquando eam vocaret post hoc
autem sciens signum dyabol⁹ quod ei
maritus dederat se in hominem transfigu
rauit et signum uiri afferens dixit. Vir
tuus ab illa ciuitate me misit ad te vt
ducam te ad eum. At illa adhuc ire for
midans ait. Signum quidē agnosco.
Sed quia sanctis martiribus cosine
et damiano cōmendata sum. super eozū
altare michi iura q̄ securam me ducēs ⁊
tūc p̄tinus proficiscar. Ille autem
cōtinuo vt dixerat sibi iurauit. Secur
ta ergo eum cum ad quendam locum
secretum venissent voluit eam de tumen
to dyabolus precipitare vt eam occide
ret. Quod illa sentiens exclamauit.
Deus sanctorum cos. et da. adiuua me.
Vobis enim credidi et secuta sum cum

Confestim autē sancti cū multitudine de
albatoyz ibidem affuerunt et eam libera-
uerunt. **D**yaabolus autem statim eu anu-
it. **E**t dixerunt ei. **R**os sum⁹ col. et da.
quoz iuramenta credidisti. **I**deoqz festi-
naumus venire in auxilium tibi. **F**elix
papa octau⁹ sancti grego. in honore
sanctorum col. et da. nobilem ecclesiam
rome cōstruxit. **I**n hac ecclesia quidam
tur sanctis martiribus seruebat cui
cancer vnum crus totum cōsūperat. **E**t
ecce dormiente illo sancti col. et da.
deuote suo apparuerunt vnguēta et fer-
ramenta secum portantes. **Q**uoz vnus
alteri dixit vbi carnes accipiem⁹ vt ab-
scisi carne putrida locum vacuū replea-
m⁹. **T**unc ait alter. **I**n amiterio sancti
petri ad uincula hodie ethiops recens se
pultus est. **D**e illo autem affer vt huic
supponamus. **E**t ecce ad amiterium ppe-
rauit et coram mauri attulit. **P**udentes
qz coram infirmi. loco eius coram mau-
ri inseruerunt et plagam diligenter vn-
gentes coram infirmi ad corp⁹ mauri
derulerunt. **E**uigilans autem cū se sine
dolore sensisset manum ad corā appo-
sit et nil lesionis inuenit. apponensqz can-
delam cū i creure mali uideret cogitabat
an non ipse sed alius qui erat sed alius
alter esset. **R**ediens autem ad se pre gau-
dio de lectulo psiliit et quid in sompis
viderat et qualiter sanatus fuerat omib⁹
enarrauit. **Q**ui cōati ad tumulū mauri
miserunt et coram mauri pāsam et cor-
am p̄dic̄ti uiri loco illius i tumulo po-
sitam reperunt. **P**assi sunt autem circa
annos domini cc. lxxx. s̄b dyocleciano

De forleo episcopo

Forseus episcop⁹ cui⁹ hystoriā
Abeda scripsisse creditur cū om̄i
uirtute et bōitate polleret ad extremum
ueniens spiritum emisit. **V**idit qz duos

angelos ad se uenientes vt eius animā
deferrent. **T**ercium vero armatū scuto can-
dido ⁊ gladio fulgureo se precedentem
cōspexit. **D**emū demones clamantes au-
diuit. **P**recedamus et ante faciem eius
bella cōmoueam⁹. **C**um ergo precessisset
cōuersi iactabant in eū ignita iacula.
Sed angel⁹ precedens scuto ea suscipie-
bat et p̄tin⁹ extinguebat. **T**unc demos-
nes angelis opponentes dixerunt. **O**co-
sos sermones sepe dixit et ideo illes⁹ nō
debet p̄frui uita beata. **Q**uib⁹ angelus.
Nisi p̄ncipalia uia cōtra eum p̄tuleris
p̄pter minima nō p̄ibit. **T**unc dixit
ei demon. **S**i iustus est deus homo hic
non saluabitur. **S**criptum est em̄. **N**isi
cōuersi fueritis et efficiamini sicut puuli
nō intrabitis in reg. cc. **C**ui angel⁹ ex-
cusans ait. **I**ndulgentiam i corde habu⁹.
Sed cōsuetudo hominum conticuit. **C**ui
demō. **S**icut accepit malū ex cōsuetudi-
ne ira accipiat vindictam a supno ius-
dice. **S**āct⁹ angelus dixit. **J**udicemur
ante deum p̄liante angelo aduersarij
contriti sūt. **T**ūc demon dixit. **S**eruus
sciens voluntatē domini. s. et n̄ si. pla-
ua. m̄tis. **C**ui angel⁹. **Q**uid em̄ iste de
domi sui uolūtate nō impleuit. **E**t demō
Dona miquorum recepit. **C**ui angel⁹
Credidit qz vnus quisqz eoz penitēciam
egisset. **D**emō dixit. **A**nte debuit p̄bare
penitēcie p̄seueranciam ⁊ sic fruct⁹ sus-
cipe. **A**ngel⁹ respōdit. **J**udicemur ante
deum. **S**ed demon succubuit. **I**ter⁹ autē
ad bellandum surrexit dicens vsqz nūc
deum extimebamus. **V**eracē qui om̄e deli-
ctum qd̄ in terris nō purgatur se in
ternum purgaturum p̄misit. **H**ic ergo
homo quādam uestem a qdam usurario
recepit nec de hoc punitus fuit vbi est
ergo iusticia dei. **C**ui angel⁹. **S**ilet qz
occulta dei iudicia ignoratis. **Q**uād ius

enim sperat penitencia. comitat homine
diuina misericordia Demō respondit
S; null⁹ hic locus ē penitēcie Cui an-
gel⁹ pfunditatē iudiciorū dei ignoratis
Erit etenim Tūc dya⁹ tam grauit⁹ eum
pulsit vt postmodū uite restitū⁹ semp
pulsioni⁹ vestigiū retineret Arzpiētes
enī demones vnū quos ī ignib⁹ torq̄bāt
ip̄sū in eū iac̄auerūt q̄ eius bumerum
maxillamq; incēdit cognouitq; hominē
qz ille erat cui⁹ vestem accepit Dixitq;
angel⁹. qd̄ icēdisti arsit te Si enī hui⁹
uiri ī peccatis mortui donum n̄ accepis-
ses nec pena in te arderet Et pulsionem
pmittente deo p̄ redemptione vestimētī
illius recepit Alter autē demō dixit Ad
huc restat illi angusta porta vbi illū su-
pare poterim⁹. Diliges primū tuū sicut
te ip̄sum R̄ndit angel⁹ Vir iste ī pri-
mos suos opatus est bona Aduersari⁹
r̄ndit R̄o suffiat h̄ nisi etiā sicut se ip̄sū
dilexerit Cui angel⁹ fruct⁹ dilectionis
est bene opari. qz de⁹ reddet vnicuiq; sm
opa sua Dixitq; demō S; qz verbū de
diligēdo n̄ impleuit dāpnat⁹ erit pug-
nate turba nefanda sancti angeli victo-
res fuerūt Dixit iterum demō Si deus
imiq⁹ nō est ⁊ verbi illi⁹ trāsgressio ei di-
splicet Iste penarū exps nō erit p̄omi-
sit enī seculo abrenūciare ⁊ ecōrario se-
culum dilexit cōtra id qd̄ dictū est R̄o
lite diligere mūdum neq; ea q̄ ī mundo
sunt Sanct⁹ angel⁹ respondit R̄o sibi
ea q̄ sūt seculi s; hoīb⁹ indigētib⁹ dispen-
sanda dilexit Dya⁹ respōdit q̄licumq;
modo diligat oīa p̄ceptū diuinum est.
Victis aduersarijs rur⁹ dya⁹ ad calli-
das ouertit accusacōes dicēs Scriptū
est Si nō annūciaueris imiq̄ imq̄tatem
suā sanguinē ei⁹ de manu tua req̄rā hic
nō annūciauit digne peccatorib⁹ p̄ni.ā.
Sanct⁹ angel⁹ respōdit R̄n auditores

despicūt verbū lingua doctoris loq̄ p̄pe-
ditur Dū videt qd̄ p̄dicatio audita despi-
atur Dū prudētis est dū nō est tpe nos
se tacere In oī vero contradicōne demo-
num p̄ualida mimis extitit puḡ donec
iudice domino triūphantib⁹ angelis de-
uictisq; aduersarijs īmensa claritate ur-
sanct⁹ arcūsus⁹ est Dn⁹ autē vt beda te-
statur ex angelis dixit ei Respice mun-
dum Respiciēs q; uidit vallem tenebro-
sam et iij ignes in aere aliq̄bus spacijs
a se distantes dixitq; ei angel⁹ Hī sūt
iij ignes q̄ mundum succēdunt Dn⁹
est ignis mēdaci⁹ cū h̄ qd̄ abrenūciare
dyabolo et omnib⁹ p̄p̄is eius ī bap̄tis-
mo om̄s p̄miserūt et minime implent.
Secūd⁹ cupiditatis. cū mōi diuicias a
mōi celestū p̄ponūt Terc⁹ est discessio
nis cū animos primoz insup̄uacuis re-
bus offendere nō formidat. Quartus
īp̄icitatis cū īfirmiores exspoliare et eis
fraudem facere p̄ nichilo ducūt. Deinde
illi ignes appināntes ī vnū red̄cti sūt
et illi appinquabant Timensq; ingelo
dixit Dne ignis michi appināt Cui an-
gel⁹. Qd̄ nō accēdisti nō ardebit in te
ignis enī iste secūdū merita opm hoīm
singulos examinat Nam sicut corpus
ardet p̄ voluptatē illicitam ita etiā ar-
debit p̄ debitam penam Tandē ad p̄p̄m
reductus est corp⁹. plangentib⁹ p̄p̄is
quis qui eū mortuum estimabant. Ille
autem aliquāto tēpore sup̄uixit et in bo-
nis opib⁹ laudabiliter uitam finiuit

De sancto Michaeli

Michael interpretatur quis ut de⁹
et quocōs sicut ait gregorius
mire uirtutis aliquid agitur. Michael
mitti p̄biberur vt ex ip̄so actu detur in-
telligi qd̄ null⁹ potest facere quod fa-
cere p̄ualt deus et id arco eidē michaeli mul-
ta que sūt mire uirtutis attribuuntur

Ipsa enim ut daniel attestatur in tempore
antichristi surgat et pro electis tanquam defen-
sor et protector astabit. Ipse cum dracōe
et angelis eius pugnavit et ipsos de ces-
lo eiciens uictoriam fecit magnam. Ipse
cum dyabolo de moysi corpore altercat⁹ est
eo quod dyabolus eius corpus perdere uoluit
ut ipsum pro deo iudeorum popul⁹ adoraret.
Ipse sanctorum animas recepit et in pader-
sum exultationis producit. Ipse olim prin-
ceps fuit synagoge sed nunc constitutus
est a domino in principem ecclesie. Ipse
ut dicitur plagas egypticis intulit. mar-
re rubrum diuisit. populū pro desertū duxit
et in terram promissionis introduxit. Ipse
inter sanctorum testes angelorum signifer
christi habetur. Ipse enim ad domini impium
antichristum existentem in montem oliueti
impotenter occidet. in uoce ipsius archan-
geli michaelis mortui resurgent. Ipse
crucem. clauos. lanceam et coronam spineam
in die iudicii presentabit.

Michaelis archangeli sacra so-
lemnitatis dicitur. Apparitio. De-
dicatio. Victoria et memoria.
Apparitio ipsius angeli multiplex est.
Prima qua in monte gargano apparuit.
In apulia autem est quidam mons nomine
garganus iuxta ciuitatem que dicitur
syponus. Anno autem domini ecc. xc. In pre-
dicta urbe sypono erat quidam uir no-
mine garganus qui secundum quosdam
libros a monte illo nomen accepit vel
a quo mons ille nomen accepit quod ouium
et bouum infinita multitudine pollebat.
Cum autem circa predicti montis latera
pascerentur contigit quendam thaurum
alios relinquere et verticem montis ascen-
dere. Cum domum alios redeuntibus non redisset
collecta domus multitudine famulorum
pro deua quibus requirens ipsum tandem in verti-
ce montis iuxta ostium cuiusdam spelunce

inuenit. Permotus itaque cum soliuagus
incederet mox in ipsum sagitta toxica tam
dixit. Sed statim uelut a vento retror-
ta ipsum qui iecerat repressit. Turbati
super hoc ues episcopum adierunt et super re-
tam stupeda ipsum requirunt. Qui rous-
anum ieiunium eis indicit et a deo quatenus
dum esse admonuit. Quo pacto sanctus
michael episcopo aperuit dicens. Scitis
hominem illum uoluntate mea suo telo es-
se percussum. Ego enim sum michael archan-
gelus qui locum hunc in terris incolere
tutumque seruare statuens hoc uolui pro-
bare indicio. Ipse me loci inspectorem
esse atque custodem. Statimque episcopus
atque ues cum processione locum adierunt et
ingredi non presumens orationi pre-
ferib⁹ insistunt. Secunda apparitio est. que
circa annos domini dcc. x. accidisse descri-
bitur. Nam in loco qui tumba dicitur iuxta
mare qui uij. milibus ab urbe apuzensi
michael episcopo predicte ciuitatis appa-
ruit dicens et iubens ut in predicto loco ec-
clesiam construeret et sicut fit in monte
gargano. ita et ibi in memoriam sancti
Michaelis celebraret. Cum autem episcopus de
loco in quo ecclesiam construeret dubitaret
ab ipso edoceret ut ibi construi eam faceret
ubi thaurum a latronibus absconditum
inueniret. Iterumque de loci amplitudine
dubitans. Iubet modum in amplitudine
statuere quantum uideret thaurum in arcu
pedibus inuisisse. Due autem rupes ibidem
erant quas nullatenus uirtus humana
mouere poterat. Tunc. Quisdam uiro
apparuit precipiens ut ad predictum locum
accedat et ipsas rupes remoueat. Quo
accedente tam facile rupes mouit ut nichil
habere ponderis uiderent. Edificata igitur
ibidem ecclesia de monte gargano pre-
pallij quod sanctus Michael super altare po-
suit et partem marmoris super quod stetit ad

suam ecclesiam detulerunt. **C**um vero ibidem aque penurie patrentur motu angeli quoddam foramen in quadam saxo durissimo fecerunt et tanta aquarum copia protinus emanavit ut usque nunc eius beneficium copiosius sustentetur. **H**ec autem apparitio in predicto loco. xvij. die kalendas nouembrii solemniter celebrata. **I**n eodem autem loco quoddam memoria dignum contigit referunt miraculum. **I**lle enim mons undique oceano circumgitur. **S**ed bis in die sancti michaelis inter presbiteros populo apparuit cum ergo copiosa turba ad ecclesiam properaret contigit et quaedam mulierem quendam uanamque protinus secum ire. **E**t ecce magno impetu unda rediit et omnis turba timore percussa ad litus fugit sola autem mulier pregnans fugere non ualuit sed a marinis fluctibus capta fuit. **A**t Maria mulierem seruauit intactam. ita etiam quod in medium pelagi filium protulit quem in ulnis suscipiens lactauit et mari inter se sibi inter presbiteros cum puero leta exiit. **T**ercia apparitio est que romae tempore gregorie pape legitur accidisse. **N**am dum idem gregorius papa propter pestem inguinariam letanias maiores instituit et deuote pro salute populi exoraret uidit super castrum quod olim memoria adriani dicebatur angelum domini qui gladium cruciatum tergebat et in uaginam mittebat. **U**nde sanctus gregorius intelligens preces a domino exauditas ecclesiam in honore angelorum ibidem construxit. **U**n de castrum illud usque nunc castrum sancti angeli uocatur. **H**ec autem apparitio cum alia que in monte gargano apparuit cum sybotanis uictoriam dedit vij. Idus maii celebrata. **Q**uarta apparitio est que consistit in ierarchiis ipsorum angelorum. **P**rima ierarchia dicitur episcopia id est superior apparitio. media dicitur prophetica id est media apparitio. **U**ltima dicitur prophetica id est inferior apparitio et dicitur Ierarchia

a ierar quod est factum et archos princeps quasi sacer princeps. **Q**uelibet autem ierarchia continet tres ordines. **P**rima superior continet seraphim cherubin et thronos. **M**edia continet secundum assignationem dyomisii dominationes uirtutes et potestates. **U**ltima continet secundum assignationem eiusdem princeps archangelos et angelos. **H**orum dominatio ordinatio et dispositio potest uideri sicut in terrenis partibus. **P**rima ministrorum qui sunt sub uno rege quodam operantur immediate circa personam regis sicut cubicularij et consiliarij et assessores. **S**imiles hijs sunt ordines prime ierarchie. **Q**uidam uero habent officia ad regimen regni in communi deputati huic uel illi puncte ut princeps militie et iudices curie. **S**imiles hijs sunt ordines secundae ierarchie. **Q**uidam uero imponunt ad regimen alicuius partis regni ut impositi et balliui et humiliorum minores officiales. **E**t hijs similes sunt ordines tercie ierarchie. **T**res igitur ordines prime ierarchie accipiuntur in quantum deo assistunt et ad ipsum conuertuntur. **A**d hoc tamen tria necessaria sunt. scilicet summa dilectio et hoc quantum ad ordinem seraphim quod interpretatur ardentes. **P**erfecta cognitio et hoc quantum ad cherubin qui interpretatur plenitudo scientie perpetua comprehensio siue fructio et hoc quantum ad thronos qui interpretatur sedes quia in eis sedet deus et quiescit dum eos in se quiescere facit. **T**res autem ordines medie Ierarchie accipiuntur in quantum habent preesse et regere uniuersitatem hominum in communi. **H**oc autem regimen consistit in tribus. **P**rimo in presidendo siue imperando et hoc pertinet ad ordinem dominationum ad quem spectat alijs inferioribus preesse et eos in omnibus ministerijs diuinis dirigere ac eis omnia imperare quod inuenitur. **I**sa. v. ubi unus angelus alteri dixit curze et loquere ad puerum istum dicens et

Secundum in opando et hoc pertinet ad ordinem uirtutum quibus nichil est impossibile exequi quod imperatur quia eis datum est posse super omnia difficilia ad dominium et ministerium pertinencia et ideo attribuit eis miracula facere. **T**erciam in arcendo ut scilicet impediencia et festinancia arcantur et hoc pertinet ad ordinem potestatum que habent coercere contrarias potestates quod signatum est thob. viij. ubi dicitur quod raphael religauit demonium in deserto superiori. **T**res uero ordines ultime ierarchie accipiuntur secundum quod habent regimen determinatum et limitatum. **Q**uidam enim eorum presunt unius punicie hi sunt de ordine principatus sicut erat princeps perfarum qui perat peris de quo habetur dan. x. **Q**uidam uero deputati sunt ad regimen multitudinis ut puta unus ciuitatis et hi dicuntur archangeli. **Q**uidam uero ad regimen persone singularis et hi dicuntur angeli et hi dicuntur minima nunciare ex eo quod eorum ministerium ad unum hominem limitatur. **A**rchangeli uero dicuntur maiora nunciare quia bonum unius multitudinis dignius quam bonum unius hominis. **I**n assignacione autem ordinum prime ierarchie greg. et bern. cum dyoniso concordant. quia accipitur penes eorum fruicionem que consistit in feruente dilectione que ad seraphim profunda cognicione quo ad cherubin perpetua retencione quo ad thronos. **S**ed in assignacione medie et ultime in duobus ordinibus scilicet principatu et uirtute dissentire uidentur greg. enim et bernardus aliam considerationem habuerunt puta scilicet media ierarchia accipitur penes placacionem. **U**ltima penes ministracionem placacionem autem in angelis triplex est presunt enim angeli angelicis spiritibus et hi dominaciones dicuntur presunt enim angeli bonis hominibus et hi

dicuntur principatus presunt demonibus et hi dicuntur potestates. **E**t ordo et gradus dignitatis in hijs patet. **M**inisterium autem in hijs triplex est quoddam quod consistit in opando quoddam in docendo aut maiora aut minora primum est uirtutum. **S**ecundum archangelorum tertium angelorum. **Q**uinta apparicio est de qua legitur in hystoria triptita. **N**am iuxta constantinopolim est quidam locus ubi olim dea uesta colebatur. **S**ed nunc ecclesia in honore sancti michaelis fabricata est qui etiam locus michaelium nuncupatur. **C**um igitur quidam nomine aquilinum ardentissima febris rubeis coloribus mota apprehendisset estuanti poculum medicum dederit quod euomuit adeo ut postmodum quicquid comederet vel biberet euomebat. **D**um autem iam morti uicinus esset ad locum hunc se duci fecit credens se illuc aut mori aut languore pruari. **C**um michael dixit ut oficioem sibi ex melle et uino et pipe faceret et omnia que comederet ibi mingeret et sic plenam sanitatem recepit. **Q**uod cum fecisset plene liberatus est. **C**um tamen secundum medicane rationem contrarium esse uideantur calida pocula colericis exhibere. **H**ec in hystoria triptita. **S**ecundo dicitur uictoria. **M**ultiplex autem uictoria ipsius arch. mi. et angelorum iuuenit. **P**rima est quam arch. mi. predictis syponantibus modo presitit. **P**ost aliquid enim tempus ab inuento loco. **R**eopolite adhuc gentiles contra syponantos et beneuetanos que quinquaginta milibus a sypono distant ordinato exercitu bellare cepunt. **Q**ui de episcopi consilio triduo inducias petierunt ut ieiunio triduo vacarent et prouisionem suam michaeli in sui auxilium implorent. **T**ertia autem nocte arch. mi. episcopo apparuit. **P**reces dicit exauditas. **D**ictoriam promittit affuturam. et quarta diei

hora lubet hostibus occurrendū. Quibus
occurrentibus mos gargani imenso ter-
more deicitur. Fulgura queq; crebra
volant et caligo tenebrosa totum mon-
tis cacumen obduxit ita vt. de. uiri de
aduersarijs tā ex ferro hostiū q̄ ex sagit-
tis igneis interirent. Reliq̄ uero uirtute
archangeli opta ydolatre reliq̄t errore
et continuo colla xpiane fidei s̄miserūt
Secūda uictoria quam mi. ar. obtinuit
q̄n draconē. i. luciferū cū oīb; suis seq̄-
ab; de celo expulit. De q̄ exponit illud
qd̄ habet i apo. Factū est p̄celū in celo
AAi. rē. Cū em̄ lucifer dei eq̄litate appe-
tisset. ar. AAi. celestis exercit⁹ signifer ad-
ueniēs ip̄sū luciferum cū suis seq̄ab; de
celo expulit et in hūc aerem caliginosū
usq; i diē iudicij retrusit. Nō em̄ p̄missū
est eis i celo habitare siue i sup̄iori p̄te
aeris qz loc⁹ clar⁹ et amen⁹ ē. nec i tra-
nobiscū. ne nimis nos infestaret s̄ i a-
ere inf̄ celū et terzā ut de sup̄i⁹ respicerēt
et gloriā uidēt quā amiserūt. inde dolore
babeāt et dū inferi⁹ respiciūt uidēt hoīes
illuc ascendere vnde ipsi ceciderūt inde in
iudicia frequenter torquent. Frequenter
tamen ex diuina dispensatione ad nos-
trum exercitum ad nos descendunt. vñ
sicut aliquib; uiris sanctis mōstratum
est frequenter circa nos volitant sicut mu-
sce Innumerabiles em̄ sunt et velut mu-
sce totum aerē repleuerūt. Vñ dicit hay-
mo vt p̄bi dixerunt et doctores nostri
opinantur acz iste ita plen⁹ est demoni-
b; et malignis spiritib; sicut radius sol
minutissimis puluisculi licet aut tot sint
tñ iuxta sententiam orig. eoz exercitus
minim⁹ cum eos unam⁹ ita vt qui ab
aliquo sancto uiro uictus fuerit. de in-
ceps ille de uicio de quo uict⁹ est ip̄sū
non ualeat temptare. Tercia uictoria
est quā angeli cotidie de demonib; obti-

nent dū p̄ nobis contra eos pugnant
ab eoz temptatione nos liberant. Trib;
autem modis ab ip̄soz tēptatione nos
liberant. Primo potestatem demonis re-
frenando. Apoē. xx. de angelo q̄ demonē
ligauit et in abyssum misit. et thob. viij
De dyabolo in deserto sup̄iori religato
hui⁹ em̄ religatio nichil aliud est quā
potestatis ei⁹ refrenatio. Secundo ocu-
piscenam refrigerando qd̄ significatum
est gen. xxij. ubi dicitur qd̄ angel⁹ teti-
git neruum iacob et statim emarcuit.
Tercio memoriam dominice passionis
nostris mentib; imprimendo. Hoc signum
est apoē. vij. ubi dicitur Nolite nocere
terre et mari nec arborib; quib; rē. Itē
ezech. ix. Signa thau in frontes uiroz
gemētū. Thau em̄ litera ad modū crucis
est facta. Et q̄ b; signi sūt n̄ timuerūt an-
gelū percussorem. Vnde ibidē dicit. Sup̄
quē uideris thau nō occidatur. Quarta
uictoria ē quā ar. AAi. de antixpo bitu-
rus ē q̄n ip̄sū occidet. Tūc em̄ michael
p̄nceps magn⁹ ut dicit dan. xij. sur-
get et p̄ electis tanq̄ adiutor et p̄tector
fortiter stabit. Deinde antixpo ut dicit
glo. apoē. xij. s̄ illud. Vidi unum de
capitib; ei⁹ occisū rē. Mortuū se fingēs
et p̄ tridū latēs. Postea apparebit dicens
se suscitatum atq; magica ferentib; eū
demonib; in aera descēdet et vniuersis mi-
rantib; adorabūt eū. Tandē in mōte oli-
ueti ascēdēs ut dicit glosa sup̄ illud ij-
thel. ij. quē dñs ihs interficiet rē. dū sta-
bit i papiliōe et i illo loco contra quē dñs
ascēdit. Mi. adueniens ip̄sū interficiet de
q̄ plio et uictoria intelligit s̄m greg i⁹
qd̄ dicit apoē. Factū ē plū i celo. AAi.
rē. Illud. n. verbū de tripliā plio. Mi. in-
telligit. s. de plio qd̄ habuit cū lucifero
cū ip̄sū de celo expulit et de plio qd̄ cū de-
monib; habet nos infestātib; et de isto.

Tercio h̄ solemnitas dicitur dedicatio est
 eo q̄ hac die p̄dictum locum i monte
 gargano a se dedicatum fuisse **A**i. ar.
 reuelauit Reuersi em̄ syponiani acce-
 aduersariorum et tam magnifica potiti
 victoria adhuc dubitare cepunt vtz
 p̄dictum locum ingredi vel dedicare de-
 berēt. **T**ūc ep̄s s̄r h̄is duxit papā pela-
 gium cōsulendum **Q**ui respondit dicens
Si homo illam ecclesiam dedicare debe-
 ret h̄ maxime die quo victoria data est
 fieri oporteret **S**i vero aīr sancto mi-
 placuerit ab ipso ē s̄r hoc eius requiren-
 da voluntas **I**stantibus igitur papa
 et ep̄o cum quibus triduo ieiunio.
Ai. in hac die apparuit dicens **N**ō est
 opus vobis quā ego edificauī dedicare
 ecclesiam **I**pse em̄ qui didici dedicari p̄-
 cepitq; vt die sequenti locū cū populo
 ingrediens ipsum p̄ab̄ frequentarent
 et se specialem patronū sentirēt deditq;
 ei p̄dicte cōsecrationis signum v. s. ab
 oriente p̄ posterulam ascenderēt et ibidē
 vestigia hominis imp̄ssa marmori inue-
 nirent **A**ane igitur ep̄s et vniuersus po-
 pulus ad locū veniūt et introgrediētes
 ceiptam magnam et tria altaria inue-
 nerunt quoz; duo in australi pte p̄ita
 erant. terciū vero in orientali venerandū
 quidē et rubeo pallio arcūtectū **C**elebra-
 tis igitur ibidem missarū solemniss
 cū sacra cōmunionē singuli accepissent
 omnes ad pp̄a īmensō gaudio redierūt
Ep̄iscopus aut̄ ibidē sacerdotēs et clerico-
 cos delegauit qui iugiter diuinū officiū
 celebrarent **I**n eadē spelunca aq̄ lucida
 et mimiū dulcis emanat q̄ p̄ cōmunionē
 populus potatur et diuerse egritudines
 sanantur **T**unc sūm̄ pontifex h̄is aus-
 ditis hunc diem i honore sancti micha-
 elis et omniū beatorū spiritūū p̄ totū or-
 bem vniuersaliter statuit celebrandum

Quarto hec solemnitas dicitur memoria
 sancti michaelis in qua tamē solenni-
 tate omniū angeloz; memoriā agimus
 et omnes generaliter honoram̄ **D**ecet
 namq; nos eisdem laudem et honorem
 impedere multiplici ratione **I**psi em̄ sūt
 custodes nostri. ministratores nostri **F**ra-
 tres et cōues animaz; nostraz; portito-
 res i celum oracionū nostraz; apud deū
 representantes regis eterni nobilissimi
 milites et tribulatoz; cōsolatores **P**rimo
 igitur debem̄ eos honorare qz sunt custo-
 des nostri **C**uilibet em̄ homini dant̄ duo
 angeli **D**n̄ malus ad exercitiū **A**lius
 bonus ad custodiendū **C**ustodia. n. bo-
 ni angeli deputat̄ homini et in natiuita-
 te in vtero ⁊ statim post natiuitatem ex
 vtero ⁊ semp̄ est cū ipso iam adulto **I**n
 h̄ em̄ tripliā statu necessaria est homini
 custodia angelica **R**am dū puul̄ ē ad
 huc in vtero potest interimi et dāpnari
Dum est extra vterū ante adultā etatem
 potest a baptifmate impediri **D**ū est in a-
 dulta etate potest ad diuersa peccata per-
 trahi **D**yabol̄ em̄ in hoīe adulto ratio-
 nem seducat p̄ astucias voluntatem allit-
 at p̄ blandicias virtutem opprimat pui-
 olenciam ideo necesse fuit vt bon̄ ange-
 lus eidem ad custodiam deputer̄ vt ho-
 minem erudiat ⁊ dirigat cōtra fallaciā
 exhortetur ⁊ incitet ad bonum cōtra blan-
 dicias et defendat ab opp̄sione cōtra uo-
 lenciam **E**ffect̄ aut̄ angelice custodie
 in homine quadrupliciter assignari po-
 test **P**rim̄ est ut p̄ficiat animam bonū
 grē et hoc facit angelus i anima tribus
 modis **P**rimo omne impedimentū ad bo-
 num renouēdo **H**oc signatum est exo-
 xij. vbi angelus percussit primogenita
 egipti **S**ecundo pigriciam exatādo qd̄
 signatum est **J**acob. iij. vbi dicit̄ ange-
 lus domini exatavit me. q. hominē qui

excitatur a sompno. Tercio in uia penitentie ducendo et reducendo quod significatum est thob v. In angelo qui eum duxit et reduxit. Secundus est ut non cadat in malum culpe et hoc facit angelus tribus modis. Primo impediendo peccatum futurum ne fiat. hoc signum est Numeri xxij. in balaam qui ad maledicendum israel pergit ab angelo impeditus est. Secundo increpando peritum ut ab eo quis recedat. hoc signum est Iud. ij. ubi cum angelus filios israel de peruariatione increpasset ipsi eleuauerunt uocem et fleuerunt. Tercio uolentiam inferendo ut a presenti eripiat hoc signum est in uolenta educatione loth et uxoris de sodomis. id est de peccati consuetudine. Tercio effectus est si cadat quod postmodum resurgat. et hoc facit angelus tribus modis. Primo mouendo per contritionem hoc signum est thob. xi. ubi ad documentum angeli de felle per quod intelligit contritio limiuit per oculos. id est cordis. Secundo labia ad confessionem quod signum est ysa. vi. ubi per angelum labia ysaie purgantur. Tercio gaudente ad satisfactorem luc. xv. dicitur quod maius gaudium est in celo super uno peccatore qui conuertitur. Quartus effectus est ne toties uel in tot mala cadat quatenus uel ad quot dyabolus incitat et hoc facit tribus modis. id est. potestate demonis refrenando. occupiscentiam debilitando et memoriam passionis nostris mentibus imprimendo de quibus supra dictum est. Secundo debemus eos honorare quod sunt ministri nostri omnes enim sicut dicit hebr. j. sunt ad ministratorum speciem omnes. nam propter nos mittuntur quod superiores ad medios medij ad infimos. Infimi mittuntur ad nos. hoc autem missio operis bonitatis diuine. In hunc modum manifesta diuina bonitas quantum nostram salutem diligat dum nobilissimos spiritus qui ei maxima caritate iunguntur dirigit et transmittit ad

perueniendum salutem nostram. Secundo caritati angelice cum. nam caritatis ardentis sit maxime desiderare aliorum salutem. ob quam etiam dixit ysaias. Ecce ego domine mitte me. et angeli possunt nos iuuare pro eo quod uident nos suo auxilio indigere et malos angelos nos impugere. Ideo quod ad nos mittatur lex erigit angelice caritatis. Tercio humiliter indigentiae mittuntur. nam ad istam mandum affectum ad amorem. Unde in figuram huius leguntur missi fuisse in curru igneo. Secundo ad illuminandum intellectum ad cognitionem hoc signum est apo. x. In angelo qui habebat librum apertum in manu sua. Tercio ad corroborandum in nobis omne imperfectum usque in finem. Hoc signum est. iij. Reg. xix. ubi angelus portauit helie panem sbericiaum et uas aque et comedit et ambulauit in fortitudine ubi illius usque ad montem dei ozeb. Tercio honorandi sunt quod ipsi sunt fratres et conuues nostri omnes enim electi assumuntur ad ordines angelorum quidam ad superiores. quidam ad inferiores quidam ad medios per diuersitate suorum meritorum. licet beata uirgo super omnes sit. quod beatus gregorius in omelia insinuare uidetur. Nam ut ait. Sunt nonnulli qui parua cupiunt. Sed tamen hoc annunciare fratribus non desistant. Isti in angelorum numerum cursum. Et sunt qui secretorum celestium summa et capere preualent et nunciare hijs cum archangelis. Et sunt qui mira faciunt signa et valenter operantur et hijs cum uirtutibus. Et sunt qui malignos spiritus uirtute orationis et ui accepte potestatis fugant. et hijs cum potestatibus. Et sunt qui acceptis uirtutibus electorum merita transcendunt et electis fratribus principantur et hijs cum principibus meritum sortiantur.

Et sunt qui sic in semetipsis omnibus vicis dominantur ut ipso iure mundi ac dii inter homines vocentur. **U**n ad Moysen dicitur **E**cce constitui te deum populo et hiis cum dominacionibus. Et sunt qui velut in throno suo dominus presidens aliorum facta examinat per quos dum sancta ecclesia regitur plurimumque de suis quibusdam infirmis actibus omnes electi iudicantur et hiis cum thronis. Et sunt quidam qui proximi caritate amplius ceteris pleni sunt et hiis merito suorum sorte inter cherubim numerum acceperunt quia cherubim plenitudo scie dicitur et iuxta paulum plenitudo legis est caritas. Et sicut qui supne contemplacionis amore accensi in solo conditoris sui desiderio anhelant nichil iam in hoc mundo cupiunt solo eternitatis amore pascuntur terrena queque abiciunt cuncta temporalia mente transcendunt amant et ardent. atque ipso suo ardore refectunt amando ardent. loquendo accedunt et quasi cuique verbo tangunt ardere partem in dei amore faciunt quo isti usque inter seraphim numerum sortem sue vocacionis acceperunt **B**ergo. **Q**uarto honorandi sunt quia ipsi sunt animarum nostrarum in celum portatores et hoc faciunt triplici modo. Primo viam parando. **M**at. iij. **E**cce ego mitto angelum meum qui parabit viam tuam ante faciem tuam. **S**ecundo per viam paratam in celum batulando. **E**xo. xliij. **E**cce ego mitto angelum qui te custodiet in via et inducam in terram quam promisi patribus tuis. **T**ercio in celo collocando luc. xv. **F**actum est dum moreretur mendicus et portaretur ab angelis in sinu abrahe. **Q**uinto honorandi sunt oracionum nostrarum ante deum representantes. **I**psi namque primo oraciones nostras deo representant tho. b. xij. quando orabas cum lacrimis et sepeliebas mortuos. ego op-

tuli oracionem tuam domino. **S**ecundo ibidem per nobis allegant **J**ob. xxxij. **S**i fuerit per eo angelus loquens unum de similibus ut annunciet hominis equitatem miserebitur eius etc. **I**tem **Z**ach. j. et respondit angelus domini et dixit domine exequatui usque quo non misereberis iherusalem et urbem iuda. **I**ste iam septuagesimo annus. **T**ercio dei sententiam nobis renunciant **D**an. ix. ubi dicitur quod gabriel ad eum volans dixit ab exordio peccati tuarum egressus est sermo gloriae a deo. **E**t sequitur **E**go autem veni ut indicarem tibi quia tur desideriorum es. **D**e hiis tribus dicit **bern. sr. can.** **D**iscursit angelus medius inter dilectum et dilectam vota offerens. referens dona. **E**xerat istam placat illum. **S**exto honorandi sunt quia ipsi sunt regis eterni nobilissimi milites secundum quod dicitur **J**ob. xv. **Q**uoniam est numerus militum eius. **S**icut autem videmus in militibus alicuius regis quod quidam eorum semper in aula regia commorantur et regem associant et ad eius honorem et solacium regi cantant. **Q**uidam autem civitates et castella regni custodiunt. **Q**uidam vero regis inimicos expugnant. **I**ta et horum militum christi. **Q**uidam in aula regia scilicet in celo empireo semper regem regum associant et ad eius honorem cantica leticie et glorie semper cantant dicentes **S**anctus sanctus sanctus etc. **I**tem benedictio et claritas et sapientia etc. **a**po. viij. **A**lij autem custodiunt civitates suburbanas et villas et castra. **I**lli scilicet qui nobis sunt ad custodiam deputati custodientes statum virginum continentium conjugatorum et castra religionum etc. **S**uper muros tuos iherusalem constitui custodes etc. **A**lij vero dei inimicos id est demones expugnant **a**po. **F**actum est prelium in celo id est secundum unam

expositiōne in ecclesiā militāti Michael
et angeli eius p̄liabant cum dracone.
Septimo et ultimo honorādi sunt qz
ipsi sūt tribulatoꝝ consolatoꝝ Zach. j.
angelus qui loquebatur in me verba bo
na et consolatoria Itē thob. v. forti animo
esto et hoc faciūt trib⁹ modis Primo
cōfortādo et roborādo Dan. x. vbi cum
daniel corruisset tetigit eū angel⁹ dicēs.
Noli timere paz tibi et confortare et esto
robust⁹. Secundo ab impaenācia obser
uando. ps. angel⁹ suis mādauit de te et.
In manib⁹ pot. te et. Tercio ipsam tri
bulacionem refrigēdo et immuēdo. et h
sig. dan. iij. vbi angel⁹ domini cū tribus
pueris in fornacē descēdit et fecit medui
fornacis quasi ventum roꝝis flantē.

De sancto Jeronimo

Jeronim⁹ dicitur a Jeraꝝ qd est
sanctū et nemus qd est sanctū
nemus vel noma qd est lex vnde dicit
in legenda sua qz Jero. interpretatur sacra
lex fuit em̄ sanct⁹. i. firmus vel mund⁹
vel sanguine tinctus vel vsui sacro des
putatus Sicut vasa templi dicebantur
sancta qz sacro vsui depurata. fuit
em̄ sanct⁹ et firm⁹ in bono ope p̄p̄ pseue
rante lōganimitatē et mūd⁹ i mente p
puritatē. et sanguine tinct⁹ p dominice
passionis meditādoem Sacro vsui des
putatus p scripturę sacre expōm et inter
p̄tacionem Dicit et nem⁹ a nemore ubi
aliquā ouerlat⁹ fuit. et lex p̄pter reglarē
disciplinā quā monachos suos docuit
vel qz sacra legē exposuit et interpretatus
fuit Jeronimus etiā interpretat uisio pul
chritudis vel diuicias locuciones Est
autem multiplex pulchritudo Prima est
spiritualis q̄ est in aīa. Secūda moral
que consistit in honestate moꝝ Tercia in
tellectualis q̄ est pulchritudo angelica.
Quarta s̄sibalis q̄ est diuina. Quinta

celestis q̄ est sanctorum i patria hanc
quintuplicem pulchritudine Jero. in se
uidit et habuit Nam habuit spiritualē
in uirtutum varietate Moralem i uite
honestate Intellectualē i excellenti pur
ritate. Sup̄sbalem in ardenti caritate
Celestem i eterna vel i excellenti clarita
te Diuicauit etiā locuciones siue ver
ba tam sua quā alioꝝ. sua examinate p
ferendo. Alioꝝ uera cōfirmādo. f̄la oꝝu
tando. dubia uero exponendo.

Jeronimus eusebii uiri nobis
fili⁹ ab opido stridonis qd dal
mace et p̄nomie oꝝmia tenet extitit ori
und⁹ Hic adhuc iuuenis romā adijt et
iris ḡcis et latinis et hebreice plene eru
dit⁹ est In arte ḡmatica donatū hūit p̄
ceptorē In rethorica aut uictorimū oꝝa
toꝝe. In scriptis aut diuīs exercitabat
die ac nocte et ide haussit aude et post
modū effudit abūde Quodā uero tēpe
sicut ipse i ep̄la ad eustochūi p̄hibz cū de
die nullū et nocte p̄lonē aude legeret
eo qz s̄mo icult⁹ sibi i libris p̄p̄bias n̄
placereꝝ circa mediā qd̄ragēsimā tā s̄bi
ta et ardētī febre corripit⁹ ut toto frigescē
te iā corpe uitalis calor i solo pectore
palpitaret Dū ḡ exēq̄e funeris parentē
s̄bite ad tribunal iudicis trahit⁹ et inter
rogat⁹ cui⁹ oꝝdiciois eēt xp̄ianū se eē li
bre p̄fiteꝝ Ad quē iudex. Aētiris inq̄t
ciceronian⁹ es n̄ xp̄ian⁹ vbi est. n. t̄bau
rus tu⁹ ibi ē cor tuū At Jero. obmut⁹
et oꝝtinuo ipsū iudex durissime cedi iussit
Tūc exclamauit et dixit. Misereꝝe mei
dñe miserere mei Tūc q̄ astabat p̄cabā
tur vs̄ ueniam tribueret adolescenti. Ipse
enim iurare cepit ac dicere. Domine si
vniquam habuero codices seculares si
legero te negabo. In hac igitur iuras
menti uerba dimissus subito reuiuiscit.

Tunc lacrimis totum se inuenit perfusū
 et ex verberibus quae ante tribunal suscepas
 scapulas terribiliter reperit liuentes. **T**ā
 to autē studio libros diuinos legit ex
 tunc quāto libros gentiliū vnq̄ lege
 rat. **D**ū autē esset annorum. xxxix. in ro
 mana ecclesia cardinalis p̄sbi ordinā
 tus est. **M**ortuo autē liberio papa Jero
 digno sumo sacerdote ab oīb; acclama
 tur. **S**ed dum quādam clericorum et
 monachorū lasciuia increparet illi mini
 um indignati ei insidias pauerunt. **Q**u
 et per vestem muliebrem vt ait Job.
 ab eis turpiter est derisus. **P**ā cū Jero
 ad matu. solito more surgeret vestē mu
 lieris quā emuli iuxta lectum posuerāt
 reperit suamq; esse credens induit et in ec
 clesiam sic p̄cessit. **H**oc autē emuli faces
 bant vt m̄rem habere in thalamo crede
 rerent. **Q**uōd ille uidens tante eorū uolūte
 locū dedit et ad greg. nazanzēnū stan
 tinopolitane vrbis ep̄m puenit. **P**ostq̄
 autē ab ipso sacras litteras didicit in here
 mū p̄perauit vbi p̄ xp̄o quāta sustinue
 rit ipse ad eustochium narzat dicens.
Quodens in heremo constitutus et illa
 vasta solitudine quae exusta solis ardoribus
 horridū monachis p̄stat habitaculum
 putauit me romāis delicijs interē. **H**oc
 rebant sacco m̄bra deformia squalida
 cutis situm ethiopice carnis adduxerat
 cotidie lacrimis cotidie gemitus et si quā
 repugnātē sompn̄ iminēs opp̄ssiss; vñ
 humo nuda uix ossa herētia collidebāt
Oe abis et potu taceo cū etiā lāguētes
 aqua frigida vtantur et coctum aliqd
 accepisse luxuria sit et tamē scorpionū
 tantū soc̄ et ferarū sepe chozeis itereram
 puellarum et in frigido corpe et carne p̄
 mortua libidinum incendia pullulabāt
Itaq; continuo flebam et repugnātē car
 nem ebdomodarum media s̄bigebant.

Die crebro cōiunxi cū nocte nec p̄ a
 pectoris cessabam verberibus quā a dño
 trāquilis redderetur. **I**psam q̄ cellulā
 meam. q. cogitationum diuiciam p̄te
 mescabam et michi iratus et rigidus solus
 deserta penetabam. **E**t vt michi testis est
 dominus post multas lacrimas et n̄nūq̄
 uidebar interesse agmibus angelorū. **P**er
 quadrennium ibidem penitenciam sic p̄
 actam. **A**d bethleem opidum remeauit
Obi prudens animal ad p̄sepe domi sese
 optulit p̄mansurum bibliothecā autē
 suam quam studio sibi ediderat clausā
 aliosq; libros iterum relegens diē ienu
 nijs ducebat ad vesp̄um multos ibidē
 discipulos coadunans ī sancto p̄posito
 et trāslacione scripturarum quinq; ginta
 quinq; annis et sex mensibus desudauit et
 vsq; ad finem uite uirgo p̄mansit licet
 autē ī hac legenda dicatur qd semp v̄go
 fuerit. ipse tamē de se ita scribit ad pam
 machium uirginitatem in celo p̄fero. n̄
 qd habeo. **T**āt. demiq; lassitudine fatiga
 tus est vt in stratu suo iacens funiculo
 ad trabem suspensio sup̄mis manibus se le
 uaret vt. s. officium monasterij p̄t po
 terat exhiberet. **Q**uadam vero die adue
 sperascente cū Jeronim⁹ cū fratrib; ad sa
 cram lectionem audiendum sederet s̄bito
 leo quidam claudicās monasterium in
 gressus est. **Q**uo uiso cum ceteri fratres
 fugerent Jeronimus ei. q. hospitii obuia
 uit. **L**eo igitur dum pedem sibi lesū ostē
 deret. **V**ocatis fratrib; pedes sibi p̄cepit
 abluī et diligenter eius plagam inq̄ri.
Quōd cum factum fuisset inuenerunt leo
 nis plantā a sentibus uulneratam. **A**dhi
 bita igitur diligentī cura leo cōualuit.
 et omni firmitate deposita inter eos q̄si
 domesticum animal habitauit. **T**ūc Je
 ronim⁹ uidens qd nō tam p̄ sanitate sui
 pedis quam p̄ eorum utilitate domin⁹

leonem misisset. de fratrum consilio eadem
hoc iunxit officium ut asinum quem
habebant qui ligna de nemoze defere-
bat ipse leo ad pascua duceret et ductum
ibidem custodiret. **Q**uod factum est. Nam
in uncta leoni asini cura moze pastoris
industri eundo ad pastum socius incessan-
ter itineris rure pascendo undecumque de-
fensor tutissimus erat verumptamen ut se a-
baret et asinus solitum proficeret opere consue-
tis semper horis cum eo domum redibat.
Quadam igitur vice pascente asino et
leone grauius soporato mercatores cum
camelis inde transeuntes asinum solum uide-
runt et eum quicquam rapuerunt. **E**xpge-
ctus itaque leo cum socium non inueniret ru-
gendo huc illucque ibat. **Q**ue tandem non
inueniens ad portas monasterii tristis
adiit et intus ut solitus erat per uerecundiam
ingredi non presumpsit. **E**t uidentes fratres
quod tardius solito moze et sine asino uer-
misset putauerunt quod fame compulsi asinum
comedisset nolentes ei annonam attribuere
consuetam dicebant vade et reliquam partem
aselli que tibi remansit mada et tua in glui-
me reple. **H**esitantes tamen utrum hoc malum
pertrasset exierunt ad pascua si forte ali-
quod indicium inuenirent et nichil inueni-
entes hoc **J**eromimo retulerunt. **T**unc mo-
nitis eius officium asini leoni iniungunt
et ligna cedentes leoni imponunt. **Q**uod cum
leo patienter ferret quadam die expleto
ope agrum exiit hac illaque discursit
scire desiderans quid de suo fuisset socio
factum. **E**t ecce uidit a longe negotiato-
res cum onustis camelis precedente asino
uidentes. **M**os enim illi regionis est ut
quando cum camelis longius gradiuntur
cameli ut directius vadant precedentem
et collo funiculum gestantem asinum se-
sequantur. **R**ecognito igitur leo asino cum
ingenti rugitu super eos irrumpit et omnes

homines in fugam uertit. **E**t leo terribili-
ter rugiens percutiebat cauda fortiter ter-
ram perterritosque camelos sicut erant onu-
sti ante se ad cellam ire coegit. **Q**uod cum
fratres uidissent et **J**eromimo nunc assisset
ille ait hospitibus nostris fratres huius pe-
des abluite escas prebere et super hoc volun-
tatem domini expectate. **T**unc leo per mo-
nasterium cepit ut solebat letius discursere
singulorum fratrum vestigijs se prosternens et
quasi de perpetrata quam non fecerat culpa cau-
da alludens veniam postulabat. **J**eromimo
autem futurorum prescius ait fratribus. **I**te fratres
et ueniens hospitibus necessaria preparate.
Adhuc eo loquente nunc ad eum uenit
annuncians ante fores hospites adesse
qui abbatem uellent uidere. **A**d quos
cum ille uisisset pertinet illi eius pedibus puol-
uuntur pro culpa veniam postulantes. **Q**uos
ille benigne eleuans precepit ut sua rec-
pent et aliena non usurparet. **R**ogabant
igitur illi beatus **J**ero. ut medietatem olei pro
benedictione acciperent. **Q**uibus uix assensit.
Tandem conuictus suscipi iubet. promiserunt autem se
annuatim eandem olei mensuram fratribus ipsis
datturos et a suis dari heredibus preceptu-
ros. **C**um autem olim in ecclesia unusquisque
caneret quod uolebat theodosius imperator da-
masium ipsum rogauit ut alicui uiro docto
officium ecclesiasticum committeret ordinandum.
Ipsa igitur sciens **J**ero. in lingua latina gre-
ca et hebraica profertur et in omni sapientia summum
eius officium predictum commisit. **J**ero. igitur psal-
terium per ferias distinguit et uiciumque ferie
nocturnum proprium assignat ac gloria patris
in fine cuiuslibet psalmi dicendum instituit. **D**e-
inde epistolas et euangelia per anni circulum
decantandas ceteraque ad officium pertinentia
post tantum rationabiliter ordinauit. **U**is-
itque illum de bethleem ad summum pon-
tificem et ab eo et cardinalibus fuit ualde
approbatum et perpetuo authenticum.

Post h̄ autem in ore spelunce vbi dñs
iacuit monumentū sibi construxit vbi
expletis nonaginta octo annis et sex
mensibus sepultus fuit In quanta reue
rentia eum aug⁹ huerit patet p̄ eptas
quas sibi misit. in vna q̄rum ei t̄li mo
do scripsit **D**ommo dilectissimo et cul
tu sincerissimo caritatis obseruādo atq;
āplectendo **J**eromimo aug⁹. .7c. **A**libi
q̄ de eo sic scribit **S**anctus ieromimus
p̄sbz greco latino et hebreo eloquio eru
ditus in locis sanctis atq; in literis sa
ctis usq; ad decrepitam uixit etate cuius
nobilitas eloquij ab oriēte in occidētē
instar solis lampas resplenduit **B**eat⁹
aut̄ p̄spez ī suis cōmias de eo sic ait.
Jeromim⁹ p̄sbz ī bethleem toto iā mūdo
clar⁹ habitabat egregio ingenio et stu
dio vniuersę ecclesie seruiens **I**psē q̄ de
se sic ait ad ambigensem **N**ichil a pue
ricia ita iutare conatus sum vt animū
tumētē ⁊ erectam ceruicem dei oīa se
odiuū puocantem **I**tē ego etiam tuta
timeo **I**tē in monasterio hospitalitati
ex corde intendim⁹ et omnes ad nos ve
nientes p̄ter hereticos leta fronte suscipi
mus ac venientium pedes abluim⁹ **P**si
dorus vero ī libro ethiologiarum ait.
Jeromimus trium linguarū extitit perit⁹
Cui⁹ it̄pretatio ceteris añferē q̄mā et
verborū tenacior est et p̄spicuitate sentē
cie clarior atq; vtpote cristiano it̄p̄te
tur verior **I**n dyalogo q̄ seueri discipu
li sancti martini qui eius tēpore fuit sic
de ieromimo scriptū habetur **J**eromimus
p̄terez fidei meritū dotēq; virtutū solum
nō latinis atq; grecis s̄ etiā hebreis ita
literis instructus est vt se illi in omni
sciencia nemo audeat cōpare **C**ui iugis
aduersus malos puḡ ipetūq; certamē
Oderūt eū heretici qz eos ipuḡre n̄ desinit
Oderunt clerici qz uitam eoz̄ īsec̄tatur

et criminā **S**ed plane homines omnes et
mirantur et diligunt **N**am qui eum he
reticum esse arbitrantur insamunt **T**ot⁹
semper in lectione. totus ī libris est. n̄
die n̄ nocte req̄escit aut legit aliqd̄ aut
sp̄ scribit **N**ec seuer⁹ **E**t sic ex h̄is ver
bis patz ⁊ sicut etiā ip̄e sepe testat̄ mltos
p̄secutores et multos detractores p̄p̄ss⁹
est **Q**uas tamen p̄secuciones q̄ libent̄
sustinuerit patet ex eo q̄ sic dicit ī epla
ad asellam **G**racias ago deo qz dignus
sum bitus qd̄ oderit mund⁹ et maleficiū
me garziant **S**ed scio ad regnū pueni
re p̄ infamiam et bonam famam **I**tē vti
nam ob dñi mei nomen atq; iusticiam
vniuersa me infidelium turba p̄sequatur
Vtinam ī ob p̄briū meum solidius ex
urgat h̄ mundus tamē vt merear a cri
sto laudari et sue pollicitatiois sperare
mercedem. grata vtiq; ⁊ desiderata tēptas
cio est. cuius premium a c̄lsto speratur
in celo nec maledictio q̄uis ē q̄ d̄ina
laude mutatur **O**biit circa annos dñi
ecc̄. .xcviiij. **De sancto Remigio**

Remigi⁹ dicitur a remige q̄ est
nauis ductor vel rector vel dī
atur a remis que sunt instru
menta quib; nauis ducatur ⁊ dicit̄ a gy
on qd̄ est luctatio **I**psē em̄ ecc̄az guber
nauit a piculo naufragij eam duxit ad
portā paradisi **P**ro ea luctat⁹ est oīa insi
dias dyaboli.

Remigius regem et gentem fran
corum ad xp̄m conuertisse dicit̄
tur. habebat em̄ rex vxorē no
mine crothildim xp̄iamissimā que virū
suum mitebatur ad fidem conuertere sed
nequibat **Q**ue cū filium genuisset ip̄sū
baptizare voluit sed rex omnino p̄h̄
buit **I**lla autem quiescere non valens
tandem vix hoc a rege obtinuit et filiu
baptisauit **Q**ui dū baptisatus ēēt s̄bito

est defunctus. Cui rex ait **N**unc apparet
quod christus uultus est deus qui eum pro quem fides
eius poterat sublimari in uita seruare non
potuit. Cui illa **I**mmo in hoc a deo meo
valde me diligere sentio quod primum fructum
uentris mei ipsum recepisse agnosco qui
regnum infinitum tuo melius filio meo
largitus est. **C**oncepit igitur iterum et filium
aliud peperit quem sicut primum cum multa
instantia baptisari fecit. **S**ed ecce subito
infirmatus ita quod de eius uita desparetur.
Dixitque rex uxori. **U**ere debilis est deus
tuus qui nullum in suo nomine baptisatum
in uita seruare potest. **N**am si mille ge-
neris et cunctos baptisaueris omnes sicut
peribunt. **S**ed tamen puer ualuit et sanitatem
recepit ita quod post patrem regnauit. **A**t
fidelis mulier uirum suum ad fidem reducere
conabatur. sed ille modis omnibus resistebat.
Qualiter autem ad fidem uersus est. **I**n a-
lio festo quod est post epiphaniam dicitur est.
Dolens autem predicari rex clodoueus factus
christianus remansum ecclesiam dotare beatus re-
miglo dixit ut quantum arcuaret dum ipse in
meridie dormiret sibi dare. **Q**uod et factum
est. **S**ed cum quidam molendinum suum ha-
beret in fines beati remigij molendina-
rius ipsum dum arcuaret cum indignatione
repulit. **C**ui dixit Remigius. **A**mice non sit
tibi durus ut hoc molendinum sicut habeamus.
At ille ut cum releat statim rota mole-
dini rotarum uertit cepit clamareque post
sanctum remigium dicens. **S**erue dei xmi et
habeamus propter molendinum. **C**ui ille. **N**ec
mihi nec tibi statimque se terra aperuit et
molendinum penitus deglutiuit. **P**reui-
dens remigius fame futuram cum in uilla quadam
bladi cumulos congregasset inebriati
rustici senis prudentiam deridentes ignem
supposuerunt. **Q**uod ille audiens illuc uenit
et perfrigore etatis et uesperti teporis se cale-
facere cepit et tranquillo corde dixit sepe

focus bonus est. **V**erumptamen quod hoc fecer-
unt et postea eius uiri in genitalibus rup-
ti. femine gutturose erunt quod sic in illis
euenit quibusque per karolum sunt dispersi. **N**o-
tandum autem quod illud festum sancti Re-
quod agitur in mense ianuarii est festum
de felicia obitu illius. **I**stud autem dicitur
esse de felicia obitu illius et de eius sacri-
corporis translatione. **C**um enim corpus eius
post ipsius obitum ad ecclesiam sanctorum
thimothaei et apolinaris cum feretro defer-
retur secus ecclesiam sancti cristofori
cepit adeo ponderare quod nullatenus mo-
ueri potuit. **T**andem coacti rogauerunt
dominum ut eis ostendere dignaretur
si forte in ecclesia illa sancti cristofori
ubi mille reliquie sanctorum quiesce-
bant sepeliri uellet. **S**tatimque corpus
leuissime sustulerunt et ipsum ibi hono-
rifice posuerunt ubi cum multa mira-
cula fierent ecclesiam ampliauerunt et
facta cripta retro altare cum effossum
corpus ibi reponere uellent mouere
nullatenus potuerunt. **C**um autem in
oracionibus per noctarent et media nocte
omnes pariter obdormissent et in cras-
tinum scilicet kalendas octobris inuenerunt
sepulchrum cum corpore sancti remis-
gij in illa cripta ab angelis deporta-
tum quod tamen per longum tempus
in pulchriorem capsam eadem die cum
capsa argentea translatum est. **F**loruit
circa annum domini quadringentesi-
mum nonagesimum.

De sancto leodegario
Leodegarius dum omni uirtute
polleret eduensi ecclesie meruit in
pontificem promoueri. **Q**ui dum dotari-
o rege decedente cura regni grauius
premeretur uoluntate dei principum con-
silio childericum fratrem dotarii adoles-
centem ualde ydonium profecit in regem

Sed ebroinus theodericum ipsi childe-
 ria germanū p̄ficere mitebatur nō p̄pter
 regni cōmodū **S**z qz de potestate eiect⁹
 et omnib⁹ odiosus iram regis et p̄nci-
 pum verebatur **T**imens igitur ebroin⁹
 licentiam a rege petijt ⁊ monasterium
 introiit **Q**uo cōcedente et fratrē suum
 theodericū ne cōtra regnum aliquid mo-
 liretur in custodia detinente sanctitate
 et p̄uidencia ep̄scopi pace mirabili oēs
 gaudebāt **S**z p̄ aliq̄d tēp⁹ rex malig-
 norum consilio de p̄uatus irantum in uiri
 dei odium incitatur q̄ oportunitatem et
 modum mortis eius attent⁹ iquirebat
Sed ep̄s blāde ferēs et om̄s inimicos
 suos vt amicos amplectens. egit cū re-
 ge vt diem pasche ī vrbe cui p̄erat cele-
 braret **E**t ecce illa die nūciatum est ei q̄
 rex ī illa nocte q̄cqd de morte ei⁹ tracta-
 uerat perficere decreuisset **A**t ille nichil
 trepidans **S**ed illa die cū rege ī mensā
 cōmunicās p̄secutorē sic fugit q̄ ī luxu
 mensi monasterio domino seruiens etiā
 ebroino qui ī monastico habitu latita-
 bat sedula caritate seruiuit **P**ost modi-
 cum rex moritur ⁊ theodorice⁹ in regnū
 s̄blimatur **Q**uap̄pter leodegarius popu-
 li sui lacrimis et p̄ab⁹ mot⁹ et abbatis
 impio cōpulsus ad sedem suā redijt ac
 ebroinus p̄tin⁹ apostotauit et regis se-
 nescallus ordinatus est. **Q**ui licet p̄t⁹
 mal⁹ fuerit tam̄ postea fuit p̄tor totoqz
 studio leodegarium occidere mitebatur
Missis igitur militib⁹ qui eum capere
 cum hoc leodegarius cōpisset eozū fur-
 rori cedens dum in habitu pontificas-
 li de vrbe egredederetur a militibus capit⁹
 qui ei statim oculos eruerunt **P**ost bis-
 ennium sanctus leodegarius cum fratre
 suo garino quē ebroin⁹ exulauerat in
 palacium regis est adductus **C**um ad
 irasionem ebroini sapienter et pacifice

responderet nequā illē fuffit garmū las-
 pidib⁹ obrui sanctumqz ep̄m tota die
 nudis pedib⁹ p̄ quendā fluuū sup̄ accu-
 tissimos lapides decurrentem deduc ⁊ au-
 diens q̄ in hīs tormentis deum laudat⁹
 linguam eius p̄scidi fecit et postmodū
 eum cūdam custodi tradidit vt ipsum
 nouis sup̄licijs reseruaret **I**lle aut̄ vsū
 loquendi non p̄didit **S**ed p̄dicatioi
 et exhortationi p̄t potrat vacabat p̄-
 dixitqz quādo et qlitez ipse et ebroin⁹ ex
 hac uita migrarent **L**ux autem imensa
 modum corone caput ei⁹ circumdedit
 quā cū multi uidissent qd̄ h̄ esset ab ip̄o
 ep̄scopo quesierunt **A**t ille se in orōe
 p̄sternens graas deo retulit et omnes
 astantes vt in melius uitam mutarent
 admonuit. **Q**uod ebroinus audiens
 et iudens missis .iij. sp̄culatorib⁹ ip̄sū
 decollari p̄cepit **C**um ergo ip̄sū duceret
 ait eis. **R**ō est iquit opus fratres vos
 diuic⁹ fatigari **S**ed h̄ implete desiderū
 eius qui vos misit **A**d h̄ tres illorum
 adeo sūt conpuncti q̄ ad pedes eius p̄-
 cidentes veniam p̄cabantur **Q**uart⁹ vero
 eum eum decollasset p̄tinus a demone
 arreptus et ī ignem p̄iect⁹ uitam misera-
 biliter terminauit **B**ienno expleto audi-
 ens ebroinus corpus sancti uiri multis
 miraculis illustrari miserabiliter cruciat⁹
 inuidia militem illuc misit et an sic se
 habebat ueritas it̄marct **M**iles autem
 sup̄b⁹ ⁊ arrogans cū illuc uisisset calce-
 tumbam sancti p̄cuiens exclamauit.
Moriatur qui mortuū miracula ficere
 posse credit **A**ox ille arept⁹ a demōio
 et s̄bito moriēs morte sua sanctum am-
 plius cōmendauit **H**is auditis ebroi-
 nus amplius inuidia torquebat ⁊ famā
 sancti extinguere moliebatur **S**z iuxta
 p̄dicationem sancti gladio nequiter
 nequam occiditur ipse **P**assus est autē

circa annū dñi. de. lxxx. tēpore cōstāntini
quarti.

De sancto franco

Franciscus prius dicitur est Jobes
sed postmodum mutato nomine
franciscus vocatus Cuius nominis
mutacionis multiplex causa fuisse videtur
Primo ratione miraculi notandi in
guam gallicam miraculose a deo recepisse
cognoscitur Vnde dicitur in legenda sua quod
semper cum ardore sancti spiritus repletus
ardentia foris verba eructans gallice loque-
batur Secundo ratione officij divulgandi
Vnde dicitur in legenda quod diuina prouidentia
sibi hoc vocabulum indidit ut ex singulari
et infueto nomine opinio misterij eius toti-
cia innotesceret orbi Tercio ratione ef-
fectus consequendi ut scilicet per hoc daretur intelligi
quod ipse pro se et pro filios suos multos suos
peccati et dyaboli debebat fructos et liber-
ros facere Quarto ratione magnimitatis in
corde Nam fracta a ferocitate sunt dicti quod
eis inest naturalis veritas et magnimis-
tas animorum Quinto ratione uirtuositatis
in sermone quod eius sermo instar securis
uicinia inuadebat Sexto ratione terrores in de-
monum fugacione Septimo ratione se-
curitatis ex uirtute et operum perfectione et
honestatis in conuersacione Aunt. n. fracti-
scas dicitur signa quedam instar securium que
rome ante consules crebantur que erant
in terrorem et in honorem.

Franciscus seruus et amicus altissimi
mi in ciuitate assisii ortus et ne-
gociator effectus fere usque ad uicesimum
etatis sue annum tempus suum uane uiuendo
consumpsit Quem dominus infirmita-
tis flagello corripuit ac in uirum alter-
rum subito transformauit ita quod iam
spiritu prophetico pollere cepit Nam cum
quodam uice ipse cum plurimis a peru-
simis captus diro fuisset carceri mandatus

tus dolentibus alijs hic solus exultat et
redargutus super hoc et captus Respondit
Deo me exultare noueritis quod adhuc
sanctus pro totum seculum adorabor Quod
dam uice romam causa deuotionis profici-
scens uelimenta sua deposuit et pauperis
cuiusdam uelimenta induens ante ecclesiam
sancti petri inter pauperes sedit et cum eis
uelut unus ex illis aude manducauit et
sepelire simile fecisset nisi notorum uerecundia
impedisset Antiquus hostis cum a salubri
proposito conabatur auertere et feminam
ciuitatis monstruose gibbosam cordi eius
imittit et nisi respiciat a ceptis simile
se facturum minatur sed a domino con-
fortatus audiuit Franciscus amara pro-
dulabus sume et te ipsum contempne si-
me cupis agnoscere. Quedam igitur
leproso obuium habens cum huius-
modi homines multum abhorrent diuini
memor oraculi accurrens in oscula eius
ruit et post hoc ille statim dispuuit Qua-
propter ad leprosum habitacula propes-
rat et eorum manus deuote osculans pecu-
niam donat Ecclesiam sancti damiani oro-
nis causa ingreditur et ymago christi eum
miraculose alloquitur Franciscus inquit uade
repa domum meam que ut cernis tota destrui-
tur Ab ea igitur hora anima eius liquifac-
ta est et crucifixi passio eius cordi mirabi-
liter est infixata Insistit solite ecclesie res-
ponde et uenditis que habebat cum pecunia
cuidam presbitero daret et ille timore pentium
recipe recusaret coram ipso eam prociens
tanquam puluerem uilipendit quapropter a
patre ligatus et captus pecuniam eidem
restituit ac uellem pariter resignauit et
sic nudus ad dominum euolauit et alio se
induit Aduocat in super seruus dei quedam
simplicem uirum quem loco patris susce-
piens rogat ut cum pro eius maledicta
congeminet ipse sibi e conuerso benedica e

Fratres eius carnalis hyemali tempore fratrum
 ascum uilibus panniculis tectum oroni
 vacantem et tremebundum uidens ait
 cuidam **D**ic franco ut de sudore suo
 unam tibi nummatam vendat. **Q**uod ille
 audiens alacriter respondit. Reuera ego
 hanc domino meo vendam. **Q**uadā die
 dum audiret ea que dominus discipulis
 suis ad predicandum missis locutus est
 statim ad uniuersa seruanda tota uirtute
 consurgit. **S**oluit calcamenta de pedibus
 tunica una sibi uili induitur et per corrigia
 mutauit funiculum. **T**empore uisus per
 siluam ambulans a latrone capitur et
 ab eis quis sit requisitus precoriam dei se
 esse asseruit. **Q**uem illi arripientes in uicem
 picant dicentes. **I**ace rustice precoriam dei
Multi nobiles et ignobiles clerici et la
 yci supra seclari pompa eius vestigijs ad
 heserunt quos pater sanctus docet euan
 gelicam perfectionem implere. **p**auptate
 apprehendere. et per uiam sancte simplicita
 tis accedere. **S**cripsit preterea euangelicam
 regulam sibi et suis fratribus habitis et hndis
 quam dominus papa innocencius confirmauit.
Cepit extrinsece feruens uerbi dei semina
 spargere et ciuitates et castella feruore
 mirabili circuire. **F**ratres quidam erat quantum
 a foris uidebat extrinsece sanctitatis sibi tamen
 admodum singularis qui tanta distin
 ctione silentium obseruabat ut non uerbis
 sibi nutibus confiteretur. **C**umque sanctus ab
 omnibus laudaretur. uir dei illuc adue
 niens dixit. **S**imile frater nec michi in co
 dyabolica figmenta laudate. **M**oneatur
 semel uel bis in ebdomada confiteri quod si
 non fecerit dyabolica temptatio est et de
 ceptio fraudulenta. **M**onentibusque illum
 fratribus digitum oris suo imposuit et caput
 concutens se nullatenus confessurum
 inuit. **N**on post multos dies ad vomitum
 rediit et in sanioris actibus uitam

finiuit. **F**atigatus in itinere seruus dei dum
 asinum equaret. socius eius frater leonardus
 de asino similiter fatigatus intra se
 cepit cogitare ac dicere. **N**am de partibus
 ludebant huius pentes et mei. **C**ontinuo
 uir dei de asino descendens dixit fratri suo
Non conuenit me equitare et te peditem ueni
 re quod nobilior me fuisti. **S**tupescit frater
 ad pedes patris prostratus et ueniam postulat
 lauit. **T**ranseunti sibi aliquando mulier
 quedam nobilis comato gradu occurrit.
 cuius lassitudinem interclusos anhelitus
 miseratus quodnam requireret inquisiuit.
Et illa ora per me pater quod salubre propositum
 quod concepi uiro impediens non exequor
 quod. **S**ed in seruaio christi michi primum
 aduersatur. **C**ui ille. **V**ade filia quod cito de
 eo consolationem recipies. et ex parte dei
 omnipotentis et mea sibi denuncies quod nunc
 est tempus salutis. postmodum equitatis.
Qua denuncians uir subito imutatur et
 continentiam pollicetur. **C**uidam rustico
 in quadam solitudine siti deficiente fontem
 aque ibidem suis orationibus impetrauit.
Cuidam fratri sibi admodum familiari
 secretum hoc sancto instigante spiritu re
 tulit dicens hodie est aliquis seruus dei super
 terram propter quem quod aduixerit non permittit
 dominus fumam super homines desuere.
Sed sic perculdubio fuisse narrat. **S**ed
 illo sublato tota in contrarium opinio per
 mutatur. **N**am post eius felicem transitum
 predicto fratri apparuit dicens. **E**cce iam
 uenit fames quam donec uiuerem ego. ueni
 re super terram dominus non permisit. **I**n fe
 sto pasche cum fratres in heremo grecam
 mensam accurat solito albis et uitreis
 pararent et uir dei hoc desperasset per
 gressum retrahens capellum cuiusdam
 pauperis qui tunc aderat capiti suo impone
 et baculum manu gestans foras egreditur
 et ad ostium prestolat. **A**ducantibus

igitur fratribus elamabat ad ostium ut
amore dei peregrino pauperi et infirmo
elemosinam largiantur vocatus pauper
ingreditur et in terra solus recumbens
discum ponit in cinere. quod uidentes fratres
stupore nimio sunt repleti. Quibus
ille ait. Mensam uidi paratam et orna-
tam et pauperum hostiatum eundem non
esse agnoui. Paupertatem in se et in alijs
adeo diligebat. ut paupertatem domi-
nam suam semper vocaret. Sed quod
pauperiorem se ipso uideret protinus
inuidebat et se ab alio uincere timebat.
Nam et cum die quadam pauperulum quem
dam obuium habuisset. ait socio suo.
Magnam uerecundiam intulit nobis
huius inopia et nostram paupertatem
plurimum reprehendit. Nam pro meis
diuitijs meam dominam paupertatem
elegi et ecce amplius relucet in isto.
Dum quidam pauper coram eo transi-
ret et uir dei intima fuisset compassione
commotus et dixit ei socius. Et si hic sit
pauper. Sed forsitan in tota prouincia
non est eo dictorum uoluntate. Cui uir
dei dixit. Cito tunicam tuam exue et
pauperi tribue et ad eius pedes prostra-
tus culpabilem te elama. Cui ille pro-
tinus obediuit. Quadam uice tres mulie-
res fatue per omnia et habitu similes
obuias habuit que cum taliter salutas-
uerunt. Bene ueniat domina pauperas
et continuo disparuerunt et ultra uise
non sunt. Cum ad ciuitatem autem de-
uenisset et ibi bellum intestinum commo-
tum fuisset. uidit uir dei de burgo super
terram demones exultantes. uocansque
socium suum nomine siluestri dixit ei.
Vade ad portam ciuitatis et demonibus
ut ciuitatem exeant ex parte dei omni-
potentis precepte. Qui festinans ante
portam ualenter elamauit. Ex parte dei

et iussu patris nostri francisci discedite
demones uniuersi. Sicque omnes as-
tes post modicum ad concordiam res-
dierunt. Predictus autem siluester.
dum adhuc sacerdos secularis esset ui-
dit in sompnis crucem auream de ore
francisci prodeuntem. cuius summitas
celos tangebatur. cuius brachia proten-
sa utramque mundi partem amplectendo
tangebant. compunctus sacerdos pro-
tinus mundum deserit et uiri dei perfec-
tus imitator efficitur. Existente uero
dei in oratione dyabolus ter cum pro-
prio nomine uocauit. Cui cum sanc-
tus respondisset adiecit. Nullus est
adeo in hoc mundo peccator cui si con-
uersus fuerit non indulgeat dominus
Sed quicumque semetipsum penitencia
dura necauerit misericordia in perpetuum
non inueniet. Continuo seruus dei per
reuelationem cognouit hostis fallaci-
am quomodo nifus fuerit ad temporem
eum reducere. Cernens autem hostis
antiquus quia sic non preualuit gras-
tiam carnis temptationem eidem immisit
Quod uir dei sciens ueste deposita cor-
dula durissima se uerberat dicens. Eia frat-
er asine sic te manere decet sic subire fla-
gellum. Sed cum temptatio nequa-
quam discederet foras exiens in magnam
mudem se nudum demersit accipiensque
mudem in modum pile. vij. pilas con-
pingit. quas sibi proponens cepit al-
loqui corpus. Ecce inquit hec maior
uxor tua. Iste quatuor duo sunt filij
et due filie tue relique duo sunt seruus
et ancilla. Festina ergo omnes indues-
re quoniam frigore moriuntur. Si
autem earum multiplex solitudo mo-
lestat uni domino solitatus serui. illis-
co dyabolus confusus abscedit et uir dei
deum glorificans in cellam redijt.

Cum apud dñm leonem cardinalē san-
cte crucis ab eo rogatus aliquādiu mo-
raretur. nocte quadā demones ad ipsū
venientes eum gravissime verberaverūt.
Vocansq; soaum et rem sibi apiens ait
Demones castaldi dñi nostri q̄s destr-
nat ipse ad puniendos excessus Ego. n.
offensam nō recolo quā p̄ misericordiā
dei satisfactioē n̄ lauerim S; forte ideo
castaldos suos i me pmisit irruere qz ma-
neo i curijs magnatū qd̄ forsitam fr̄ib;
meis paupculis bonam suspitionem n̄
generat quia forte me extimant delicijs
habūdare Et surgens sūmo mane in de-
recessit. Existente aliqñ eo in oratione
audire s̄r dom⁹ lectum cateruas demonū
discurrentes cum strepitu Qui conat⁹
foris exiens et crucis signum sibi impri-
mens dixit Ex pte oīpotentis dei uobis
dico demones vt̄ q̄cquid vobis pmissū
est in meo corpe faciat̄s libentes em̄ oīa
sustinebo qz cum maiorē inimicū non
habeam vindicabit̄s me de aduersario
meo dum i ipso uice mea exercebit̄s ul-
tionem. cōfusi igitur demōēs euanesūt
Frat̄es quidā soc⁹ uiri dei in extasi fact⁹
inter ceteras celi sedes uidit vnā dig-
nissimā et nobili gloria p̄fulgētem
Qui cum miraretur cuiam tam p̄clarā
sedes seruaretur audiuit. Sedes ista
vni⁹ de ruentib⁹ p̄ncipib⁹ fuit ⁊ nūc
humili francisco paratur. Et exiens ab
oratione uirum dei interrogauit dicēs.
Quid de te opinaris patet Et ille uide-
or maxim⁹ peccator Statimq; in corde
frat̄is spiritus dixit. Cognosce quenā
fuerit quā uidisti quē ad sedē p̄supbiā
p̄ditam humilitas leuauit humilimū
in uisione dei Seruus dei supra seraphi
crucifixum aspexit qui crucifixionis sue
signa sic ei euidenter ip̄ressit vt̄ crucifi-
xus uideret ⁊ ipse Consignantur man⁹

et pedes et latus crucis caractate sed di-
ligenti studio ab omnium oculis ipsa
stigmata abscondebant Quidā tamen h̄
in uitā uiderūt S; in morte plurimū
cōspexerunt Qd̄ aut̄ hec stigmata per
omnia uera extiterunt mltis miraculis o-
stēsum est q̄rum duo q̄ post eius obitū
cōtingerūt h̄ interserere sufficiat In apu-
lia uir quidam nomine rogerus ante
ymaginem sancti francisci stans cepit
cogitare dicens Esset ne h̄ uerū vt̄ tali
claruisset miraculo an pia fuisset illusio
sive suorum fratrum simulata inuēcio
Quod dū mente reuolueret. sbito aud⁹
sonum q̄si spiculum p̄siliens de balista
sensitq; se in sinistra manu grauer vol-
neratum. Sed cum in artheca nichil
lesionis apparet arthecam de manu
extraxit. et graue uuln⁹. q. sagitte in pal-
ma conspexit. ex quo tanta uis p̄ced-
bat ardoris ut totus ex dolore ⁊ ardore
deficere uideretur. Cumq; p̄mitteret et se
beati francisci stigmata credere ueracter
testaret post duos dies dū sanctū dei p̄-
sua stigmata exorasset fuit cōtinuo libe-
ratus In regno q̄ castelle cū q̄dam uir
sancto francisco deuotus ad completori-
um p̄geret ab insidijs ob mortem alte-
rius ibi paratis ex errore ip̄etit ⁊ leta-
liter uulnerat⁹ semiuu⁹ relinquitur De-
inde gladium in gutture crudelis lic̄tor
infixit. et extrahere non ualens recessit
ffit vndiq; cursus ⁊ clamor et ab om-
nibus plangitur mortu⁹. Cum autem
nocte media campana fratrum ad ma-
tutinas pulsaretur v̄tor clamare cepit
Adi domine surge ⁊ uade ad matutinas
qz cāpana te uocat Statim ille manū
cleuans uidebatur alicui inuere vt̄ gla-
dium extraheret Et ecce uidentib⁹ oībus
gladius. q. validissimi tactus manu
pugil̄ eminus p̄siliuit. Statimq; ille

perfecte sanatus se erexit dicens. **B**eatus
franciscus ad me veniens suaque stigmata
meis vulneribus apponens eorum suavitate
cuncta vulnera delimit. et contactu mir-
rificae solidavit. **Q**ui cum vellet discedere
sibi inuebam ut gladium abstraheret
quod loqui aliter non valebam. **Q**uem
apprehendens valide preceat. statimque stig-
matibus sanctis vulneratum guttur des-
cendens perfecte sanavit. **I**n urbe roma
clara illuminaria orbis. scilicet beatus frana-
scus et beatus dominicus coram domino
hostiense qui postea fuit summus pon-
tifex aderant. **D**ixitque eis episcopus. **C**ur
non faciamus de vestris fratribus episcopos et prela-
tos qui documento et exemplo ceteris prevaleret
Fit inter sanctos de respondendo longa
contentio. **D**icit tandem humilitas franciscu-
ne se proponeret. **D**icit et dominicum ut prius
incedendo humiliter obediret. **D**ixit ergo
beatus dominicus. **D**one gradu bono si cog-
noscent sublimati sunt fratres mei nec pro
meo posse permittam ut aliud assequantur
speciem dignitatis. **P**ost haec respondens sanctus
franciscus dixit. **D**one minores ideo voca-
ti sunt fratres mei ut maiores fieri non presu-
mant. **I**gitur beatus franciscus colubina sim-
plicitate plenus omnes creaturas ad creato-
ris hortat amore. predicat aures auditur
ab eis. tangunt ab ipso nec nisi licentia
ate recedunt. **P**undines dum eo predicante
garziret ipso impante pertinens ostendit
Apus porcinucula iuxta eius cellam ca-
da in ficu residens frequenter canebat quam
vir dei manu extendens vocavit dicens.
Soror mea cada veni ad me. **Q**ue sta-
tim obediens super eius manum ascendit.
Cui ille. **C**anta soror mea cada et do-
minum tuum laudas. **Q**ue pertinens canes
non nisi licentia recessit. **P**arcat lucernis
lampadibus et candelis nolens sua manu
derumpere fulgorem. **S**uper petras reuertens

ambulabat intuitu eius qui dicitur petra. **L**e-
git de die vermiculos ne transeunt pedibus
oculorum. et apibus ne media parte
glacie hyemali mel et optima una tunc
appom. **F**ratrum nomine animalia cuncta
vocabat. **A**iro ineffabili gaudio reple-
batur ob creatoris amorem. **C**um sole
lunam et stellas intuebatur eas ob cre-
atoris amorem inuitabat. **C**oronam sibi
magnam fieri prohibebat dicens. **D**olo quod
fratres mei simplices preter habeant in
capite meo. **V**ir quidem admodum secula-
ris cum seruum dei franciscum apud sanctum
seuerinum predicantem inuenisset. vidit deo
sibi reuelante sanctum franciscum duobus
transuersis ensibus valde fulgentibus imo-
dum crucis signatum quorum unus a capi-
te usque ad pedes alius a manu in manum
perpendiculariter tendebatur. **Q**uem
cum nunquam vidisset. tali identico recogno-
scens compunctus ordine introiit et vitam
felicitate consumavit. **C**um infirmitate o-
culorum ex fletu continuo incurzisset suade-
tibus quod abstineret a lacrimis sic respondit.
Non est ob amorem luminis quod habemus
comune cum muscis eterne lucis visita-
tio repellenda. **C**um autem a fratribus
urgeretur ut patretur infirmitate visus
remedium adhiberi et cyrugie instrumentum
ferreum igne candens in manu
teneret. **V**ir dei ait. **M**i frater ignis esto
michi in hac hora propicius. et curialis
precor dominum qui te creauit ut tuum
michi calorem temperet. et haec dicens sig-
num crucis contra illud edidit profunda
tunc illo in tenera carne ab aure usque ad
supercilium nullum ut retulit dolorem
sensit. **A**pus heremum sancti vrbani
seruo dei egritudine validissima labora-
re cum ipse defectu nature senectus uini po-
culum postulasset nichilque adesset. allata
sibi aquam signo crucis edito benedixit.

Aox in optimum unum uersa quod
 deserti loci paupertas non potuit uiri sancti
 puritas impetrare. Ad cuius gustum
 subito conualuit. Malebat de se uitupium
 audire quam laudem et ideo cum propter
 merita in eo sanctitatis extollerent precipiebat
 alicui fratri ut uerba ipsum uili
 ficantia suis auribus conculcando preferret.
 Cumque frater ille licet inuitus eum
 rusticum et mercennarium imperitum inuiti-
 lem diceret. Exhilaratus dicebat. Benedi-
 cat tibi dominus quia tu uerissima loquaris
 et talia me decet audire. Non tam seruus
 dei preesse uoluit quam subesse. Nec tam
 prece quam pere. Idcirco generali cedens
 officio guardianum percipit cuius per omnia
 voluntati subiaceret. Fratri quoque cum quo
 solitus erat ire se permittebat obedientiam
 et seruabat. Cum frater quidam et contra
 legem obedientie aliquid fecisset et penite-
 tie signa haberet uir tamen dei ad alio-
 rum terrorem eius capucium in ignem
 precipia iussit. Cumque per moram capucium
 fuisset in medio ignis precepit ipsum extra-
 hi et fratri restitui. Extrahitur igitur capu-
 cium de medio flammarum nullum huius
 adustionis uestigium. Quodam tempore
 per paludes ueneiarum ambulans inuenit
 maximam auium multitudinem cantan-
 tium in palude dixit ad socium. Sorores
 aues laudant creatorem suum. Eamus
 in eorum medio horas canonicas domino
 decantemus. Quibus irrantibus aues more
 non sunt. Sed quia ob nimium garritum
 se adiuuicem audire non potuerunt. Dicit
 Sorores aues a cantu cessate donec
 laudes debitas domino persoluamus. Quibus
 statim tacentibus. finitis laudibus et sta-
 tim cantum suum more solito resumpsit.
 Inuitatus deuote a quodam milite dixit
 ei. Frater hospes meus monitis acquiesce
 et peccata tua confitere quia cito alibi

manducabis. Qui statim acquiescens do-
 mui sue disposuit et penitentiam salutarem
 accepit. Cum ergo ad mensam intrasset
 hospes subito expirauit. Cum quadam
 auium multitudinem reperisset et eas uoluit
 rationis participes saluasset dixit. Fratres
 mei uolucres multum debetis laudare crea-
 torem uestrum qui plumis uos induit
 pennas ad uolandum tribuit aeris puri-
 tatem concessit et sine uestra sollicitudine
 uos gubernauit. aues autem ceperunt uirum
 eum extrudere colla prendere alas. aperire
 rostra. et in illum attente respicere. Ille
 uero per medium earum transiens tunica per-
 tingebat easdem. nec tamen aliqua de lo-
 co est mora donec licentia data omnes
 insimul auolauerunt. Cum apud castrum
 almariam predicaret propter garritum irru-
 ditum ibidem indignantium audire
 non poterat. Quibus ille sorores mee
 prudentes iam tempus est ut loquar ego. quia
 uos satis dixistis tenete silentium donec
 uerbum domini compleatur. Cui continuo
 obedientes pertinenter obtemperauerunt. Transiit
 aliquando uiro dei per apuleam unam
 bursam magnam reperit in uia denarijs
 tumescentem. Quam socius uidens accipere
 uoluit ut pauperibus erogaret sed ille nul-
 latenus permisit dicens. Non licet filium
 alienum auferre. Sed cum ille uellemen-
 ter instaret. Franciscus paululum orans
 iubet ut bursam tollat. quam iam colubrum
 per pecunia continebat. Quod uidens frater ti-
 mere cepit. Sed obedire uolens et implere
 mandatum bursam manibus capit et ideo mag-
 nus serpens pertinenter exiliuit. Et ait sanctus.
 Pecunia seruus dei nichil aliud est quam
 dyabolus et coluber uenenosus. Cum frater
 quidam grauiter temptaretur. cogitare ce-
 pit quod si aliquid scriptum de manu pa-
 tris haberet ipsa pertinenter temptatio fuga-
 retur. Sed cum rem sibi nullatenus aperire

auderet quadam vice uir dei uocauit eum
dicens. Porta michi fili cartam et attri-
mentum quia laudes quasdam dei scribere uo-
lo. Quas cum scripsisset ait. Accipe cartam
hanc et usque ad diem mortis tue custo-
dias diligenter. Statimque omnis temptatio
ab eo recessit. Idem quod fratrum dum sanctus
infirmus iaceret cogitare cepit. Ecce mor-
ti appropinquat pater et quod plurimum deso-
laretur si post mortem haberem tunicam pa-
tris mei. Post modicum sanctus. F. uo-
cat eum dicens. Tibi trado tunicam istam
et post mortem meam ipsam habeas ple-
no iure. Cum apud alexandriam lombardie
die cum quodam honesto uiro hospitatus
fuisset ab eo rogatur ut propter euangelij
observantiam de omni appoito manduca-
ret. Qui cum eius deuotioni assentiret
ille accurrens caponem septenem parat
manducandum. Manducantibus illis
infidelis quidam amore dei elemosinam
petiit. Atque uir dei nomen audiens be-
nedictum membrum sibi transmittit
caponis. Reseruat infelix datum et in cra-
stinum dum sanctus predicaret ostendit
dicens. Ecce quales carnes comedit
iste frater quem ut sanctum honoratis.
Nam michi hoc in sero tribuit. Sed cum
membrum piscis ab omnibus uideretur
velut insanus ab omni populo increpa-
tur. Quod cum ille didicisset erubuit et ue-
niam postulauit. Redieruntque carnes ad
sui speciem postquam rediit peruariator ad
mentem. Dum quadam uice ad mensam
sederet. et de paupertate beate uirginis et fi-
lij eius collatio fieret. pertinens uir dei a
mensa surgens singultus ingeminas do-
lozosos. et profusus lacrimis super nudam
humum reliquum panem manducat. Sa-
cerdotalibus manibus quibus conficiendi dominici
corpis sacramentum est collata partem mag-
nam uolebat reuerentiam exhiberi. Unde

et sepe dicebat. Si autem sancto cuiquam
de celo uenienti et pauperculo alicui sacer-
dotti. me ostingeret obuiare. ad sacerdotis
manus deosculandas acius me conferre
et sancto dicerem. Expecta me sancte
laurenti. quia manus huius uerbum uite
contrectant et ultra humanum aliquid
possident. Miraculis multis in uita cla-
ruit. Nam panes ei ad benedicendum ob-
lati multis infirmis attulere salutem.
Aquam in uinum conuertit et inde eger qui-
dam gustans partem sanitatem recepit
et multa alia miracula fecit. Cum uero
ad dies iam appropinquaret extremos.
longa infirmitate confectus super nudam
humum poni se fecit. Fecitque omnes fra-
tres ibidem assistentes ad se uocari et ma-
nus singulis imponens omnibus ibi
presentibus benedixit. et instar cene domi-
nice singulis bucellam panis diuisit.
Inuitabat ut mortis sui erat omnes cre-
aturas ad laudem dei. Nam et mortem
ipsam cunctis terribilem et exosam hor-
tabatur ad laudem. etque letus occurrit
et ad suum inuitabat hospicium dicens.
Bene ueniat soror mea mors. ad extre-
mam igitur horam ueniens dormiuit in
domino. Cuius animam quidam frater
uidens in modum stelle similis lune in
quantitate. Soli in splendore. Minister
fratrum in terra laboris nomine augus-
tinus in hora iam ultima positus cum
diu amisisset loquelam subito clamans
dixit. Expecta me pater. expecta ecce
iam uenio tecum. Querentibus fratribus
quid diceret ait. Non uidetis patrem no-
strum franciscum qui uadit in celum.
Et statim in pace obdormiuit et patrem
secutus est. Cum quadam domina que
beato francisco deuota extiterat uiam uniu-
erse carnis fuisset ingressa et clerici et pre-
sbyteri feretro exequas celebrantes astaret.

subito se mulier erigit sup lectū ⁊ vñū
de astantibꝫ sacerdotibus vocat dicens
Volo pater cōfiteri ego esū mōrtua fu-
eram et diro eram carceri mancipanda
qm̄ peccatū qđ tibi pandā nec dū cōfes-
sa fueram **S**ed orante p me sancto frā-
cisco ad corpꝫ michi redire idultū est.
Ut illo reuelato peccato vniā mereat
statim ut istud manifestauero ī pace cer-
nentibus vobꝫ quiescā confessa igitur et
absolucione recepta moꝝ in domo ob-
dormiuit. **C**ū fratres de uicera plaustꝫ
quōdam a quodam uiro mutuo peterēt.
Ille indignatus rñdit **E**go poaꝫ duos
ex vobis cū sancto franco excoꝛiare
quā plaustꝫ meū vobis accomodarē.
Sz in se reuersus semetipm̄ redarguit
et blasphemie penituit irā dei formidās.
Aoꝝqꝫ filius eius infirmat et ad extre-
ma deducatur **Q**ui filium defunctū uidens
in terra volutabat ⁊ flens et sanctum
franciscū inuocans dicebat **E**go sū qui
peccau me flagellare debuisti. Redde
sancte iā deuote pccati quē abstulisti
impie blasphemanti **A**oꝝ filius eius
furere et planctum phibens ait **C**um
mortuꝫ essem sanctꝫ franciscus p qñdā
viam longā ⁊ obscuram me ducens in
quodam tandē me uridario pulcherri-
mo collocauit **A**c deinde dixit michi re-
uertere ad patrem tuū nolo te amplius
detinere **P**aup qđam cuidā diuiti debens
quādam pecunie qñtitate ut sancti frā-
cisci amore sibi terminum plongaret.
Cui ille supbe respōdes **T**ali inqt loco
te recludam vbi nec franciscꝫ nec aliqꝫ
poterit te iuuare **M**oꝝqꝫ illum vincula-
tum in carcerem obscurū inclusit paulo
post sanctus franciscus affuit et fracto
carcere ruptisqꝫ vinculis hominē incol-
lumē reduxit ad ppria. **Q**uidam miles
sancti francisci opibꝫ et miraculꝫ detrahēs

cū quadā uice luderet ad farillos vasa
ma et incredulitate plenꝫ arcustatibus
ait **S**i franciscꝫ est sanctꝫ. xvij. veniat
in taxillis **M**oꝝ ī eis senarius triplica-
tus apparuit et vsqꝫ ad nouē uices qlie-
bit suo iactu tricenos accepit **S**z insani-
am addens isame ait **S**i vrū est qđ frā-
ciscus iste sit sanctꝫ cadat hodie corpꝫ
meū gladio **S**i vꝫ sanctꝫ nō est euas-
dam icolomis iudo finito vt eiꝫ oratio
fieret in peccatū cum nepoti suo inferret
iniuriam ille gladiū acapiens ī uiscera
patruī trāfixit et p̄tinus interfecit. **D**ixit
quidam cruce sic p̄dito vt nullatenꝫ se
mouere posset sanctū franciscum talibꝫ
uocibꝫ inelamabat **A**diuuā me sancte
francisce memor deuocōnis ⁊ seruij qđ
tibi ipendi **R**am in animo meo te portas
ui sanctos pedes tuos et manus oscula-
tus fui ⁊ ecce morioꝫ doloris huiꝫ dur-
rissimo cruciatu **A**oꝝqꝫ ille sibi apar-
rens cū puulo baculo qui thau in se fi-
guram habebat locum doloris tetigit. et
fracto apostemate sanitatem p̄tinꝫ rece-
pit **S**ed thau signum sup locū reman-
sit **H**oc signo sanctꝫ fran. literas suas
cōsueuerat designare. **C**ū in castro pome-
reto in montanis apulee puella quedā
et patri et matri vnicā fuisset defuncta et
mater sancto franco deuota. nimia tri-
stia fuisset absorpta apparuit ei sanctus
dicens **N**oli flere qđ lucerne tue lumen
qđ deplorās extinctū. mea est enim tibi
intercessione reddendū **M**ater igit sum-
pta fiducia corpus extinctū nō pmisit
efferri **S**ed sancti francisci nomē iuoꝫ
cans et mortuam filiam ap̄hendēs eam
incolumē alleuauit. **I**n vꝫbe roma cū
puer puulus de fenestra palacij cecidisset
et penitus expirasset beatus franciscꝫ iuoꝫ
catur et uite p̄tinus restituitur. **I**n ciui-
tate fuesa cum quedam domus coruens

quendam iuuenem extinxisset et cadauer
iam in lecto ad sepeliendum posuisset.
mater beatum franciscum tota deuocōe
qua poterat inuocabat. Et ecce circa me
diam noctem puer oscitauit et sanus
surzexit et in laudis uerba prorupit. Fra
ter Jacobus reatinus cum in nauicula
pua fluum quendam cū fratribus ptra
sisset et socijs iam super ripam positus po
stremo se ad nauis exitum ppararet res
uoluta naue ipse in pfundum flumis
est demersus. Fratribus igitur p liberaoē
submersi beatum franciscum iuocantibus
ipso etiam corde ut poterat beati francisci
auxilium implozante. Ecce predictus
frater p pfundum sicut per aridam am
bulabat et demersam nauiculam capiēs
cum ea puenit ad littus. Vestimenta au
tem eius madida n̄ sūt nec aque gutta
pfirmavit ad tunicā. **De pelagia**

Pelagia prima feminarum an
tiochie ciuitatis rebus et diuicijs plena. corpe pulcherrima
habitu ambiciosa et uana ac uaria ani
mo et corpore ipudica. Quadam uice
per ciuitatem cum ambicione maxima
transibat ita ut nichil super eā nisi aurum
et argentū et preciosi lapides uiderentur
ita ut quocūq; iret aerem diuersorum aro
matū odore repletet quā pcedebat et se
quebatur multitudo maxima puellarum
ac puerozū qui et ipsi preclaris erant in
duti uelamentis. Quā quidam sanctus
pater nomine neronus episcopus elyo
peleos quā nunc damiata uocatur Vidēs
amarissime flere cepit ex eo quod maiore
curam habebat placere mundo quā ipse
haberet placere deo. pcedensq; sup pa
uimentū faciem suā cū terra pcutiebat
et ipsam terrā lacrimis rigans dicebat
Altissime deus ignosce michi peccatori. quia
vniuersi diei meretricis ornatus tota uite

mee industriam supauit. Ne me domine
confundat vniuersi meretricis ornatus ante
spectū tremende maiestatis tue. Illa p
terremis fumo se studio decorauit. Ego
tibi immortalis domino placere pposui et per
meā negligētiā nō impleui. Dixitq; hijs
quos secū erat In ueritate dico uobis quod de
hanc contra nos in iudicio pductus est
quonia h̄ tā solitate se depingit ut terre
nis amatoribus placeat et nos celesti spō
so placere negligimus. Dum h̄ et similia
diceret subito obdormiuit. Dissumus est
sibi quod quedam columba nigra fetida mi
nis circa eum celebrantē uolaret. Qui
dum cathecuminos abscedere pcepisset
columba disparuit et post missam redi
ens et ab ipso episcopo in uase quodā
aque merfa munda et candida exiēs tā
alte uolauit quod uideri non potuit. Eui
gilans igitur dum quadā uice ad eccle
siam pcedens pdicaret et pelagia pre
sens esset adeo spūcta est quod ei litteras p
nundum misit dicens Sancto episco
po discipulo cristi pelagia discipula dy
aboli. Si uere cristi discipulus compararis
qui ut audui pro peccatoribus de celo de
scendit. me peccatricem sed penitentem
suscipe digneris. Cui ille remisit. Rogo
ut humilitatem meā non temptes quia
homo peccator sum. Sed si uere saluari
desideras solū me uidere nō poteris. Sz
inter alios me uideb. Cumq; ad eum
coram pluribus aduenisset pedes eius app
hendit et amarissime flens dicere cepit
Ego sū pelagia pelagus iniquitatis exū
dans fluctibus peccatorum. ego sū pdicas
nis abyssus. ego vorago et laqueus ani
marum. multos deceptos decepi quā nūc cūcta
phorui. Tūc ep̄s interrogauit eā dicens
Quid tibi nomen est. Cui illa a natiuitate
pelagia uocor. Sed ppter uelamentozū
pompā om̄s me margaritā appellant.

Tūc ep̄s clementer eā suscipiēs p̄niam
ei salutarem int̄iit et ī dei timore dili-
genter īstruxit et sac̄o baptisinate rege-
nerauit **D**ya⁹ aut̄ ibidem clamabat dī-
cens **O** uolentia quā p̄ator ab h̄ sene
decep̄to **O** uolentia o senect⁹ mala.
Maledictus dies in quo cōtrari⁹ nat⁹
es michiq; spem meā maximā abstuli-
sti **Q**uadā insup nocte cū pelagia dor-
miret **D**ya⁹ ad eam uenit ⁊ eā exatans
dixit sibi. **D**omia margarita q̄d vnq̄
tibi male feci nunq̄d n̄ omnib; diuicijs
et gloria te ornaui q̄so dic michi ī quo
te cōtristauī ⁊ p̄tinus tibi satisfaciām
t̄m obsecro ne me deseras ne ob p̄briū
cristianis efficiar **I**psa aut̄ se signauit
et in **D**ya⁹ insufflauit et statim euanue-
die tercio oīa que habebat p̄parauit ⁊ cō-
gregauit et paupib; tribuit **P**ost aliq̄d
autem dies cunctis ignorantib; pelagia
inde noctu aufugit ⁊ in mōte oliueti de-
uenit ubi habitum heremite accipiēs in
pua cella ibidem se collocauit et deo in-
multa abstiniētia seruauit **A**axime aut̄
fame ab omnib; habebat et frater pelagius
dicebatur **P**ost h̄ q̄dam **D**yacon⁹
sup̄dic̄ti ep̄i **J**erosolim̄i causa uisitadi
loca sancta aduenit. **C**ui dixit ep̄iscop⁹
ut post sanctoꝝ locoꝝ uisitacionē quē-
dam monachū nōmine pelagiū q̄reret
et ip̄sū uisitare cū uer⁹ dei seruus esset.
Quod cum ille fecisset mox ab illa uirginitate
nequaq̄ ipsam p̄p̄t̄ mimiā maciē cognō-
uit **C**ui dixit pelagia. **H**es ep̄m **E**t ille
Immo domine. oret p̄ me ad dominū.
q̄z uere apostolus xp̄i est **R**ecedens aut̄
inde die tercia ad cellā eius redijt **Q**uod
cū ad ostium p̄cussisset ⁊ nullus ei appar-
uisset. fenestram apuit et mortuū eum
uidit **C**urzensq; cum hoc ep̄o nūcasset
ep̄iscopus et clerus omnesq; monachi
cōuenerunt ut tam sancto uiro exeq̄as

celebrarent **C**ūq; de cella corp⁹ eius ex-
traissent reperūt q̄ mulier esset et pluri-
mum admirātes deo gr̄cias reddiderūt
et sac̄tū corp⁹ honozifice sepeliēt **O**bijt
aut̄. viij. die intrāte octobri circa an̄os
domini cc. lxxx.

Margarita dic̄ta pelagi⁹ uirgo
pulcherrima diues et nobilis
tanta fuit pentum solitudine
custodita et optimis morib; instructa
tantaq; pudicia honestate uigebat q̄d
ab omnib; uideri modis omnib; rēue-
bat. **D**emq; a q̄dam adolescēte nobili
in uirginitate q̄rit et ueriusq; parentum
assensu cuncta nupcijs necessaria cū im-
mensa diuiciaꝝ ⁊ deliciaꝝ gl̄a p̄parantur
Cum ergo nupciarum dies aduenisset ⁊
iuuēnes et puellae et cūcta simul nobili-
tas ante thalamū iam paratū nupciarū
festa cū gaudio celebrarent. **V**irgo deo
inspirante cōsiderans dāpnū uirginitatis
tam dāpnosis plausib; cōpari. p̄stata
in terzā cū lacrimis gloriā uirginitatis
et nupciarū molestias tanta ī corde suo
cōpensacōe uibrat. q̄ oīa huius uite
gaudia quasi stercoꝝ respuebat. **U**nde
nocte illa a uiri uisitate abstiniēs me-
dia nocte deo se recōmendās tonsis cri-
nibus in uiri habitum elā aufugit. **L**on-
ge aut̄ ad q̄dam monasteriū ueniens
et fratrem pelagium se appellans ab ab-
bate receptus est ⁊ diligenter instruct⁹
Qui tā sancte ac religiose se habuit q̄
defuncto sanctimonialium puero de
senioꝝ cōsilio ⁊ abbatis i perio licet in-
uitus monasterio uirginitatis p̄latus.
Dum ergo eis nō solum corporū s̄ etiā
animarū pabula cōtinue ⁊ inculpabile
ministraret **D**ya⁹ ei inuidens studuit q̄-
liter p̄sp̄erū eius cursum obiectu criminis
impediret. **N**ā vnā uirginē q̄ p̄forib;
erat ī adulteriū traixit. ⁊ tumescēte uirgo

etiam iam celari non posset tantus pudor
et dolor omnes uirgines et monachos ut
usque monasterij ostendit quod solus per
lagius utpote earum familiaris atque ipso
tus sine iudicio et examinatione ab om
nibus odempnatur. Qui foras cum igno
minia pellitur ac in quodam rupis specu
recluditur sibi que monachorum seuerissimum
deputatur. qui sibi panem ordeaceum et
aquam tenuissime ministraret. Quibus
gestis monachi recesserunt et solum ibi
pelagium reliquerunt. At ille omnia pacie
ter sustinens in nullo turbatus fuit. Sed
graciam semper deo referens per sanctorum
exempla se continue confortabat. Tandem
cum finem suum adesse cognouit abbi et mo
nachis per literas sic mandauit. Nobili
orta genere Margarita in seculo dicta
fui que ut pelagus temptationum transire
pelagius michi nomen imposui. vir sum
non per deceptione mentita quod factis os
tendi. De crimine uirtutem obtinui pe
nitentiam egi innocens. Nam queso ut quam
uiri feminam nescierunt sancte sorores
sepeliant et sit expiatio iuuentis ostensio
morientis ut femine uirginem recog
noscant quam calumpnatores adulterum
iudicabant. Uis auditis monachis et
sanctimonialibus ad speluncam currentibus
pelagius a feminis femina uirgo intacta
agnoscit et cunctis penitentiam agentibus in
monasterio uirginum honorifice sepelit.

De sancta thais meretrice

Thais meretrix ut multis pa
trum legit tante pulchritudi
nis extitit ut multi propter eam libertatis
suis ad ultimam paupertatem deuenirent
Sed amatores sui pro zelo libere inter
se consertis frequenter puella limina san
guine iuuenum replebant. Quod cum audis
set abbas profana sumpto habitu secu
lari et uno solido profectus est ad eam in

quodam egypti ciuitate deditque ei solidum
quasi pro mercede peccandi. Illa accepto
preco ait illi Ingrediamur in cameram
Cumque ingressus esset et lectum preciosis
uestibus stratum ascendere mutaretur
dicit ad eam. Si est internus cubiculum
in ipsum eamus. et cum duxisset eum per
plura loca ille semper dicebat quod uideri
timebat. Illa autem dixit. Est quoddam cu
biculum ubi nullus ingreditur. Si uero
deum times. non est locus qui deitati
eius abscondatur. Quod cum senex audis
set dixit ei. Et scis esse deum. Cumque illa res
pondisset se scire deum et regnum futuri
seculi necnon et tormenta peccatorum
dixit ei. Si ergo nosti cur tantas ani
mas perdidisti. Et non solum pro tua sed
pro illorum reddita ratione dampnaberis. Il
la uero hoc audiens prooluta ad pedes ab
batts profuncij cum lacrimis exorabat di
cens. Scio esse penitentiam patet et confido
remissionem te orate sortiri. tantum pro
tribus horis inducias et post hoc quo iusser
ris ibi et quecumque precepis faciam. Cumque
locum illi abbas constituisset ubi uenire
deberet. illa collectis omnibus quecumque ex
peccato lucrata fuerat platisque in media
ciuitate populo expectante igne combus
sit clamans. Venite omnes qui peccas
tis mecum et uideate quomodo ea que
michi contulistis exuram. Erat autem pec
tum auri librarum quadringentarum. Que
cum omnia incendisset ad locum quem abbas
profuna constituerat prexit. Quam ille rep
to uirginum monasterio in cellam puam
recludens ostium cellule plumbis signauit
et puam reliquit fenestram per quam ei uictus mo
dicus inferret. Iussitque ei omnibus diebus pa
rum panis et paululum aque a ceteris mi
nistrari. Cum autem senex discederet thais ad
eum ait. que iubes pro ut ex natali meo atque
mea effundam. Et ille in cella sicut dignus es

Cumq; iterum qmōdo deū deberet adorare inq̄reret r̄ndit **N**ō es digna noīare deum. neq; ī labijs tuis nomē trinitatis adducere. **S**ed nec ad celum manus expandere qm̄ labia tua inq̄tate plena sunt. ⁊ man⁹ tue sordib; inq̄nate **S**ed tantūmodo icūbens cōtra orientē respice hunc sermonem frequēter itēas. **Q**ui plasmaſti me miserere mei **C**um ergo trib; annis fuisset inclusa **D**oluit abbas pafuncus ⁊ pfectus est ad abbatē antonium ut ab eo req̄reret si remisisset illi de⁹ peccata sua **E**t narrata causa sanct⁹ antonius duocatis discipulis suis p̄cepit eis vt illa nocte uigilantes ī orōe p̄sisterent sigillatim vtiq; quatin⁹ alis cui ex hijs declararet deus causam pro qua abbas. p. venerat **C**ū igit̄ icessanter orassent abbas paulus maior discip⁹ antonij uidit sbito in celo lectū p̄aosis vestib; ordinatū quē tres v̄gines clara facie custodiebant **T**res iste v̄gines fuerunt. timor pene future q̄ ipsā a malo retraxit. Pudor culpe cōmisse q̄ ei vniā p̄meruit. Amor iusticie q̄ eam ad s̄nā trāsuēxit **C**umq; paulus illis diceret gratiam illam tantam ēē antonij **V**ox diuina **R**ndit **N**ō est patris tui antonij s̄ thapsidis meretricis **Q**d cum abbas paul⁹ mane retulisset cōgnita dei voluntate abbas. p. cum gaudio discessit **E**t mox pfectus ad monasterium ostium celle dissipauit. **I**lla v̄ro rogabat vt ad huc maneret inclusa **D**ixit autem ei. **E**gredere qm̄ remisit tibi de⁹ peccata tua **E**t illa respondit. **T**estor deum qz ex q̄ huc ingressa sū. ex omnib; peccatis facta velut saranā ⁊ statui an̄ oculos meos. **E**t sicut nō discedit anhelitus de narib; meis **S**ic nō discesserunt peccata mea ab oculis meis. sed flebam semp illa cōsiderans. **C**ui abbas. p. dixit **N**ō p̄pter

penitēciā tuā remisit tibi de⁹ peccata tua **S**ed qz hūc timorem semp habuisti in animo **E**t cū idē illā eduxisset. xv. dies supuxit et paulauit ī pace. **A**bbas qz effrē aliā meretricē simili v̄re modo cōuertere voluit **N**am cū illa meretrix sanctum effrem ad peccandū alliceret impudenter dixit ei effrē **S**c̄re me **Q**ua sequente cū ad quendam locū vbi erat multitudo hominū venisset dixit ei **S**ede huc vt cōmiscear tecū **E**t illa **Q**uomō possum hoc facere tanta multitudie hie stante **E**t ille si hoīes erubescis **N**onne magis tuum debes erubescere creatorem q̄ reuelat oculos tenebrarū **I**lla cōfusa recessit. **De sancto dyomisio**

Dymisius imp̄tatur vehemēter fugiēs vt dicit̄ dyo⁹ a dya qd̄ est duo et misus qd̄ est eleuacō q̄si secundū duo eleuatus. s. secundum corp⁹ et secundū animā. vel dicit̄ a dya na qd̄ est vn⁹. s. dea pulchritudinis. et syos qd̄ est deus. q. pulcher deo. vel vt quidam aiunt dicit̄ a dyomisa que vt dicit̄ ysid⁹ est qdam gemma nigra valens cōtra ebrietatem fuit ergo vehemēter fugiens de mūdo p̄pter factā abrenūciacōem **E**leuat⁹ p̄ iternoz cōtēplationē **P**ulcher deo p̄ decore uirtutū **V**ales peccatorib; cōtra ebrietatē uitioz **V**ic ante cōuersionem multa p̄noīa habuit **V**ocatus est enī artopagita a uico in quo habitabat **I**tē dicit̄ est thesep⁹. i. deū sapiens **I**tē a grecoz sapientib; vsq; hodie dicit̄ p̄rigiontuarami qd̄ latine dicitur ara celi qz ī celum ara spiritalis intelligencie mirabiliter volauit **I**tē dicit̄ est macharius. i. beatus. **I**tē a patria dicitur **I**omicus **I**onica aut vt ait papias una est ex linguis grecoz. vel ionice sunt genera colūpnarum vel **I**omicum vt idē dicit̄ ē pes q̄ hēt duas correptas

et duas longas p qd ostenditur q ipse
fuit sapiens dñi per occultorum inuesti-
gationem. ala celi per celestium cōpla-
cionem. beatus p eternoz possessionem.
Per alia ostenditur q ipse fuit mirabilis
rethor p eloquentiā. ecclesie sustenta-
tor p doctrinam. breuis sibi p humilitatem.
longus alijs p caritatem. Aug⁹
aut in libro viij. de ciuitate dei dicit q
Ionicū est genus pboz. Distinguit. n.
ibidem duo genera pboz scz ytaliciū qd
est ex pte ytalie. et Ionicum qd est ex
parte grece qz ergo dyo⁹ summus erat
philosoph⁹. Iō antonomastice dicebat⁹
tur ionicus. Eius passionem et vitā gre-
ce dicit. Tavit methodi⁹ ost. antinopolitas
nus latine vno anastasi⁹ aplice sedis
bibliothecarius vt dicit igmar⁹ remozū
episcopus.

Dionysius ariopagita a beato
paulo aplo ad fidē xpī cōuers⁹
fuit qui ariopagita a vico ci-
uitatis in quo habitabat dicit⁹ fuisse
dicitur Ariopag⁹ enī erat vicus martis
in quo scilicet erat templum martis.
Athemienses enim singulos vicos deno-
minabant a dijs quos colebant vt vicus
cum in quo colebatur mars vocabant
ariopagum quia ario dicitur mars. vi-
cum in quo colebant pan vocabant pa-
nopagum et ita a singulis dijs singu-
los vicos denominabant. Ariopagus
autem vicus erat excellentior quia ibi
erat curia nobilium et scole liberalium
arum In hoc ergo vico morabat dyo-
nisi⁹ maxim⁹ pbs qui ob plenitudinē
diuinoz numinū et sapientie theoseph⁹
id est deum sapiens dicebat. Erat et seculi
apolloniam⁹ id ē eius ophilosophus
Ibi etiam erant epicuri qui ponebant
felicitatem hominis i sola corpis volup-
tate et stoici qui in sola animi uirtute.

In die igit dñice passionis cū tenebre
facte fuisset sup vniuersam terram. pbi
qui erant athenis non potuerūt huius
causam i causis naturalib⁹ inuenire. Nō
fuit enī naturalis eclipsis solis. tum qz
luna fere erat eregione ad solem. Eclip-
sis vero fieri solet tantū in sinodo solis et
lune. Luna aut. xv. et imperfecta distācia
a sole. tum qz eclipsis non aufert lumē
vniuersis ptibus terre. tum qz per tres
horas durare nō potest. Qd autem illa
eclipsis in vniuersis ptibus terre lumen
abstulerit. patet ex eo qd lucas euange-
lista h dicit et ex eo q vniuersitatis do-
minus patiebatur. et ex eo q fuit apud
elyopolim egypti et ex eo q fuit rome
Qd autem fuerit rome testatur ozosius
dicens. Cum dominus patibulo affix⁹
est maximō terremotu per orbem facto
saxa in montibus scissa maximāqz vz-
bium p urime partes plus solita cūssi-
one ceciderūt. Eodemqz die ab hora diei
sexta sol in totum obscuratus est. terra
noz sbito obducta terris ē adeo vt stel-
las tunc diurnis horis. vel potius horre-
da nocte toto celo visas fuisse refraē
h ozosius. Fuit etiam apud egyptum et
huius meminit dyonisius in epistola
ad apollofanum dicens obfusi namqz
orbis vniuersimter tenebrarū caligine ta-
bescente vt purgatum redijt solis dia-
metrum regulā philippi aridei a supsi-
mus. Cum repimus qz et erat notissimū
solem pati molestias non debere aīo ad
te pice vaste saccharium adhuc nescius
tante rei mistertum. Quid inquā specu-
lum doctrine apollophani hīs secre-
tis ascribi ad que tu michi ore diuino
et non humani sensus sermone. O bone
dyo. diuinarū pmutacoēs sūt rerū. De-
miqz notatū ferie diuine et annūciacoīs
qu. i paul⁹ nr aurib⁹ suspensis intonuit

signis acclamantibus recordari expt⁹ dedi
 veritatis manus et fuitatis sui nexibus
 absolutus **Hec dyo⁹** **Wu⁹** etiam memi
 nit idem in epla ad pollicarpu loquens
 de se et apollophano dicens **Ambro** ar
 pud ethiopolim tunc presentes et coactates
 inopinabiliter soli lunam incedentem
 uidebamus non enim erat uentus tempus
Et rursus ipsam a nona hora usque ad
 uesperam ad solis dyametrum supernatur
 liter restituta **Eclipsim** aut illam uidi⁹
 in oriente inchoatam et usque ad solare
 terminum uenientem postea regredientem
 et rursus non ex eodem defectu et repugna
 tionem sed e contrario secundum dyametrum
 factam **Tunc** enim dyo⁹ cum apollopha
 no uoto astrologice discipline apud ethi
 opolim egypti preerat et postea inde
 reuersus est. **Quod** autem fuerit in asia tes
 tatur eusebius in cronica asserens se in
 dictis ethnicorum legisse quod tunc in bethas
 mia que pumica est asie minoris fuit
 terremotus magnus et maior solis obscu
 racio que nunquam fuerit et quod dies hora. vii.
 in tenebrosam noctem uersus sit ut stelle
 in celo uise sunt et quod micena que urbs est
 bytunie cunctas edes terremotus subuer
 teret **Tandem** ut in hystoria scol. legis
 pbi ad hoc adducti sunt ut dicerent quod
 deus nature patitur **Alibi** tamen legitur quod
 dixerunt aut ordo nature puertis aut ele
 menta mentantur aut deus nature pati
 tur et sibi copacantur **Alibi** uero dicitur
 quod dyo⁹ dixit **Hec** nos quam nouam mira
 mur totius mundi ueram lucem aduenturam
 signum. **Tunc** athenienses illi deo aram ostruxer
 runt et superpositus est titulus ignoto deo
Singulis .n. aris supponebat titulus in
 dicans cui essent dedicate **Et** cum uellent
 illi offerre holocausta et uictimas dixe
 runt pbi bonorum nostrorum non eget. **Sed**
 facietis genuflectiones ante aram eius

et supplicabitis ei. quod non querit obla
 ones pecorum sed deuotionem animarum. **Cum**
 ergo paulus uenisset athenas epicuri et
 stoyi pbi cum eo disputabant **Quidam**
 autem dicebant **Quid** seminator uerbo
 rum hic uult dicere **Alij** dicebant **Stouo**
 rum demomorum uidetur annunciator esse
Adducetes ergo eum ad uicium phorum
 ut noua doctrina ibidem examinem reciperet
dixerunt **Stoua** quidam inuersis auribus nos
 stris **Dolumus** ergo scire quidnam uelint
 si esse **Athenienses** autem ad nichil aliud
 uocabant nisi aut dicere aut audire aliquid
 quod nouum **Cum** ergo paulus singula deorum
 altaria perustrasset et inter cetera dei alta
 re uidisset dixit illis **Quem** ignorantes co
 litis hunc ego annuncio uobis uerum deum
 qui fecit celum et terram **Deinde** dixit dyo.
 quem ceteris magis doctum in diuinis
 uidebat **Quis** est dyomisi ille deus igno
 ritus **Cui** dyomisi **Ipsa** est deus uerus qui
 inter deos non est demonstratus **Sed** nos
 bis est incognitus et nobis ignotus et se
 culo uenturo futurus et impetuum regnar
 turus **Et** paulus **Homo** an tantum spiritus est
Et dyo⁹ **Deus** et homo est **Sed** ideo incog
 nitus est. quod eius tantum in celis conuersatio
 est **Cui** paulus **Ille** est quem predico qui
 de celis descendit. carnem suscepit. mortem
 sustinuit. et die tertia resurrexit **Cum** autem
 dyo⁹ adhuc cum paulo disputaret. forte
 transiit cecus uiam coram eis **Statimque** dixit
 dyomi. paulo **Si** dixeris huic ceco
In nomine dei tui uide et uiderit statim cre
 dam **Sed** uirtutis uerbis magis quod forte
 nostri uerba que habent huius efficaciam
Ego formam uerborum tibi prescribam **In**
 hac igitur forma uerborum dices ei **In**
 nomine ihesu christi nati de uirgine cris
 tifici mortui qui resurrexit et ad celum
 ascendit uide **Sed** ut omnis suspitio tol
 latur paulus dixit dyomisi ut si ipse

verba pferret. Cū ergo in eadem forma
dyomis ceco vt uideret dixisset. p̄tin̄
visum recepit. **S**tattim dyomis cū das
mari vxore sua ⁊ tota familia baptisat⁹
est et fidelis effect⁹. **S**icq; a paulo per
frennū instruct⁹ est athenis ep̄s ordia
tus. vbi ille p̄dicatiōi insistēs ipsam ci
uitatē et maximā p̄tē regionis illi⁹ ad
fidem xp̄i adduxit. **H**uc paulus ea que
in tercū celū rapt⁹ uidit reuelasse dicit
sicut ⁊ ipse dyo⁹ i plerisq; locis insinu
are videt. **U**nde et de **J**erarchijs ipsoꝝ
angeloz ordinib; et officijs tā luculēt
et clare disseruit ut n̄ putares ip̄m hoc
ab illo didicisse s; ip̄m pot⁹ vsq; in ter
cum celū raptū esse et ibi hec oīa cōspe
xisse. p̄bie spiritu claruit sicut patet in
ep̄la quā misit ad **J**obem euangelistā
in pathmos insula. **N**ā in exilio relega
tum vbi p̄pherauit qd reditur⁹ ēet sic di
cēs. **G**audē vere dilectē vere amabilē et
diligibilis valde dilectē. **E**t infra **E**x cu
stodia q̄ est i pathmos dimitteris et ad
tertiā aspe reuertis ⁊ facies ibi boni dei
imitationes ⁊ hīs qui erunt post te tra
des. **D**ormiāomi beate marie interfuit.
sicut ipse in libro de diuinis nominib;
insinuare uidetur. **C**um ergo audisset
petrū ⁊ paulū rome a nerone in carcerib;
detineri. ep̄iscopum sibi substituit
et ad eos uisitandos accessit. **V**erum cū
illi ad dominum felicitē migrassent et
postmodū clemens p̄sideret. ab ipso bea
to clemente post aliqd̄ spacū tēporis in
franciam cōstitat⁹ ⁊ sibi rustich⁹ ⁊ eleute
rius socianē. **M**issus igit̄ p̄sū venit et
multos ibidem ad fidē cōuertit ⁊ ecclesi
as p̄rimas fabricauit et clericos diuersi
ordinis collocauit. **T**anta autem in eo
gracia celit⁹ emicuit qd cū sepi⁹ p̄ntifices
ydoz cōtra eū sedicōez ppli cōtaret et
ppl̄s ad eū p̄dendū sepe cū armis cōcurrere

ret mox illo uiso aut om̄i feritate depo
sita se ei⁹ pedib; puoluebāt aut nimio
timore soluti ab ei⁹ p̄sencia fugiebant.
Sz cū dyo⁹ uidēs ⁊ iudēs qd cotidie sui
cultura decresceret ⁊ mltiplicatis fidelib;
ecclesia triumpharet. dominianū impatorē
in tantā cōmouit seuerā vt p̄ceptū das
ret qd quicūq; xp̄ianū aliquem reperiret
aut vt ip̄m sacrificare cogeret aut diuer
sis supplicijs cruciaret. **P**refect⁹ igit̄ fer
scenmin⁹ cōtra xp̄ianos p̄sū a roma di
rect⁹. beatū dyo⁹ p̄lo p̄dicatē inuenit.
Stattimq; captū colaphizatū cōspuit. de
riscum ⁊ loris durissimis alligatū cum
sanctis rustico et eleuterio sibi p̄sentari
p̄cepit. **C**ū ḡ facti corā illo i cōfessione
dei cōstātes astaret. **E**cce qdā matrona
nobilis aduenit ⁊ uirū suū lubricū turs
piter ab hīs magis deceptū asseruit. p
ei⁹ itaq; uirō ac⁹ mittit et i deo cōfessio
ne p̄seuerans iuste necatur. **S**acti uero a
xij. militib; flagellant. **D**emū magno
pōdere cathenarū cōstricti carceri mācapāt.
Sequēt̄ die dyo⁹ sup̄ creatē ferreā sup̄
positis flāmis nud⁹ cōtēdit vbi dñs de
cātabat dicens. **I**gnitū eloqū tuū uerbemē
ter ⁊ su⁹ tu⁹ dilexit illud. **I**n aut̄ erigit̄
ad bestias ferocissimas mltō ieiunio ex
tatas p̄iat. **S**z cū in eū impetiose curze
rēt signū crucis opposuit et mansuetissi
mas eas fecit. **D**emū in elibanū iactat.
Sz extincto igne in lediē cruci affigit ⁊
diuā ibidē torq̄t. **I**n deposit⁹ cū suis so
cijs et mltis alijs fidelib; carceri man
cipantur vbi dum missam celebraret et
ppl̄m cōmunicaret. dñs ibi eidem cum
immenso lumine apparuit ⁊ panē acapu
ens ei dixit. **A**cape h̄ carne me⁹ qz meci
est maxima merces tua. post hoc iudicā
presentati itez nouis supplicijs mactāt
et iux̄ ydolum mercurij cū securib; erium
capita in cōfessione ammirantē p̄cūduntur

Statimq; corp⁹ sãcti dyomisij se erexit
 et caput suũ inter brachia angelo duce
 et celesti lumine p̄cedente p̄ duo miliaria
 deportauit a loco qui dicitur mōs mar
 tium vsq; ad locũ ubi nũc sua electio
 ne ⁊ dei p̄uidencia req̄esit. Tanta autē
 ibidē angeloz melodia insonuit vt iter
 multos q̄ audierũt etiã larua uxoz p̄fecti
 lubzij xp̄ianã se eē clamauit ⁊ mox ab
 impijs decollata et ī suo sanguine bap
 tislata occubuit. Filius autē eius nomie
 urbi⁹ rome s̄ trib⁹ impatorib⁹ milita
 uit Deinde pisius rediens baptisat ⁊ re
 ligiosoz numero socatur Dum autem
 infideles metuerent ne sãctoz rustici
 et eleuterij corpa xp̄iani sepelirēt iussit
 vt in secana mergerētur. **A**atrone autē
 quedam nobilis vectorem ad p̄andũ
 inuitauit et illis epulãtib⁹ sãctorum
 corpa furtiue s̄ripuit ⁊ agro suo occul
 te sepeliri fecit q̄ postea p̄secucōe cessãte
 inde sustulit ⁊ corpi beati dyomisij hono
 rifice socauit Passi sũt anno domini xc.
 vi. etatis vero beati dyo. xc. Tēpore lu
 douia legati Michaelis ipatoris cōstã
 tinopolitani inter cetera munera detulerũt
Ludouico filio karoli magni libros
 dyo. de ierarchia de greco ī latinũ trãsla
 tos qui cũ gaudio sũt recepti ⁊. xix. in
 firmi in ipsa nocte ī ecclesia eius curati
Cum apud arelatũ sãctus regis eps
 missaz solemnia celebraret ap̄loz no
 mimib⁹ in canone recitatis adiunxit et be
 atis martiribus suis dyomisio rustico et
 eleutio. Quo dicto cũ adhuc dei famu
 los uiuere crederet plurimũ mirari cep̄
 tur coz noia sic nesciēs in canone p̄tu
 lisset. Et ecce eidē miranti tres columbe
 apparuerũt sup̄ crucē altaris residentes
 que sãctoz martiz noia habebãt suis
 pectorib⁹ sanguine insignita Quas dis
 ligenter intues sãctos migrasse a corpe

intellexit. Circa annũ dñi. dc. xliiij. **D**as
 gobtus rex francoz vt ī quadã habes
 cromica qui longe ante pipinũ regnas
 uerat a sui puericia sãctũ dyomisũ in
 magna ueneracione habere cepit. Nã et
 quãdo dotarij patris sui iram metuebat
 ad ecclesiã sãcti dyo. cōtinuo fugiebat
Cum ergo factus iam rex mortu⁹ fuissz
 cuiusdam sãcto uiro in uisione mōstra
 tum est qd̄ aia ei⁹ ad iudiciũ rãpta fuit
 et multi sãcti suaz ecclesiãz exspoliaz
 tionem obiebat eidē. Cumq; ergo ma
 li angeli iã ad penas rape eã uellēt af
 fuit beatus dyomis⁹ ⁊ eius interuētu libe
 ratus est ⁊ penam euasit forte enī eius
 anima ad corp⁹ redijt ⁊ ibi penitentiã
 egit. clodoueus rex corp⁹ sãcti dyo.
 minus religiose discoopiēs os brachij
 eius fregit et cupide rapuit qui mox in
 amittia raptus est. Et nota qd̄ igmarus
 episcopus remensis dicit in epl̄a quam
 misit ad karolum. qd̄ iste dyo. missus in
 galliã fuit dyo⁹ artopagita vt sup̄dis
 ctum est Idē testat Job⁹ scot⁹ in epl̄a
 ad karolum ne forte rãco ex compoto
 temporis cōtradicat sicut aliqui obiecere
 voluerunt. **De sãcto Alexio**

Alexius papa anno domini. cc.
 xxiij. sub alexandro impatore
 martiriũ passus est. Cui⁹ tēpor
 ribus p̄s emmenacoꝝ vrbis rome diuis
 est incendio cōcremata ⁊ sinistra manus
 iouis aurea liq̄facta. Tunc om̄s sacer
 dotes ad alex. impatorē uenerunt peten
 tes vt dij irati sacrificijs placarent Dũ
 ergo offerrent subito celo sereno mane
 die iouis diuino fulmiē. iij. sacer dotes
 ydoloꝝ mortui sunt. et ara iouis cōcre
 mata est et sol obscuratus est ita vt po
 pulus romanus fugeret extra muros.
Audiens autem palmarcus cōsul qd̄ ca
 lix⁹ cũ suis clericis trãs tibzĩm latitaret

rogauit ut christiani per quos hoc ma-
lum contigerat ad purgationem ciuita-
tis penitus deleuerentur. **P**almacius itaque
potestate accepta cum illuc cum militi-
bus properasset sed illi protinus excecati
fuerunt. tertius alexandro hoc pro-
tinus nuntiavit. Tunc imperator ius-
sit ut die mercurij omnis populus con-
ueneret et mercurio immolaret ut ab
eo super hijs responsa acciperet. Quod
cum fieret. uirgo quedam templi nomi-
ne **J**uliana arrepta a demone exclama-
uit. **D**eus calixti est verus et uiuus
deus qui nostris est pollutombus in-
dignatus. Quod audiens palmacus trans-
iit ad urbem iauennanum ad san-
ctum calixtum accessit et cum uxore
sua et familia se ab eo baptizari fecit.
Quod audiens imperator eum accersitum
simplicio senatori tradidit ut verbis
blandis eum moneret ex eo quod rei pu-
blice plurimum necessarius esset. **P**al-
macio vero ieiunijs et orationibus per-
seuerante venit ad eum quidam miles
promittens quod si uxorem suam paralit-
icam sanaret continuo crederet. **C**um
ergo palmacus oraret. illa sanata. ad
palmacum cucurrit dicens. **B**aptiza-
me in nomine christi qui tenuit manum
meam et auerit me. Tunc calixtus
ueniens ipsam cum viro suo simplicio
et multis alijs baptizauit. Quod audi-
ens imperator iussit omnes baptizatos
decollari. **C**alixtum vero quinque diebus
sine cibo et potu manere fecit. Ille au-
tem uidens eum amplius confortari.
iussit eum diebus singulis fustigari. de-
inde per fenestram precipitatum alligas-
tumque saxo in puteum precipitari. **A**-
sterius autem presbiter corpus eius de
puteo eleuauit et ipsum in cimiterio ca-
lipodij sepeluit.

De sancto leonardo

Leonardus odor populi a leos
quod est populus et nardus
quod est herba redolens quod or-
dore bone fame populum ad se traheret
vel leonardus dicitur quasi legens ar-
dua. vel leonardus a leone. **L**eo enim
quatuor habet in se. **P**rimo habet for-
titudinem quam fortitudinem ut dicit
ysidorus habet in pectore et in corpore
Sic beatus leonardus habuit fortis-
tudinem in pectore per malarum res-
frenationem cogitationum et in capite
per infatigabilem supernorum contem-
placionem. **S**ecundo habet sagaci-
tatem. et hoc in duobus scilicet in aper-
tione oculorum cum dormiuit et in di-
rectione vestigiolorum cum fugit. **S**ic leo-
nardus uigilauit per laborem actio-
nis et uigilando dormiuit per quietem
contemplacionis et in se deleuit uesti-
gia mundane totius affectionis. **T**er-
cio habet uirtuositatem in uoce. quod
eius uox tercia die suscitauit leonculum
natum mortuum et omnem bestiam fis-
gere facit gradum. **S**ic leonardus
multos mortuos in peccatis resuscitauit et
multos mortuos bestialiter uiuentes. in
operibus bonis fixit. **Q**uarto habet ti-
morem in corde quia secundum ysidoro-
rum duo timet scilicet strepitum et ig-
nem accensum. **S**ic leonardus timu-
it et timendo uitauit strepitum mun-
dane sollicitudinis et ideo in desertum fu-
git et ignem terrene cupiditatis et ideo
omnes thesauros sibi oblatos con-
tempnit.

Leonardus fuisse dicitur circa
annum domini. d. **H**ic a sans-
cto remigio reomensium archiepiscopo
de sacro fonte leuatus et ab ipso sa-
lutaribus disciplinis instructus est.

Cuius parentes primi in palatio regis
france bebantur. h. tantam gratia a rege
obtinet qd omnes in carcerati qd ipse
uisitabat ptnus absoluebantur. Cum
igitur fama sanctitatis eius excreceret
rex multo tempore eum secum manere coe-
git donec optuno tempore ei epatum dona-
ret. Quod ille renuit et solitudinem desiderans
relictis omnibus aurelianum predicando cum
fratre suo hifardo deuenit ubi postquam in
quodam cenobio aliquandiu uixerunt. dum
hifardus super ripam ligeris solitarius manere
uellet et leonardus per sancti spiritus ad-
monitionem in aquitania disponderet predica-
re osculantes se abinuicem discesserunt. Le-
onardus igitur ubique predicans multa mira-
cula exercens in quadam silua ciuitati le-
mouice uiana habitauit ubi erat aula
regia causa uenacionis constructa. Accidit
autem ut quadam die rex ibi uenaretur et
regina illuc causa delectationis egressa
per uicinitates. Cum ergo rex et familia
propter regine piclitarum lugerent et leon-
ardus per nemus transiret et gemencium
uoces audiret. pietate commotus illuc
peruenit et a rege uocatus ptnus intro-
iuit. Cum igitur a rege interrogatus quis
esset et se sancti remigij discipulum fuisse
narraret rex spem bonam concipiens et a
bono magistro ipsum bene instructum exi-
stimans ipsum ad reginam induxit rogans
ut suis precibus de recuperata diuice et edi-
ta ple duplex gaudium obtineret. Tunc
ille oratione fusa quod petebat ptnus impet-
trauit. Cum autem rex multa in auro et
argento sibi offerret ille ptnus recusa-
uit admonens ut h. pauperibus daret di-
cens. Ego nullis horum indigeo sed tantum
in aliqua siluarum contemptis huius
mundi diuicijs soli christo famulari desidero.
Cum autem rex totum illud nemus sibi tra-
dere uellet ille ait. Non totum illud accipio

sed quantum nocte cum meo asello circuire
potero tamen michi concedi exopto. Quod rex
libentissime adimpleuit. Constructo itaque
ibi monasterio ibi diu cum adiunctis si-
bi duobus monachis in abstinentia multa
degebat. Cum autem aqua uno ab eis
miliario distaret puteum ibidem siccum peni-
tus fodi iussit quem aqua orationibus suis
impleuit. locum autem illum nobiliacum
appellauit eo quod a rege nobili traditus
sibi fuisset. ibi tantis miraculis exoruscas-
uit quod quicumque eius nomen in carcere iuo-
casset mox ruptis uinculis nullo contra-
dicente liber abiret et suas eidem cathenas
uel compedes presentaret. horum plures secum
manebant et ibidem domino seruebant. Sep-
temque famule de eius nobili stirpe ueritas
omnibus ad eum uenerunt et distributis
singulis nemoze ibi cum ipso manentes
exemplo suo plurimos adtraxerunt. De-
mius sanctus uir leonardus multis cla-
rus uirtutibus. viij. Idus nouembrijs ad
dominum migravit. ubi postquam multa
fecisset miracula clerici illius ecclesie est
reuelatum ut quia locus ille propter multi-
tudinis frequentiam arte erat alibi ecclesiam
fabricarent et illuc corpus sancti leonar-
di honorifice transportarent. At illi cum
populo triduo ieiunio et orationi insis-
tentes respicientes uiderunt totam pum-
ciam in uice cooptam. locum autem illum in quo
sanctus leonardus quiescere uolebat om-
nino uacuum conspexerunt. Ibi itaque trans-
latum. quanta miracula papue circa ieiun-
ceratos dominus pro eum faciat immensa ferri
uarietas ante eius tumulum dependens
testis existit. Vicecomes lemouicensium
ad tertiozem malorum quadam grauif-
simam cathenam fecerat quam in typo sue
tutris affigi mandauerat. qua cathena
quicumque collo agebatur cuiuslibet aeris
intemperie expositus non una sed quasi mille

mortibusangebatur. **A**ccidit autē ut
quidam seruus sancti leonardi illa cas-
thena sine culpa ligaretur. **Q**ui cum
fere vltimum spiritum efflaret intra se
quo potuit voto sanctum leonardum
rogauit ut qui alios liberaret sibi cum
seruo suo subueniret. **S**tatimq; sanc-
tus leonardus in veste candida sibi
apparens dixit. **N**oli timere quia non
morieris. **S**urge et hanc cathenam tes-
cum ad ecclesiam meam deferas. **S**eque-
re me quia ego precedam te. **Q**ui con-
furgens et cathenam accipiens sanctū
leonardum precedentem vsq; ad ecclesi-
am suam secutus est. **S**tatimq; ut ante
fores fuit beatus leonardus ipsum di-
misit et ecclesiam intrans que sanctus
leonardus sibi fecerat omnibus enar-
rauit et cathenam illam tam maximam
ante tumulum eius suspendit. **V**ir qui-
dam in loco sancti leonardi nobiliaco
habitans et eidem sancto valde fidelis
existens a quodam tyranno captus
est qui tyrannus intra se cogitans di-
cebat. **L**eonardus iste omnes absol-
uit et omnis vis ferri ante eum velut
cera ante ignem liquebat. **S**i hunc
igitur vinculis ligauero protinus leo-
nardus aderit et ipsum liberabit. **S**i
autem ipsum custodire possem mille
solidis ipsum redimere facerem. **S**ed
igitur quid faciam. **I**n turre mea pro-
fundam foueam faciam et hominem hūc
cōpedibus aggrauatū ibidem sub iun-
gam deinde super os fouee ligneam ar-
cham construam in qua armatos milites
accubare faciam. licet enim leonardus
ferum confringat tamē nondum
sub terra intrabit. **Q**uod cum totum quod
cogitauerat impleuisset et ille homo san-
ctum leonardum sepius inelamaret. **L**e-
onardus nocte veniens archam in qua

facebant milites reuoluit et tanq; morti-
uos in sepulchra ita eos sub ipsa con-
eludit. **D**emum multa luce foueam in-
gressus manum fidelis sui tenuit ac di-
xit. **D**ormis an uigilas. **E**cce leonar-
dus quem tu desideras. **A**t ille admi-
rans ait. **D**omine adiuua me. **C**onfes-
sum contractis cathenis apprehensum
proprijs vlmis extra turrim portauit.
Demum secum sicut amicus cum amico
confabulans vsq; ad locum suum et do-
mum ipsum deduxit. **P**eregrinus quis-
dam cum a uisitacione sancti leonardi
redisset et in auctriam captus in cauea
inclusus esset eos plurimum deprecaba-
tur ut amore sancti leonardi cum mis-
chil vnq; eis offendisset eum relaxare
deberent. **Q**ui responderunt quod nisi se co-
piose redimeret non exiret. **E**t ille. **H**ic
inter vos et sanctum leonardum cui
me sciatis recommendatum. **S**equenti
igitur nocte sanctus leonardus domi-
no illius castri apparuit ut peregrinum
suum dimitteret imperauit. **I**lle vero
mane quasi sompnum paruipendens
nullatenus dimittere voluit. **A**ltera no-
cte eidem imperans sibi apparuit. **S**ed
ille iterum obedire contempsit. **T**ercia ve-
ro nocte sanctus leonardus peregrinū
accipiens extra opidum deduxit.
Statimq; turris cum media parte castri
corruens oppressis pluribus solum prin-
cipem ad sui confusionem fractis ceuri-
bus reseruauit. **M**iles quidam in brita-
nia incarcerationis sanctum leonardum
inuocabat. qui statim cunctis uidentibus
et agnoscantibus et stupentibus in
media domo apparuit et carcerē intrans
et vincula frangens homini cathenas
in manibus posuit et per medium illo-
rum deducens omnes stupore perterruit.

Fuit et alius leonardus eiusdem professionis et virtutis cuius corpus apud corbiacum requiescit. Hic cum in monasterio esset prelatus tanta se humilitate deiebat ut omnibus inferior uideretur. Sed cum omnis pene populus ad eum conflueret. quidam inuidi regi dotario fuissent qui nisi sibi preuideret per leonardum qui multos sibi obsequium religionis colligebat regnum francie detrimentum non modicum sustineret. Quibus rex nimis credulus cum expelli iussit. Venientes autem milites ad eum huius urbis operati sunt. quod se suos futuros discipulos sponderunt. Rex quoque penitens ueritatem percipit et detractores rebus et honoribus preuasi fecit et sanctum leonardum valde dilexit et uix ad preces sancti detractores dignitati pristine restituit. Quia deo sibi impetrauit ut quicumque in carcere teneretur mox inuocato suo nomine solueretur. Dum autem quadam die orationi incuberet serpens quidam maximus a pedum usque in eius sinum tetendit qui propter hoc nullatenus ab oratione surrexit. Completa vero oratione dixit ei. Scio quod ab inicio creatiois tue homines quantum preuales inquietas. Sed nunc si in me tradita est potestas fac in me quod quod merui. Quo dicto serpens per caput eius exiliens ad pedes eius mortuus corruit. Post hoc autem cum duos episcopos discordantes sedasset in crastinum se finiendum precepit circa annos domini. d. lxx. **De sancto lucas**

Lucas interpretatur ipse surgens vel eleuans vel dicitur lucas a luce. Ipse enim fuit surgens ab amore mundi. eleuans se in amore dei. Fuit etiam lux mundi eo quod mundum illuminauit vniuersum. Mathei. v. vos estis lux mundi. Lux autem mundi est ipse sol que quidem lux habet in situ sublimitatem. Eccl. xxxvij. Sol oriens mundo in altis

simis dei. In aspectu delectabilitate. Eccl. xi. Dulce lumen et delectabile est oculis videre solem. In motu velocitate. ij. esdras. iij. Magna est terra et excelsum est celum et velocis cursus solis. In effectu utilitate quod secundum philosophum. homo generat homines et sol sic lucas habuit sublimitatem per celestium contemplationem. delectabilitatem per dulcem conuersationem. velocitatem per feruentem predicationem. utilitatem per doctrine sue conferentiam.

Lucas syrus natione antiochenus arte medicus fuit secundum quosdam unum de lxxij. domini discipulis. Sane cum Jeronimus dicat eum fuisse discipulum apostolorum non domini et glo. super xxxv. ex. notet quod domino predicanti non adhaesit sed post resurrectionem eius ad fidem venit magis tenendum est quod non fuerit unum de lxxij. licet aliqui fuerint opinati sic. quod tante fuit perfectionis in uita ut optime ordinatus fuerit quantum ad deum et quantum ad proximum et quantum ad seipsum et quantum ad suum officium et in signum huius quadruplicis ordinationis quatuor facies habere describitur. scilicet faciem hominis et leonis bouis et aquile. quodlibet enim de animalibus habebat quatuor facies et quatuor pennas ut dicitur eze. i. Et ut hoc melius uideatur ymaginemur aliquid animal quod habeat caput quadratum. ut lignum quadratum et in quolibet superficie ymaginemur unam faciem a parte anteriori faciem hominis a dextris faciem leonis a sinistris faciem uulvi. a parte posteriori faciem aquile. Quia facies aquile super alias eminentebat propter colli productionem quod in ea longum est ideo dicitur quod erat desuper. quodlibet enim horum. iij. pennas habebat quod cum quodlibet animal quasi quadratum ymaginemur et in quadrato sint quatuor anguli in quolibet angulo erat una penna. Per

ista quatuor animalia sunt sanctos quatuor
euangeliste significant. quorum quilibet
habuit quatuor facies scribendo. scilicet de huma-
nitate passione. resurrectione et diuinitate.
singule tamen singulis per quendam appropinquacionem at-
tribuunt. **S**ecundum **J**eronymum **M**attheus in homine
figuratur. quia principaliter circa christi huma-
nitatem imoratur. **L**ucas in utulo agens in christi
sacerdotio. **M**arcus in leone euidetur scri-
bens de resurrectione. **C**atuli enim leonum ve-
dicunt usque in die tertium. quod mortui iacent
sub rugitu leonis in die tertio exstant. **I**te-
rum quia incipit a rugitu predicacionis. **J**obs
in aquila ceteris aliter volans scribens de christi
diuinitate. christus etiam de quo scribit omnia ista quatuor
fuit. scilicet homo natus de uirgine. utulus
in passione. leo in resurrectione. aquila in ascen-
sione. **P**er has igitur. in quibus facies in quibus desig-
nat. est lucas sicut quilibet aliter euangelista.
ostendit qualiter illis. in quibus modis fuerit or-
dinatus. **N**am per faciem hominis ostendit quod re-
cte fuerit ordinatus quantum ad primum
quod debet ratione instruere. mansuetudine
atque moderare. et liberalitate fouere. **H**omo enim
est animal rationale mansuetum et liberale.
Per faciem aquile ostendit quod recte fuerit
ordinatus quantum ad deum. quia in eo oculus
intellectus. et uisus deum per contemplacionem. **R**o-
strum affectus ad ipsum exercit per meditacionem
effectus. **S**enectus abiectus per nouam conuersa-
cionem. **A**quila enim acuti luminis est ut ro-
tam solis irzeuerberatis oculis aspiciat
et in altum mirabiliter eleuata pisciculos in
medio maris uideat. **R**ostri etiam nimis
aduncati ne impediant in abo capiendo perre
allidunt et sic usus abandi abile effiat.
Exusta insuper a calore solis. et in fontem
magno impetu se precipiens senectutem abi-
at calore solis oculorum caligine consumme-
te et pennas alleuante. **P**er faciem leonis
ostendit quod recte fuerit ordinatus quantum
ad se. quia habuit generositatem per

honestam morum conuersacionem. **S**agas
citatem per insidiarum hostium iracionem.
et passibilitatem per afflictionum passionem.
Leo est enim animal generosum quia rex animalium
Est sagax quia vestigia cauda delet cum fu-
git ne inueniat. **P**assibile quia quarranam
patitur. **P**er faciem utuli siue bouis osten-
ditur quod recte fuerit ordinatus quantum ad
suum officium. quod fuit scribere euangelium
ibi enim morose processit quia incipit a nati-
uitate precursoris et natiuitate et infancia
christi et sic paulatim processit usque ad ul-
timam confirmationem. **D**iscrete incipit quia
post alios duos euangelistas ut quod illi
omississet iste suppleret. et quod sufficienter
dixissent omittet. **C**irca templum et sacri-
ficiam imoratur fuit. quod patet in prima
partio et in medio et in fine. **H**os enim est ani-
mal morosum. in ungulis scissum per quod in-
telligit discretio immolationum. **V**erum quia
beatus lucas in predictis quatuor mo-
dis ordinatus fuerit melius ostenditur
si uite eius series melius indagetur. **P**ri-
mo igitur ordinatus fuit quantum ad
deum. **T**ripliter autem ordinatur homo
quantum ad deum secundum beatum bern-
ardum scilicet affectione. cogitacione. et
intencionem. affectio debet esse sancta. cogi-
tacio munda. et intencio recta. **A**ffectio
igitur sanctam habuit quia sancto spiri-
tu plenus fuit. **J**eronymus in prologo super lucam
Objicit inquit in betania plenus spiritu sancto
Secundo habuit cogitacionem mundam quia fuit uir-
go corpe et mente. in qua notatur mundicia
cogitacionis ipsius. **T**ercio habuit intencio-
nem rectam quia in omnibus que faciebat.
honorum domini quebat. **D**e hijs duobus
ultimis dicitur in prologo super actus apo-
stolorum. sine crimine in uirginitate perma-
nens. sed quantum ad mundicia cogitacionis
domino maluit seruire id est ad honorem domini
sed quantum ad rectitudinem intencionis.

Secundo fuit ordinatus quantum ad
 primum. Ad primum autem ordinamur
 cum ei impendimus quod debemus. Tria autem sunt
 de sancto uic. sunt que primo debemus
 scilicet nostrum posse. nostrum nosse. nostrum
 velle. et quartum addatur nostrum agere.
 Postquam posse in subsidiis. nostrum nosse in consi-
 liis. Primum velle in desideriis. Primum agere in
 obsequiis. Quantum ad hoc quatuor ordi-
 natus fuit beatus lucas. Dedit enim pri-
 mo primo posse suum in subsidiis quod patet
 ex hoc quod paulo in omnibus tribulationibus
 semper adhaesit et ab eo nunquam discedens eadem
 in praedicationis subsidium fuit. ij. thi. iij.
 lucas est mecum solus in hoc quod dicit mecum
 et anquam. s. adiutor et defensor. Nota quod dicit
 sibi subsidia praestitit. In hoc quod dicit solus
 Nota quod constantem ei adhaesit. Ite. ij.
 cor. viij. dicit de lucas. Non solum autem sed
 ordinatus est ab ecclesiis sicut peregrina-
 tionis nostrae. Secundum suum nosse in
 consiliis. Tunc enim suum nosse primo tri-
 buit. cum doceret in apostolica et euangelica
 quam ipse nouerat ad utilitatem primorum
 conscripsit. De hoc ipse sibi testatur in prologo
 suo dicens. visum est et michi assecuto a
 principio diligenter ex ordine tibi scri-
 bere optime theophile ut agnoscas eorum
 verborum de quibus es eruditus veritatem. Qua-
 liter etiam praebuit suum nosse in consiliis patet
 ex illo verbo quod dicit Iero. in prologo quod
 eius verba anime languentis sunt medica-
 na. Tercio eius velle in desideriis quod patet
 ex hoc quod eis salutem eternam desiderauit
 Col. iij. Salutat vos lucas medicus
 salutat. i. salutem eternam exoptat. Quar-
 to eius agere in obsequiis quod patet ex hoc
 quod dominum quem aliquem peregrinum exte-
 mabat hospicio recepit et ei omne obse-
 quiu caritatis exhibuit. Fuit enim socius
 cleophae dum ibat in emaus sicut aliqui
 dixerunt. putat refert gregorio. in mox. licet

ambus. dicat alium fuisse cuius etiam no-
 men ponit. Tercio fuit bene ordinatus quia
 tum ad seipsum. Tria autem sunt secundum
 bernardum. que ordinant hominem ad seipsum et
 sanctum faciunt. s. lucas. sobrius. actus
 iustus. sensus pius et quolibet horum secun-
 dum ipsum bernardum. in tria diuisis victus
 inquit sobrius erit si continentem. si socialiter
 si humiliter uixerit. Actus iustus erit si
 fuerit rectus discretus fructuosus. Rectus
 per bonam intentionem. discretus per bonam
 intentionem et dimensionem. fructu-
 osus per edificationem. Sensus pius erit
 si fides nostra sentit deum summe potentem.
 summe sapientem. summe bonum. ut per eius
 potentiam nostram credamus iuuari infirmi-
 tatem. per eius sapientiam nostram credamus
 corrigi ignorantiam. Per eius bonitatem
 diuinitatem. Hoc bernardus. In his omnibus
 beatus lucas fuit optime ordinatus. Pri-
 mo enim habuit victum sobrium et
 tripliter quod uixit continentem. Nam ut te-
 statur Iero. de eo in prologo super lucam. ipse
 nec uxorem unquam habuit. nec filios. He-
 cudo socialiter hoc notatur in hoc quod dicit de ipso
 et de cleopha. Luc. vlti. Duo ex discipulis
 ibant. i. ipsa die. i. socialitas enim no-
 tat in hoc quod dicit duo. et ex hoc quod dicit
 discipuli. q. disciplinati. i. bene disciplina-
 ti. Tercio humiliter. cuius humilitas in-
 sinuatur in hoc quod nomen socii sui. s. cle-
 ophae expressit et suum tacuit. Nam secundum
 opinionem quorundam lucas ex humili-
 tate nomen suum siluit. Secundo habuit
 actum iustum qui quidem actus fuit rectus
 per intentionem hoc notatur in oratione cum
 dicitur crucis mortificationem iugiter in
 suo corpore per tui nominis amore por-
 tauit. Discretus per moderationem. Unde
 in forma bouis monstratus est quod ungula
 findit per quod uirtus discretionis exprimit.
 fructuosus per edificationem. adeo quod

fuit primis q̄ ab omnibz k̄ffis habebatur. vñ col. iij. vocatus ab ap̄lo k̄m̄s
Salutat vos lucas inq̄t medicus k̄m̄s
Tercio habuit sensum p̄m̄ quia credidit in suo euangelio professus est deum esse summe potentem. summe sapientē summe bonum. De duobus primis dicit in quarto capitulo **S**tupbant in doctrina eius quia in potestate erat sermo ipsius. De tercio patet. xvij. capitulo. **N**emo bon⁹ nisi sol⁹ de⁹. Quarto et ultimo fuit optime ordinat⁹ quantum ad suum officium qd̄ fuit scribere euangelium **I**n hoc aut̄ patet q̄litez ibi fuerit ordinatus quoniam ipsum suū euangelium fulatur m̄ta veritate **E**st aut̄ triplex veritas s. uite iusticie ⁊ doctrine. Veritas uite est adēq̄tio man⁹ ad ligūā Veritas iusticie est adēq̄tio sentencie ad causam. Veritas doctrine adēq̄tio rei ad m̄llm̄ **H**ac triplex veritate ip̄m̄ euangelium fulat qz in ip̄o euangelio h̄ triplex veritas edocet **O**stendit. n. lucas ante x̄pm̄ h̄c triplicē veritatē in se habuisse ⁊ alios docuisse. ostendit aut̄ x̄pm̄ h̄c veritatē habuisse p̄ testimonium aduersari⁹z sicut patet luc. xxvij. **A**gister scimus quia recte dicit et docet ecce veritas ⁊ doctrina et nō accipis p̄sonā ecce veritas iusticie. **S**ed in veritate uia dei docet. ecce veritas uite. bona em̄ vita dicit uia dei **S**econdo ostendit in ip̄o suo euangelio. celestia h̄c triplicē veritatē docuisse. **P**rimo em̄ ibidē docet veritas uite q̄ consistit in obseruatione m̄dator⁹ dei. **V**n̄ dicit. x. e. **D**iliges dominū deū ⁊c. hoc fac et viues **I**te. xvij. interrogauit eū ⁊c. **Q**uid faciendo uitā eternā possidebo **E**t seq̄t **A**ndata nosti. **N**on occides ⁊c. **S**econdo veritas doctrine. **V**nde quibusdam h̄c veritatem doctrine puerentib⁹ dicebas xi. c. de vobis phariseis q̄ deamatis id

est decimanda p̄dicatis mētā et rutā et omne olus et p̄teritis iudiciū ⁊ caritatem dei ⁊c. **I**te ibidē. de vobis legispitis qui tulistis clauem science ⁊c. **T**ercio veritatis iusticie ostenditur. xx. c. **R**edditte ergo que cesaris sūt cesari et que dei sūt deo. **I**te xix. c. **V**rsuptamen inimicos meos illos qui voluerunt me regnare sup se adducite huc et interficite ante me **I**tem. xij. vbi agitur de iudicio vbi resp̄bis dicitur est. **D**iscedite a me omnes oparij iniquitatis **S**econdo ei⁹ euāgelium repletur multa utilitate. **V**nde et ille qui scripsit medicus fuit ad designandum q̄ nobis medicinam vtilissimam p̄pinauit **E**st autem triplex medicina. curatiua. p̄seruatiua et melioratiua hanc triplicem medicinam nob̄ lucas in suo euangelio celestem medicum ostendit p̄pinasse. **M**edicina autem curatiua est que curat a morbo et hec est p̄mitenda q̄ omnes morbos spirituales curat. hanc medicinam dicit medicum celestem nobis exhibuisse cum ait. iij. c. **S**anate cōtritos corde p̄dicite captiuos remissionem ⁊c. **I**te. v. c. **N**on veni vocare iustos ⁊c. **M**edicina melioratiua est q̄ sanitatē auget ⁊ hec est obseruacō cōsiliōrum. consilia enim hominē meliorem et p̄fectiorem faciunt. hanc medicinam ostendit medicū p̄pinasse. xvij. c. cum ait **O**mnia quecumq̄ habes vende et da paupibus ⁊c. **I**te vi. c. ab eo qui auferit tibi vestimentum ⁊c. **M**edicina aut̄ p̄seruatiua est q̄ p̄seruat a casu et h̄ ē uisatio occasionum peccandi et malazū societatum **H**anc medicinā ostendit medicum tradidisse cum ait. xij. c. **A**tendis te a fermento pharisorum etē **V**bi edocet maloz cōsorcia euitare **V**el potest dici qd̄ ip̄m̄ euāgelium m̄ta utilitate replet qm̄ in ip̄o virtus ois sapiencie continetur

De hoc sic dicit ambrosius. lucas oēs sapiē
 ce uirtutes euangelij sui cōplectit hys
 storia. docuit. n. natalia cū et spiritu san
 cto dominicā incarnationem extitisse res
 serauit. Unde et dauid naturalē docens
 sapiētiā ait **A**it spiritū tuū et crea
 tū cū docuit tenebras in passiōe cristi
 factas terram tremuisse. solem radios
 extraxisse. docuit moralia cū in ipsis be
 atitudinibz mores docuit Docuit ratiō
 nalia cū ait **Q**ui fidelis est in minimo
 et in magno fidelis est **S**ine hac triplici
 sapiētia ipsa fides ipsum misterium trinis
 tatis esse nō potest. hoc est naturali rō
 nali et morali. **H**ec ambrosius. Tercio eius
 euangelium decoratur multa uenustate
 eius enim stilus et modus loquendi val
 de uenustus et decorus est. Ad hoc autē qd
 aliquis in dictis suis uenustatem et deco
 rem teneat. tria sunt necessaria qd tradit
 augustinus. scilicet ut placeat. ut pateat et ut mo
 ueat ut placeat debet loqui ornate. ut
 pateat debet loqui apte ut moueat debet
 loqui cū feruore hunc triplicem modum
 habuit lucas in scribendo et in p̄dicando
De duobz primis. ij. cor. viij. **A**simus
 autem cū illo fratrem glo. barnabā uel
 lucam cuius laus est in euangelio per
 omnes ecclesias **I**n hoc qd dicitur cuius
 laus est etc. **P**otat qd locutus est ornate
In hoc qd dicitur p̄ omnes ecclesias **P**ro
 tat qd locutus est apte. qd autē cū feruore
 locutus sit patet ex h̄ qd cor ardens ha
 buit dicens **R**ōne cor nostrū ardens erat
 in nobis etc. **Q**uarto eius euangelium
 auctenticatur multoz auctoritate. mul
 torum quippe auctoritate auctenticatū
 fuit qm̄ a patre fuit p̄ordinatū **J**ere.
 xxxi. ecce dies ueniet dicit dñs et feriā
 domui isrl̄ et do. iuda fedus nouū nō se
 cundum pactū qd pepigi cū patribz
 eorum etc. **S**ed hoc erit pactū qd feriā

cū domo isrl̄ p̄ dies illos dicit dñs da
 bo legem meam in uisceribus eoz etc.
 ad litteram loquitur de doctrina euāge
 lica **S**ecundo a filio corroboratū Unde
 dicitur in eodē euangelio. xxi. c. celum et
 terra trāsibunt uerba autē mea nō trās
 bunt **T**ercio a spiritu sancto inspiratum
 Unde dicit **J**ero. in p̄logo sup luc. **S**an
 cto instigante spiritu in achaię partibz
 hoc scripsit euangelium **Q**uarto ab an
 gelis p̄figuratū fuit enim p̄figuratum ab
 illo angelo de qd dicitur apoc. xiiij. **V**idi
 angelum dei volantē p̄ mediū celi habē
 tem euangelium eternum **I**stud autem
 euangelium dicit eternū qd ab eterno effi
 cientes id ē a cristo qd est eternus de eteris
 materialiter ad eterna s̄c̄r̄ in eternū p̄petu
 aliter **Q**uinto a p̄phetis p̄nunciatū **S**ecū
 dō eze. p̄pheta istud euangelium p̄nunciavit
 cū unum de animalibus faciem uulū
 habere dixit p̄ qd euangelium luce signū
 est ut supra dictū est **I**te qd dictum
 est eze. ij. se uidisse libz qui erat scriptus
 intus et foris et in quo erant scripta la
 mentū carmē et w. **P**er hūc enim librum
 intelligitur euangelium luce qd ē scriptū
 intus p̄ p̄fundū misterij occultacōem
 et foris p̄ hystorie aptōem in quo etiam
 cōtinetur lamētum passiōis carmen re
 surrectionis et w. eterne dampnacōis
 sicut patet. xi. c. cū multa w. ponūtur
Sexto a uirgine reseruatū **V**irgo enim be
 ata omnia in corde suo cōseruabat et di
 ligenter cōseruabat ut dicitur luc ij. ut h̄
 postmodum scriptozibz reseraret ut di
 citur glōsa ibidē omnia que de domo uel
 a domino facta uel dicta cōgnouit in
 memoria reuolebat ut cū tēp̄ p̄dicandē
 uel scribandē incarnationis aduenerit suf
 ficiens uniuersa p̄tē ēent gesta possz expli
 care querentibus **U**nde etiā bernardus
 assignās racionem quare angelus beate

virginem nuntiavit conceptum elizabeth ait
ideo conceptus elizabeth nuntiatus marie
ut dum nunc saluatoris nunc precursoris
edocetur aduentus rerum tempus et ordi-
nem tenens ipsa postmodum melius scrip-
toribus ac predicatoribus euangelium referret
veritatem. que plene de omnibus a prin-
cipio celi fuit instructa mysterijs Cre-
ditur igitur quod euangeliste eam de multis
inquirebant et ipsa eos certificabat.
et specialiter creditur de beato luca quod ad
eam tanquam ad archam testamenti cucur-
rit et ab ea de multis certificatus fuit. pro-
cipue de hijs que sibi soli constabant. sic
de angelica annunciatione et christi natus-
tate et huius de quibus solus lucas ait Sep-
timum ab apostolis intimatum Cum vero lucas
non fuerit cum christo in omnibus actibus
et miraculis christi. ideo suum euangelium
scripsit secundum quod apostoli qui presen-
tes fuerant sibi intimauerunt et retulerunt
sicut ipse in prologo suo insinuat dicens.
Sicut tradiderunt nobis qui ab initio
ipsi uiderunt et ministri fuerunt sermo-
nis etc. Cum enim dupliciter consuevit fer-
ri testimonium scilicet de uisus et de au-
ditis ideo dominus ut ait augustinus
duos testes uoluit habere de uisus scilicet
matheum et iohannem et duos de audi-
tis scilicet marcum et lucam Et quoniam
am testimonium quod est de uisus firmitus et
certius est quam illud quod est de auditis.
ideo ut dicit augustinus duo euangelia
que sunt de auditis ponuntur media tan-
quam infirmiora ab illis extremis que sunt
certiora. hinc inde fulciuntur et roborantur
Octauo a paulo mirabiliter approbatum
Nam eius euangelium mirabiliter app-
robabat quando ad confirmationem dictorum
suorum luce euangelium adducebat Unde
dicit Ierosolymus in libro de uiris illustribus
Quidam suspicant quod atheniensium pau-

lus in epistolis suis dicit secundum eu-
angelium meum de luce significare uoluit
mine Cuius etiam euangelium mirabiliter
approbavit cum de eo scribit. ij. cor. viij.
cuius laus est in euangelio per omnes
ecclesias Legitur in hystoria antioches-
na quod dum christiani qui erant in antiochia
multis flagitijs se dedisset obsessi a multi-
tudine turcorum fame ac miseria multipli-
ci affligebantur Sed cum plene ad do-
minum per penitentiam fuissent conuersi.
apparuit in ecclesia sancte marie de tri-
poli uigilanti. Vir quidam lucas can-
didis uerimentis indutus et eum querens
quisnam esset dixit se esse lucam qui de
antiochia uenerat ubi dominus milia
celi et apostolos et martires conuocauit
ut pro suis peregrinis pugnaret cel-
estiam ignem omnem turcorum exeatum con-
fregerunt.

De crisanto et daria

Crisantus filius pollim uiri illu-
strissimi dum fidem christi edoceret
esset et a patre ad ydola reuer-
tari non posset iussit eum patrem in coela-
ui recludi et v. puellas eius ut eorum sedu-
catur blanditijs sociari Qui cum orasset
deum ne a fera pessima carnali se occupi-
scencia superaret Continuo predictae pu-
elle sompno oppressae nec potum nec abun-
sumere poterant sed educate exterius conti-
nuo hec fumebant Tunc daria uirgo
prudensissima de veste dicata rogata ut
ad crisantum introcat et eum deus et patri re-
stituatur Qua ingressa et a crisanto de po-
pa vestium reprehensa Respondit se non propter
pompa sed ut deus et patri eum lucrifac-
ceret sic indutam Cum cessasset iterum
eam reprehenderet cur pro deus illos cole-
ret quos actores ipsorum flagitiosos sp-
uiros et impudicas feminas affirmas-
rent Respondit daria philosophos per
nomina hominum elementa sanxisse.

Cui grisanus Si vnus terrā vt deam
 veneretur et alter vt rusticus aret plus
 rustico quā veneranti exsere pbatur et
 de mari et alijs similitē Tūc grisanus
 et daria ab eo ouersa sancti spiritus copu
 la vni et carnale matrimonium simulantes
 ad christum plurimos ouertebant Nam
 et claudium tribunum qui prius eius tortor
 fuerat cum vxore eius et filijs et pluribus
 alijs militibus ad fidem ouertunt Gris
 antus igitur iussu numeriam infestissimum
 carcerem recluditur Sed feror in odore
 suauissimum commutatur Daria autem
 lupanari tradit sed leo ab amphitatro
 fugiens hostiarum lupanaris efficit Mit
 titur igitur quidam vt uirginem corrumperet
 sed a leone capitur et quasi inuictus a seā quod
 de captiuo fieri iubet sciscitatur Que pre
 cepit ne eum lederet sed ad se venire permitte
 ret Qui mox conuersus per uerba cucurrit
 et dariam deam esse clamare cepit Mit
 tuntur igitur uenatores vt leonem caperent
 et ante pedes uirginis ponuntur et ab ea conuertuntur
 Tūc perfectus copiosum ignem iussit in
 troitu celle mitti vt leo cum daria combu
 ratur Quod leo considerans timuit et rugis
 ens a uirgine licentiam accepit vt nul
 lum ledens quo uellet abiret Cum ergo
 grisanus perfectus et darie diuersa penarum
 supplicia irrogaret et nequaquam ledi
 ualeret tandem inuolati iugis in foueam
 deponuntur et terza et lapidibus obruti
 christo martires consecrantur Horum so
 lemmitas hic crebrius recolitur.

De undecim milibus uirginum
Undecim milium uirginum passio
 hoc ordine celebrata fuit In
 britania namque rex christianissimus quidam
 fuit nomine nothus vel maurus qui quadam
 filiam nomine uersulam generauit hec mir
 rabilis mox honestate sapientia et pulchritu

dine pollebat ita quod eius fama ubique uo
 labat Rex autem anglie cum nimis impotens
 esset et multas nationes suo impio ser
 uigaret audita huius uirginis fama bea
 tum se per omnia fatebatur si predicta uir
 go suo uirginitate copularetur Iuuenis
 etiam ad hoc plurimum estuabat At tunc
 igitur solemnes nuncios ad patrem uir
 ginis magnis promissionibus et blanditijs
 magnas adiacentes minas si ad dominum
 suum uacui reuertant Rex autem cepit plu
 rimum anxiam tunc quod christi fide insignita
 cultori ydolorum tradere indignum duceret
 tum quod ipsam nullatenus sentire agnos
 ceret tunc quod regis ferocitatem plurimum
 formidaret Ipsa autem diuinitus inspira
 ta patri suavit ut predicto regi assensum pre
 beret ea tamen conditione proposita ut ipse
 rex cum patre .x. uirgines electissimas si
 bi ad solacium traderet et tam sibi quam
 alijs mille uirgines assignaret et spatibus
 feribus inducis triennij sibi daret ad de
 dicationem sue uirginitatis et ipse iuue
 nis baptisatus in his tribus annis in fide
 instrueret Sapienti siquidem usus consilio
 ut aut difficultate proposita odiois ani
 mum eius ab hoc auerteret aut hac optu
 mitate predictas uirgines secum deducere
 At iuuenis libenter hac conditione accep
 ta apud patrem institit et postquam baptisatus
 accellerari cuncta que beata uirgo
 precepit impauit Patres autem puelle or
 dinauit quod filia sua quam ualde diligebat
 uiros quorum solacio tam ipsa quam eius
 exercitus indigebat in comitatu suo has
 beret Undique igitur uirgines confluunt
 Undique uiri ad tam grande spectaculum
 curruunt Nam multi episcopi ad eas confluxerunt
 ut secum pergerent inter quos fuit pau
 nulus basilienis episcopus qui eas usque
 romam perduxit et inde reuersus cum eis
 martirium suscepit Sancta quoque gerasina

regina fuisse que uirum suum regem ceu
delissimum quasi de lupo fecerat agnum
soror maacrisi episcopi et darie matris
sancte vrsule cui eisdem pater sancte vrsu
le secretum per literas intimasset continuo in
spirante deo cum .iiij. filiabus suis. babilis
la. iuliana. uictoria. et aurea et puulo
suo adriano qui amore sororum suarum
vltro se pergitacomi iugessit relicto reg
no in manu vni filij sui vsq; in britani
am angliam nauigauit. Cuius consilio
uirgines de diuersis regnis colligebantur
et earum semper dux trix existens cum eis
tandem martiri passus est. **I**uxta predictum
igitur uirginibus trileribus et sumptibus paratis
comilitonibus suis regina secreta reue
lat et in nouam miliciam omnes diuertit
Nam modo belli pludra inchoat. modo
currunt modo discunt. Interdum bella
plerumque fugam simulant. omniq; ge
nere ludorum exercitate nichil quod animo
occurrebat reliquebant intactum aliquam
meridie aliquam uix uispeze redibant. Co
fluebant pueres et primates ad tam gran
de spectaculum et omnes admiratione et
gaudio replebantur. Tandem cum vrsula
omnes ad fidem uirgines diuertisset sub
vnius diei spacio flante prospero vento ad
portum gallie quod tyella dicitur et inde
coloniam deueniunt ubi vrsule angelus
domini apparuit et predictit eas illuc inter
gro numero reuersuras et coronas ibi
dem martiri precepturas. **I**nde igitur ad
angeli admonitionem romam tendentes
ad urbem basileam applicuerunt et ibidem
relictis nauibus romam pedestres ve
nerunt. **A**d quarum aduentum papa
cyriacus valde gauisus cum ipse de brit
tania oriundus esset et multas ibidem in
ter eas consanguineas haberet cum omni
clero ipsas summo cum honore suscepit.
In ipsa autem nocte papa diuinitus re

uelatur eum cum ipsis uirginibus pal
mam martiri precepturum. **Q**uod apud
se celans multas ex ipsis que adhuc bap
tizzate non fuerant baptisauit. **V**erum cum
oportunum tempus uideret et anno vno
et .xj. hebdomatibus post petrum ecclesie
anacimus nonus recessit in conuentu
omnium propositum suum indicauit et co
ram omnibus et dignitati et officio resign
auit. **S**ed cum omnes reclamarent et
maxime cardinales qui eum delirare pu
tabant eo quod relicta pontificatus glo
ria post quasdam mulierculas fatuas
ire uellet. **I**lle nullatenus acquiescens
quendam uirum sanctum qui metos dicitur
est loco sui in pontificem ordinauit. **E**t
quia sedem apostolicam inuito clero re
liquit. **R**omen eius de cathalogo ponti
ficum idem clerus abrasit omnemque gra
diam quam faceret ille uirginum chorus in
curia romana habuerat a tempore illo
amisit. **D**uo autem iniqui principes roma
ne milicie scilicet maximus et africanus
uidentes magnam uirginum multitudinem
et quod multi multoque ad eas confluere timu
erunt ne per eas nimis cresceret religio
christiana. quapropter inter eos diligentius
explorantes nuncios miserunt ad uulnum
congnatum suum principem gentis hunorum
ut educito contra eas exercitu ipsas cum
christiane essent cum uenirent coloniam tru
cidarent. **B**eatus igitur cyriacus cum illa
nobili uirginum multitudine de urbe
egressus est. **S**ecutus est autem ipsum
iuncenus presbiter cardinalis et **J**aco
bus qui de britania patria sua in an
tiochiam profectus archiepiscopatus
dignitatem .vij. annis ibidem tenuit.
Qui cum papam tunc temporis uisita
uisset et iam urbem egressus de uirgi
num aduentu audisset. conatus redire
et itineris ac passionis se eis socium fecit

Aaurici⁹ q̄ leucanē vrbis episcopus
 auūcul⁹ babile ⁊ iuliane. nec nō ⁊ fol-
 larius lucensis episcop⁹ et sulphia⁹ taues-
 nensis ep̄s qui tunc romā aduenerant
 p̄dictis uirginib⁹ adhaeserūt **E**there⁹ q̄
 sp̄s beate vrsule manēs in britania
 p̄ uisionem angelicam a dommo admō-
 netur vt matrem suam hortaretur fieri
 xp̄ianam **P**am pater eius primo āno
 quo xp̄ian⁹ factus fuerat mortu⁹ est et
 filius eius there⁹ eidē in regno successit
Cū autē sacre uirgines cū p̄dictis episco-
 pis a roma redirent there⁹ a domino
 admonetur vt p̄tin⁹ surgēs sponse sue
 occurrat vt cū ea in colomia martiri⁹
 palmiam accipiat **Q**ui diuinis monitis
 acquiescens matrem suam baptisari fecit
 et cū ipsa ⁊ sorore sua puula florentina
 iam xp̄iana nec nō ⁊ clemente episcopo
 ipsis uirginib⁹ obuians se ad martiriū
 sociauit eis dē. **M**arcul⁹ q̄ episcop⁹ gre-
 cie ⁊ neptis sua cōstantia filia dozorhei
 regis cōstantinopolitani q̄ nubēs cuiā
 adolescenti filio cuiusdā regis. sed ante
 nuptias morte p̄uento uirginitatē suā
 domino uouit p̄ uisionem admōniti ro-
 mam uenerunt ⁊ p̄dictis uirginib⁹ ad
 martiriū se iunxerunt **O**mnes igitur
 uirgines cū p̄dictis episcopis colomiā
 redierunt et ipsam iā ab humis obsessā
 inuenerunt **Q**uas barbari uidentes sup
 eas cum clamore nimio irruerūt. et q̄si
 lupi seuentes in oues totam illā multi-
 tudinem occiderunt **C**um autē ad beatā
 vrsulā ceteris tugulatis uisissent. uidēs
 princeps eius miram pulchritudinē ob-
 stupuit ⁊ solans eam sup necem uir-
 ginum p̄misit q̄ eā sibi in diugē copu-
 laret **S**ed cū hoc illa penitus respuisset
 ille cōtēptū se uidens directa sagitta eam
 transiit ⁊ sic martiriū cōsumauit. **Q**ue-
 dam autē uirgo noīe cordula timore

p̄terita ī nauī nocte illa se abscondit
Sed in crastinum sponte morti se of-
 ferēs martiri⁹ coronā suscepit **S**⁹ cum
 eius festum nō fieret eo q̄ cū alijs pas-
 sa nō esset. ipsa post longum tēp⁹ cuiā
 reclusa apparuit p̄cipiens vt sequētī die
 a festo uirginū eius q̄ sollemnitās reco-
 latur **P**asse sūt autē anno dñi. cc. xxxviii
 Ratio autē temporis ut quibusdā placet
 non sustinet q̄ h̄ tali tēpore sint pacta
Sialia em̄ tūc n̄ erat regnū nec cōstan-
 tinopolis. cū hic fuisse dicat cum uirgi-
 nib⁹ has reginas **V**erius credit q̄ diu
 post cōstantinū impatorem cū humi et
 gothi seuebāt t̄e sit martiriū celebratū
 tempore s. mariani ipatoris vt in q̄dā
 cronica legit qui regnauit anno domi-
 cccc. liij. **A**bbas quidam ab abbatisa
 colomie corp⁹ vni⁹ uirginū ipetrauit p̄-
 mittens q̄ ipsam in capsā argentea ī sua
 ecclesia collocaret **S**ed cum p̄ annum
 integrū s̄ altari eam in capsā lignea te-
 nuisset. quadam nocte dū abbas ipsi⁹
 monasterij cum suo ouentu matutinas
 cātaret **V**irgo illa corpali⁹ desup altari
 si descēdit et ante altare reuerentē se īcli-
 nans p̄ mediū choꝝ uidētib⁹ monachis
 et stupentib⁹ inde recessit **A**bbas igitē ad
 capsam currens ⁊ uacua ipsam inueniens
 colomiam ipetrauit ⁊ abbatisse rel-
 ordinem intimauit p̄gentesq̄ ad locū
 vnde illud corp⁹ hūperat illd̄ ibidē inue-
 nerunt **C**ū abbas vniā petēs illud vel
 aliud peteret certissime p̄mittēs capsam
 p̄dosam dca⁹ se factur⁹ nullaten⁹ ipetra-
 uit **R**eligiosus quidam cū has uirgines
 ī deuotione multa haberet quadā die
 dū grauer infirmaretur uidit quandā
 uirginem pulcherzīmā sibi apparentem
 et si se cognosceret inq̄rentē **Q**ui cū ad
 eius uisionē miraret ⁊ se nequaquā ipsā
 cognoscere fatret. illa ait **E**go sū vna

virginum erga quas tantum habes deuotionis affectum. Et ut inde mercedem accipias si amore et honore nostri vnderes milia dominicam orationem dixeris in hora mortis in protectionem et solacium nos habebis. Quia disparente ille quacuque potuit hec impleuit. Statim quoque vocato abbate inuungi se fecit. Qui cum vngeretur subito exclamauit ut fugerent et venientibus sacris virginibus locum darent. Quem cum abbas quid hoc esset interrogaret et ille promissionem virginis sibi per ordinem enarrasset recedentibus cunctis et paulo post redeuntibus ipsum migrasse inuenerunt. *De symone*

Symon interpretatur obediens vel ponens tristitiam. Hic habet duplex cognomen. dicitur enim symon zelotes et symon cananeus a cana uico galilee ubi dominus aquam in uinum mutauit. et idem est zelotes quod cananeus cana enim zelus interpretatur habuit igitur obedientiam preceptorum per executionem tristitiam afflictorum per compassionem zelum animarum per constantem feruorem. Judas interpretatur confitens vel gloriosus vel iudas quasi iubilum dans. Ipse enim habuit confessionem fidei. gloriam regni et iubilum interni gaudij. Hic multiplex habuit cognomen dicitur enim iudas iacobus supple frater fuit enim frater iacobus minoris. Secundo dicitur est thadeus qui interpretatur apprehendens principem vel dicitur thadeus a tharea et deus tharea dicitur esse uetus regis dei per ornamentum uirtutum per quam apprehendit principem christum vel thadeus quasi tam deus id est magnus deus scilicet per adoptionem. Tertio dicitur est in hystoria ecclesiastica lebeus quod sonat quasi cor vel corul' id est cordis cultor vel lebeus quasi lebes cor per magnanimitatem corul' per puritatem

lebes per gratiarum plenitudinem quod quasi olla et uas uirtutum et gratie esse premeruit. Eorum passionem et legendam hebraice abdias episcopus babilonie ab ipsis apostolis episcopus ordinatus scripsit quam in post abdic discipulus transtulit in grecum africanus in latinum. *De symone et iuda*

Symon cananeus et iudas qui et thadeus fratres fuerunt iacobus minoris et filij marie cleophe que alpheo nupta fuit Judas ad abagazum regem edisse a thoma missus post ascensionem domini legitur enim in ecclesiastica hystoria quod predictus rex abagarus domino nostro ihesu christo in hunc modum epistolam destinauit. Abagarus eucharie filius ihesu saluatori beato qui apparuit in locis ierosolimoꝝ salutem. Auditum est michi de te et sanitate que facis quod sine medicamentis aut herbis fiat ista per te et quod uerbo facis cecos uidere claudos ambulare leprosos mundari. et mortuos reuiuiscere. quibus omnibus auditis de te statui in animo meo unum esse e duobus. aut quod tu sis deus et descenderis de celo ut hoc facias. Aut quod filius dei sis qui hoc facis propterea ergo scribes rogauerim ut digneris fatigari usque ad me et egritudinem meam qua diu laborauit curare. Nam et illud cooperi quod iudei murmurant aduersum te uolunt insidiari tibi. Veni ergo ad me quod est michi precium ciuitas sed honesta. que uirtusque sufficiat et Dominus autem ihesus in hec uerba sibi respondit. Beatus es qui credidisti in me cum ipse non uideris me. Scriptum est. non de me quod hi qui me non uident credent et hi qui me uident non credent. De eo autem quod scripsisti ad me ut ueniam ad te oportet me habere omnia complete prope que missus sum et postea recipi me ab eo a quo missus sum. Cum ergo assumpsero fuero aliquem de discipulis meis mietum ad te ut curet te. et uiuificet te et hoc in hystoria ecclesiastica

Videns autē abagarus q̄ presencialiter
 cristum uidere nō posset secundū q̄ in
 quadam antiq̄ hystoria inuenitur sicut
Jobes dam. 1. i. libro. iij. testat picto
 rem quendā ad ihesū misit vt dñi yma
 ginē figuraret vt sic ipsū saltē p̄ ymagi
 nem aspiceret quē i facie uidere n̄ poterat
Sed cum ad eum pictor uisisset p̄pter
 nimium fulgorem qui ab eius facie p̄ce
 debat. in eius faciem clare nequibat iten
 dere nec ipsam vt sibi iussū fuerat figur
 rare qd̄ cernēs domin⁹ uelimentū lineū
 ipsi⁹ pictoris accipiens et hie faciei s̄
 imponens sui ipsi⁹ ymaginem eidē im
 pressit ac desideranti regi abagaro desti
 nauit **C**uiusmodi autē dominus fuerit
 ymaginis. in eadem antiqua hystoria
 legit sicut idē **J**obes dam. 1. testat fuit
 enī vt ibidē dicit bñ oculat⁹. bene supra
 liatus. longū uultū habuit. et accliuus
 qd̄ est signum maturitatis fuit **I**lla autē
 epla dñi nostri ihesu xpi tante uirtutis
 esse dicit vt in illa ciuitate edissa. nullus
 hereticus uel pagan⁹ uiuere ualeat nec
 tyrann⁹ aliq̄s eidē nocere p̄sumat. **N**ā
 si aliq̄n gens aliq̄ armata manu cōtra
 illam ciuitatem insurrexerit infans alis
 quis sup̄ portā stans eplam illā legit.
 et ea die hostes aut terziti fugiunt aut
 pacati cū eis cōponūt. sicut referē olim
 fuisse adimpletū. **S**ed postmodū ciui
 tas a saracenis capta fuit p̄phanata s̄
 lato beneficio p̄pter abundantā peccato
 rum i oriente vndiq̄ patefactā **P**ostq̄
 uero domin⁹ assūptus est vt i hystoria
 ecclesiastica legitur misit thomas ap̄s
 thadeum q̄ et iudas dicitur est ad abas
 garum regem secundum dei p̄missionē
Qui cum ad eum uisisset et se discip̄m
 ihesu sibi p̄missū dixisset. uidit abaga
 rus in uultu thadei quēdā mirum et diu
 num splendore. **Q**uo uiso stupefact⁹ et

terzitus dominum adorauit dicēs **V**ere
 discipul⁹ es ihesu filij dei q̄ michi dixer
 rat. **M**ittā aliquē ad te et discip̄s me
 is q̄ te curet et uitā p̄stet cui thadeus si
 in dei filium credideris omnia tui cordis
 desideria obtinebis **C**ui abagarus **C**re
 do uere. et iudeos q̄ eū crucifixerūt libe
 truardarem si michi possibilitas adesset.
 et nequaquē romanorum autoritas ipe
 diret. **C**um igit abagarus vt in aliqui
 bus libris legit leprosus esset. thadeus
 eplam saluatoris accepit et de ea eius fa
 ciem s̄fricauit et statim plenam sanitatē
 recepit. **J**udas autē primo in mesopota
 mia et ponto p̄dicauit. **S**ymō uero in
 egipto. demde in p̄sidā uenerunt. et ibidē
 duos magos zaroen et arphaxat quos
Aathes de ethiopia fugauerat iuenerūt
Tunc wardach dux regis babilonie
 cōtra mōs ad p̄lium p̄fectur⁹ nullum
 a dijs suis potuit habere responsū **P**er
 gentes autē ad phanum p̄tine ciuitatis
 ibidem habuerunt **R**esū q̄ p̄pter ap̄s
 qui uenerunt dijs **R**ndere non possent.
Tunc dux eos inq̄si fecit et iuentos q̄nā
 essent uel q̄ de re uisissent inq̄siuit **Q**ui
 responderunt. **S**i genus queris hebrei
 sumus. **S**i cōditionem suos cristi nos
 esse fitemur. **S**i causā. salutis vstre cau
 sa huc uenimus cui dux respondit **C**um
 felix reuersus fuero audiam uos. **C**ui
 apostoli modo magis cōgruū est te ag
 noscere illum cuius ope uincere possis
Vel certe rebelles pacatissimos inuenire
Quibus dux **D**ijs nostris potentiores
 uos uideo. finem belli nobis rogo p̄dic
 are. **C**ui apostoli vt deos tuos mendas
 ces esse agnoscas. **J**ubem⁹ illis ad q̄sis
 ta dare responsa. vt dū dixerint q̄ igno
 rant p̄bemus eos p̄ omnia esse mētitos
Tunc fantastica grande bellum dixerunt
 futur⁹ et multum populū binande p̄lio

rursum. Tunc apostoli ridere cepunt.
Dicit eis dux. Ne timor inuasit et vos
ridetis. Cui apostoli. Noli timere quia pater
huc nobiscum intrauit et cras hora diei
tertia legati in dorum ad te venient. et
tunc se potestati cum pace subicient. Tunc
pontifices risum etiam leuauerunt et
duci dixerunt. Ad hoc isti securum re-
reddere volunt ut dum incautus furis
ab aduersarijs occuperis. Cui apostoli.
Non diximus tibi expecta unum mens-
sem sed unum diem et cras in pace
iudicor existes. Tunc utrosque custos
dixi fecit ut ex rei exitu veraces hono-
rarentur et mendaces pro crimine pu-
nirerentur. Cum ergo in crastinum quod
apostoli predixerant euemisset. et dux in-
condere voluisset pontifices prohibuerunt
apostoli ne hoc fieret cum ipsi
non viuentes occidere sed mortuos ui-
uificare miseri essent. Tunc dux valde
miratus et eos occidi non permitterent
et quia de bonis illorum recipere nol-
lent. eos ad regem duxit dicens. Illi
rex sunt dii latentes in effigie homi-
num. Cumque sibi omnia presentibus
predictis magis narzasset. zelo mundi-
e magi commoti dixerunt eos mali-
nos esse et contra regnum subtiliter cogi-
tare. Dixit eis dux. Si audetis cum
eis configere. Cui magi si uis uidere quod
nobis presentibus loqui non poterunt.
Veniant huc uiri eloquentissimi et si co-
ram nobis ausi loqui fuerint nos per
omnia imperitos probabis. Cum autem
plurimi aduocati adducti fuissent continuo
coram magis ita muti facti sunt quod nec
nutibus quod loqui non poterant iudicaret.
Dixeruntque magi ad regem. Ut scias
nos deos esse permittemus eos loqui sed
ambulare non posse. Iterumque reddemus
eis gressum. sed faciemus eos apertis oculis

non uidere. Qui cum haec omnia fe-
cissent dux aduocatos illos turpiter con-
fusus ad apostolos duxit. Quos cum
aduocati pannosos uidissent. eos in ani-
mo contempserunt. Quibus Symon
Sepe euemisse ut intra scrinea aurea et
gammata uultu queque habeantur inclus-
sa et mira uilissimas et ligneas capsas
sint gemmarum momilia preciosa com-
posita. Quicumque ergo alicuius rei cu-
pit esse possessor. non magnopere gista-
torum sed ipsum quod gestatur expectat.
Promittite igitur uos ab ydolorum
cultura discedere et solum deum inuisi-
bilem adorare. et signum crucis in
frontibus uestris faciemus et magos
confutare poteritis. Quod cum fecissent
et in frontibus consignati essent. ad res
regem coram magis iterum ingressi sunt.
Et cum a magis superari non possent
immo ipsis coram omnibus insultas-
rent. irati magi multitudinem serpen-
tum aduenire fecerunt. Statimque ad
iussu regis uenientes apostoli pallia
sua de serpentibus impleuerunt. et in ma-
gos proiecerunt dicentes. In nomine
domini non moriemini. sed a serpentibus
lacerati dolorum uestrorum mugitus
dabitur. Cum ergo serpentes car-
nes eorum comederent et ipsi tanquam
lupi ulularent. rex et ceteri rogabant
apostolos ut eos a serpentibus occidi
permitterent. Quibus apostoli respons-
derunt. Nos miseri sumus reducere de
morte ad vitam. non a uita precipitas
re in mortem. Et facta oratione iuss-
erunt serpentibus ut omne uenenum quod
infuderunt reuocarent. et postmodum
ad loca sua redirent. Maiores autem
cruciatu magis senserunt cum uenena
serpentes retraherent quam cum ante car-
nes comederent. Quibus apostoli dixerunt

Tribus diebus dolores sentietis. tertia vero die sanis eritis ut vel sic a ura malicia recedatis. **C**um ergo tribus diebus sine cibo et potu ac sompno doloribus nimium cruciati essent apostoli venientes ad eos dixerunt **N**on dignas dominus habere coacta servicia **I**te oque surgite sani et abite. habentes liberam facultatem faciendi quod vultis **I**lli autem in malicia perdurantes ab eis fugerunt et pane contra eos totam babiloniam commouerunt **P**ost haec filia cuiusdam ducta ex fornicatione concepit. et filium putriens quendam sanctum dyaconum infamavit quod eam violauerit et ex ipso concepit **C**um autem pentes dyaconem occidere vellet. apostoli adueniunt et quando puer natus sit requirunt. **Q**ui responderunt **H**odie hora prima diei. **D**ixeruntque apostoli. **I**nfantem huc adducite. et dyaconum quem accusatis huc etiam producite. **N**on cum factum esset apostoli infantem dixerunt. **D**ic infans in nomine domini si iste dyaconus haec praesumpsit ad haec infans. **I**ste inquit dyaconus castus et sanctus est nec unquam carnem suam commingnavit **C**um autem pentes instarent ut apostoli quererent. quis actor huius sceleris fuisset. **R**esponderunt apostoli **N**os innocentes absolucere decem nocentes perdere non decet. **T**unc etiam temporis contigit ut due tigrides ferocissime que in singulis caueis clausae erant fugerent et omnes qui sibi occurrerent occiderent **T**unc apostoli ad eas venerunt et in nomine domini eas velut oves mansuetas fecerunt **V**olentibus autem apostoli inde discedere. rogati per annum et tres menses ibidem permanserunt **I**n quo spacio plures quam sexcenta hominum exceptis puulis cum rege et principibus baptisati sunt. **P**redicti autem magi ad quandam civitatem nomine suam aier venerant. **L**xxx. ydolorum pontifices venerunt ad eos contra apostolos contulerunt ut cum illuc venissent. aut eos sacrificare

compellerent. aut penitus necaret. **P**erlustrata igitur universa provincia cum apostoli ad predicandam civitatem venissent ecce praedicti pontifices cum universo populo eos capiunt et ad templum solis adducunt **D**emones autem per energuminos clamare ceperunt **Q**uid nobis et vobis apostoli dei uiuere **E**cce in ingressu vestro flammis exurimur **T**unc angelus domini eis apprensus dixit **U**num e duobus eligite **A**ut horum repentinum interitum aut vestrum martirium **C**um apostoli. ut et istos conuertat. et nos ad palmam martirij producat. **F**acto autem silencio apostoli dixerunt ut sciatis quod haec ydola demonibus plena sunt **E**cce eis imamus ut exeat et singuli simulacra sua confringant. **S**tatimque duo ethiopes integri et nudi cunctis stupentibus de similitudinis experient et fractis illis diris uocibus abcesserunt. **Q**ui uidentes pontifices in apostolos irruerunt et eos pertrucidarunt **I**n ipsa autem hora cum nimia esset serenitas tanta fulgura extiterunt ut templum ipsum trifarie scinderetur et illi duo magi in carbones ictu fulguris vertentur. **R**ex autem corpora apostolorum ad urbem suam transtulit et in honorem eorum ecclesiam mire magnitudinis fabricauit. **D**e beato autem symone in pluribus locis iuenit. quod cruce patibulo sit affixus quod etiam ysidorus in libro de obitu apostolorum et eusebius in historia ecclesiastica et beda super actus. et magister **J**o. in summa sua testatur. **C**um enim ut aiunt in egipto praedicasset **J**erosolimam rediit et post mortem **J**acobi minoris in episcopum **J**erosolimitanum ab apostolis unanimiter est electus et ante mortem suam. xxx. mortuos suscitasse narratur. **U**nde catastas de eo terdenos mortuos fluctibus mersos humane uite reddidit. **C**um autem ecclesiam **J**erosolimitanam per annos multos rexisset. et

area. xx. annum ageret. tempore tralāni
imparozis cum acat⁹ cōsularis Jerosoli
mis haberetur ab eo capitur et inturris
multis afficitur. Ad vltimum in cruce
ipsum affigi iussit omnib⁹ qui aderāt et
ipso iudice mirantibus vt. c. xx. annoz
senex crucis supplicū ptulisset. Sed fuit
alius symon filius cleophe frater Jos
seph q⁹ et eusebius cesariensis episcop⁹
in sua cronica testatur. Id dicit ysidor⁹
et beda in suis cronias. Nam ysidor⁹ et
eusebius q⁹ prius dixerunt. postmodū
in cronias correxerunt. qd patet p bedā
qui se h⁹ sensisse redarguit retractationi
bus suis. Vuard⁹ q⁹ in suo mīrologio
idem testatur.

De sancto Quinto

Quintin⁹ genere nobilis et cuius
roman⁹. ad urbem amblian⁹ ve
niens et multa miracula faciens
iussu maximiani a pfecto vrbis capitur
et vsq⁹ defectum cecenam verberat⁹ car
ceri manapat⁹. Sed solente eum an
gelo in mediam urbem iuit. et ibi popu
lo predicauit. Vn iterum captus et i eccl
leo vsq⁹ ad raptionem venax distētus.
neruis q⁹ crudis durissime cesus. oleū
pīcem et adipem feruentissimū tolerauit.
Et cum presidem derideret. iratus calcem
acerum et sinapium in os eius proiecit
Sed cum adhuc imobilis pmaneret.
et apud vorem andum adduct⁹ fuisset
duos clauos a capite vsq⁹ ad cetera et de
cem inter vngulas et carnes preses infl
gens tandem eum decollari fecit. Cuius
corpus in flumen proiectum Cum per
annos. lv. latuiss⁹ a quadam matrona
nobili romana taliter reatum est. Nam
dum assidue orationi uacaret. nocte ab
angelo monita ad castrum vromādū
pperare iubetur vt in tali loco corpus
sancti quintini requireret et honorifice
sepeliret. Cum igitur ad predictū locū

cum multo comitatu venisset et oratio
nem ibidem infunderet corpus sancti
quintini incorruptum et redolens super
fluum protinus enatauit. Qd sepe
liens pro sepulture beneficio lumē ocu
lorum recepit et ibidē edificata ecclesia.
ad propria remeavit.

De s^o cuthacho

Estachus antea placid⁹ voca
batur hic erat magister militū
tralāni imperatoris. Erat autem operib⁹
misericordie valde assiduus. Sed tamē
yduorum cultui deditus. Habebat autē
diugem eiusdem ritus et misericordie ex
istentem. duosq⁹ filios procreauit quos
iuxta suam magnificenciam magnifice
educari fecit. Et quia operibus miseri
cordie sedulus insistebat ad viam veri
tatis meruit illustrari. Quadam enim
die cum venacioni insisteret gregem cer
uorum reperit inter quos vnum ceteris
spaciosiorem et maiorem cōspexit. qui
ab aliorum societate discedens i siluam
vastiozem prostrit. Verum alijs milis
tibus circa ceruos reliquos occupatis.
placidus hunc toto nisu insequit et ip
sum capere nitbatur. Quem cum totis
viribus insequeretur. ceruus tandem su
per quendam rupis altitudinem cons
cendit. et placidus apopiāns qualiter
capi posset ammo sedulus reuoluebat.
Qui cum ceruum diligenter consideras
ret vidit inter cornua eius formam sa
cre crucis supra solis claritatem fulgens
tem. et ymaginem ihesu cristi qui per os
cerui sicut olim p asinam balaā sic et
locutus est dicēs. O placide qd me pes
qris. Ego tui gracia in h⁹ aīali tibi apa
parui. Ego sū crist⁹ quem tu ignorans
colis. Elemosine tue coram me ascendes
rūt et ob h⁹ veni et p hunc quem venaba
ris ceruum. ego quoq⁹ te ipse venarer.